СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.25 РАЗ НА ТИЖДЕНЬ ONCE A WEEK PRICE $1.25

РІК CVII П'ЯТНИЦЯ, 28 СІЧНЯ 2000 ЧИСЛО 4 VOL. CVII FRIDAY, JANUARY 28, 2000 No. 4

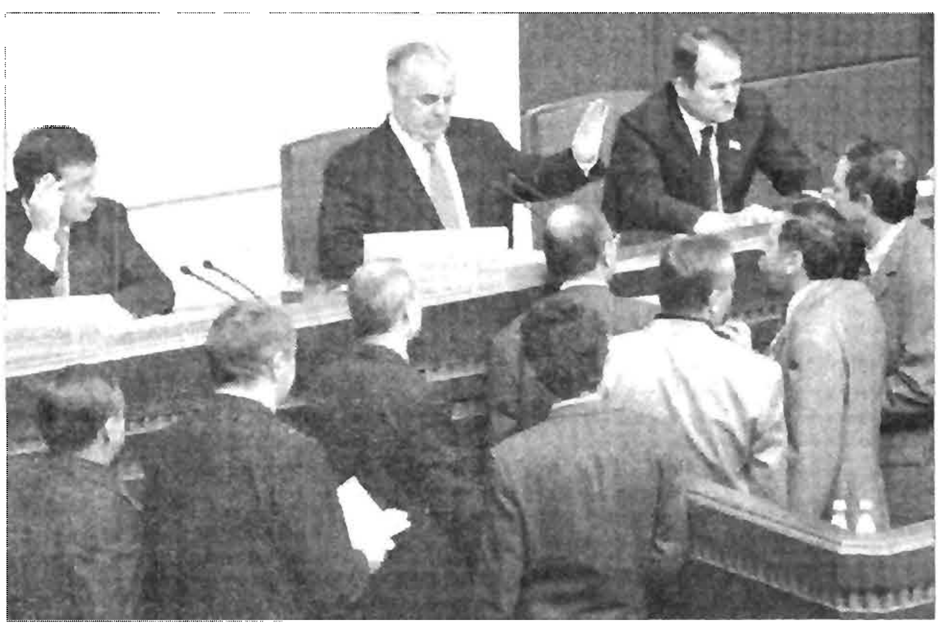
О. Ткаченка усунуто від керівництва Верховною Радою

ПАРЛЯМЕНТСЬКА БІЛЬШІСТЬ ПРОВЕЛА ЗАСІДАННЯ В УКРАЇНСЬКОМУ ДОМІ Й УХВАЛИЛА РІШЕННЯ УСУНУТИ ВІД КЕРІВНИЦТВА ВЕРХОВНОЮ РАДОЮ ГОЛОВУ ВР ТА ЙОГО ПЕРШОГО ЗАСТУПНИКА

Почалося з того, що 18 січня 11 фракцій Верховної Ради, які проголосили минулого тижня створення парляментської більшости, покинули сесійну залю, заблокувавши працю законодавчого органу після суперечки щодо спроби внести зміни до регламенту Верховної Ради. Основна частина цих поправок стосувалася виборів керівних органів парляменту.

Проєкт змін до регламенту передбачав і прискорення процедури відкликання голови Верховної Ради. Зранку 18 січня за такі зміни проголосувало 226 депутатів – мінімально можливе число для ухвалення змін до регламенту. Однак після цього виступив голова комітету з питань регламенту та депутатської етики Віктор Омелич (фракція "Громада"), який заявив, що під час голосування використовувалися 9 карток депутатів, котрих не було в залі, а тому рішення про внесення змін до регламенту є нечинним.

(Закінчення на стор. 2)

Депутати бльокують трибуну залі засідань Верховної Ради України в середу, 19 січня у Києві. Цього дня на знак протесту проти порушення регламенту і законодавчих актів головою ВР Олександром Ткаченком (у центрі на лаві президії) парляментська більшість вирішила не брати участи в роботі Верховної Ради.

Президент України вважає, що СНД має майбутнє

У столиці Російської Федерації 25 січня відбулося чергове засідання Ради глав держав СНД. Учасники зустрічі обговорили питання боротьби з міжнародним тероризмом, абхазьку проблему і, звичайно ж, проблеми міжнародної співпраці, зокрема функціювання угоди про зону вільної торгівлі. Також розглянуто шляхи реформування СНД, його виборних органів. Ряд керівників країн Співдружности, серед них і Президент України Леонід Кучма, який очолював українську делегацію, заздалегідь висловилися за те, щоб цей пост посідав виконуючий обов'язки Президента РФ Володимир Путін. Його й було обрано головою Ради Співдружности. На прес-конференції, що відбулася після вершинної зустрічі, керівники всіх держав СНД відзначили, що одностайне обрання Володимира Путіна означає не тільки визнання лідерства Росії, а й підтримку Володимира Пу-

(Закінчення на стор. 3)

Телефонна конференція діячів української діяспори з Білим Домом

ВАШІНҐТОН. – У четвер, 13 січня, провідні діячі українсько-американської діяспори провели телефонічну нараду з Леоном Фиртом, дорадником віце-президента США Альберта Ґора з питань національної безпеки. Мета розмови – ознайомити представників української громади з результатами роботи міждержавної Комісії Кучма-Ґор під час перебування Президента України у Вашінгтоні в грудні 1999 року. Подібна телефонічна нарада відбулася на початку грудня перед візитою Л. Кучми до Вашінгтону. Тоді члени української громади мали нагоду висловити урядові США свої занепокоєння стосовно сучасного стану американсько-українських взаємин.

У розмові брали участь Аскольд Лозинський – президент Українського Конгресового Комітету Америки (УККА), Ігор Ґавдяк – президент Українсько-Американської Координаційної Ради (УККР), Юліян Куляс – президент Першого ощадничого банку „Певність", Орест Дейчаківський – президент Вашінгтонської Групи, Ірина Куровицька – голова Союзу Українок Америки (СУА), та Михайло Савків, мол. – директор Української Національної Інформаційної Служби (УНІС).

Леон Фирт ознайомив учасників те-

(Продовження на стор. 19)

Олімпіяда-2000: підготовка триває

Організатори Олімпіяди-2000 (зліва) Іреней Ісаїв, Ігор Чижович, Юрій Лесюк.
Світлила **Раїса Галешко**

Як уже повідомляла „Свобода" в попередньому числі, наступного липня відбудеться Українська діяспорна олімпіяда-2000. Наш кореспондент звернувся до голови Олімпійського комітету Ігоря Чижовича, координатора комітету Іренея Ісаєва та організатора змагань з відбиванки (волейболу) Юрія Лесюка з проханням розповісти про майбутнє спортивне свято.

(Закінчення на стор. 17)

■ ЗУСТРІЛИСЬ АМЕРИКАНСЬКИЙ І УКРАЇНСЬКИЙ ЖУРНАЛІСТИ Стор. 5

■ ЧИ БУДЕ ШЕВЧЕНКОВЕ СВЯТО ДЕРЖАВНИМ? Стор. 13

■ ЧОМУ НАРОДЖУЮТЬСЯ ДІТИ-КАЛІКИ? Стор. 15

■ ТЮТЮН ЩОРОКУ ВБИВАЄ 120 ТИСЯЧ УКРАЇНЦІВ Стор. 12

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Совєтські символи буде замінено на державні

КИЇВ, 21 січня. – На своєму пленарному засіданні більшість ВР обговорила проєкт постанови про встановлення державної символіки на фасадах і в приміщенні Верховної Ради України. Народні депутати наголошують на тому, що вони "політично визначилися" й більшістю голосів прийняли цю постанову. 8 тисяч символів колишнього Совєтського Союзу, які ще є в містах і селах України, найближчим часом мають бути ліквідовані, а у приміщенні Верховної Ради – встановлено традиційні символи незалежної України.

„Донець" захистить наші танки

Серійне виробництво зенітно-ракетного комплексу "Донець", який не має аналогів у світі, підготовлено на харківському заводі імені Малишева, а водночас на підприємствах Києва і Харкова. Вогнева міць "Донця" дає змогу ефективно захистити танкові підрозділи від атак літаків-штурмовиків, відбиваючи навіть ракетні удари.

"Відкрита преса" виявилася зайвою

Президент України Леонід Кучма своїм указом скасував постанови Кабінету Міністрів від 19 жовтня та 4 листопада цього року про утворення Національного аґентства "Відкрита преса". Л.Кучма вважає, що це аґентство фактично дублює функції Державного інформаційного агентства України (ДІНАУ) . Крім того, утворення ще однієї подібної структури, яка фінансується за рахунок бюджетних коштів, є неприпустимим в умовах фінансового дефіциту.

Молодий Рух вимагає від Президента відкликати Указ про референдум

Молодий Рух вимагає від Президента України відкликати Указ про проведення всеукраїнського референдуму, оскільки він ставить під загрозу ідею довгострокового існування некомуністичної парляментської більшости, що утворилася на підтримку реформаторських кроків нового уряду. У заяві Молодого Руху наголошується, що концентрація зусиль усіх гілок влади "спричиниться до повного відволікання уваги від вирішення нагальних економічних проблем, внаслідок чого уряд стане залежним від цьогочасної політичної кон'юнктури і буде позбавлений можливости розпочати довгоочікувані реформи".

Крім того, вважають члени Молодого Руху, оскільки результати референдуму є "повністю прогнозованими", залишається незрозумілим спосіб розпуску теперішнього складу ВР Президентом і процедура леґітимного винесення вже на наступний референдум нової редакції Конституції.

(УНІАН)

О. Ткаченка усунуто...

(Закінчення зі стор. 1)

20 січня у Верховній Раді було оприлюднено скріплену підписами 235 депутатів постанову про усунення від ведення сесії парляменту його голови Олександра Ткаченка та його першого заступника Адама Мартинюка, а також про внесення відповідних змін до реґляменту. Одразу ж після оголошення заяви члени фракцій комуністів та соціялістів бльокували трибуни парляменту, а представники правої більшости залишилися у проходах та продовжували виголошувати свої вимоги через меґафон. Олександер Ткаченко оголосив перерву до 16 години 20 січня, однак члени правої більшости закликали не погоджуватися з цією пропозицією. Врешті-решт перерву було оголошено. Після перерви на вечірнє засідання парляменту з'явилися лише представники лівих фракцій.

Народний депутат, голова координаційної ради парляменту Леонід Кравчук говорить в мегафон у залі засідань Верховної Ради України в четвер, 20 січня у Києві.

У залі засідань Верховної Ради України того ж дня, 20 січня. В центрі, з мегафоном в руці, – народний депутат Геннадій Удовенко. Депутати повністю заблькували трибуну.

Фото Сергія Васильєва (УНІАН)

Олександер Ткаченко запропонував виставити додаткову охорону перед трибуною, щоб до неї могли пройти лише ті, кому надано слово.

Натомість в інтерв'ю журналістам координатор парляментської більшости Леонід Кравчук заявив, що 21 січня парляментська більшість плянує провести своє засідання в Українському домі, щоб уникнути непорозумінь при проході до будинку парляменту.

21 січня правоцентристська більшість Верховної Ради, як і обіцяла напередодні, провела своє засідання в Українському домі, де ухвалила постанову про усунення голови ВР Олександра Ткаченка і першого заступника Адама Мартинюка (обидва – представники лівиці) від керівництва парляментом. За цю постанову проголосувало 239 народних депутатів, утримався – один. Процедура голосування відбувалася шляхом підняття рук. Окрім того, більшість ухвалила рішення про вибори у пакеті під час наступної сесії трьох нових керівників Верховної Ради й оголосила парляментські канікули до 1 лютого.

Засідання в Українському домі вів заступник голови парляменту Віктор Медведчук (фракція Соціял-демократичної партії (об'єднаної). Ліві фракції 21 січня продовжували засідати у приміщенні Верховної Ради, але жодних законодавчих рішень ухвалювати не могли через брак кворуму.

Один з лідерів лівиці, голова Соцпартії Олександр Мороз прийшов на засідання більшости в Український дім та отримав 5 хвилин для виступу. У ньому він закликав правих повернутися у залю засідань парляменту і назвав їхні рішення нелеґітимними.

О. Ткаченко продовжує займати кабінет голови Верховної Ради

О. Ткаченко, якого парляментська більшість усунула з посади спікера парляменту, у вівторок, 25 січня, продовжував займати кабінет голови Верховної Ради.

У кабінеті відбувається чергування народних депутатів – представників лівих фракцій парляменту. На сьогодні у О. Ткаченка знято охорону, за винятком двох охоронців, які згідно із законодавством залишаються у розпорядженні колишнього голови Верховної Ради України впродовж року після його звільнення.

На сьогодні О. Ткаченкові залишено один службовий автомобіль. Тим часом усунений рішенням більшости з посади першого віцеспікера Адам Мартинюк сказав в інтерв'ю журналістам, що ліві готові вирішувати будь-які кадрові питання, включаючи відкликання голови парляменту та його першого заступника.

А. Мартинюк підкреслив, що 1 лютого, коли це питання може бути винесене на розгляд депутатів, не виникне "жодних проблем".

Щодо питання, хто займе високий пост голови Верховної Ради, то Координаційна рада парляментської більшости у вівторок не дійшла згоди щодо кандидатур, а також остаточного пакету керівництва Верховної Ради України. Про це в інтерв'ю журналістам після завершення засідання ради у вівторок сказав координатор більшости Леонід Кравчук.

За його словами, на сьогодні погоджено два пакети керівництва, навколо яких визначаються депутатські групи і фракції більшости. Зокрема, за його словами, до першого пакета входять Віктор Медведчук, Степан Гавриш, Юрій Костенко, до другого – Іван Плющ, Юрій Костенко, Віктор Медведчук.

* * *

Европейські експерти плянують дати власні оцінки і підготувати рекомендації щодо подій у Верховній Раді і призначеного Президентом референдуму.

Українська делегація у Раді Европи розколота на дві частини, як і Верховна Рада. Ліва меншість представлена, зокрема, лідером фракції Компартії у ВР Петром Симоненком, який шукає підтримки парляментаріїв, що належать до групи "Об'єднані европейські ліві".

За матеріялами інформаційних аґенств

ТЕМА ТИЖНЯ

Путін – лицар мисливського ножа

Несподіваний відхід Бориса Єльцина з посади президента Російської Федерації викликав здивування в цілому політичному світі. Одні вважають, що він пішов з посади, бо стан його здоров'я дуже погіршився. Інші політичні знавці припускають, що причиною стали великі грошові надужиття, у яких замішана родина колишнього президента.

Видно, що в цих відомостях є дещиця правди, бо Владімір Путин своїм першим „президентським указом" проголосив Єльцина звільненим від підсудности за всякі можливі проступки. Політичні коментатори припускають, що саме за згоду Путіна проголосити цей указ Єльцин призначив його своїм заступником.

Дуже дотепно про відхід Єльціна написав відомий американський політичний оглядач Вільям Сефаєр у статті „За кулісами московських виборів президента", яка була надрукована в газеті „Нью-Йорк Таймс" 6 січня ц. р.: „А що було б, якби Бил Клінтон увечорі під Новий рік передав президенство Алові Гору? Навіть тимчасове президентство допомогло б Ґорові виграти вибори, – але обох їх звинуватили б у тому, що вони в цей спосіб „підмінували" б конституційність виборів". Оце і є хитрість, в яку заграв Борис Єльцин разом з Путіним.

Далі з тим же легким гумором американський автор пише, що діючий президент Путін наживає популярности серед москалів приборканням чеченців, які домагаються незалежности.

Путін не захотів чекати на вибори президента, призначені на липень 2000 року, бо це могло б дати шанси його політичним конкурентам. Він вирішив використати свою славу серед москалів як жорстокого завойовника і почав з покорення Чечні.

В. Сафаєр пише, що президент Б. Клінтон ставить справу з ніг на голову, коли каже, що Путін бореться „за визволення Ґрозного". Якраз навпаки: це чеченці борються за своє визволення з-під московського поневолення, а московські завойовники є тими поневолювачами, що кидають бомби на поневолений чеченський народ. Путін, пише далі автор, вибрав мисливські ножі, якими обдаровує своїх вояків у нагороду за „лицарскість" при здобуванні Ґрозного, говорячи їм, „що Чечня є місцем, де вирішується доля Росії".

Це означає, що воєнна кампанія є основою його політичної кампанії. „Опікунами" Путіна, стверджує В. Сафаєр, є два московських політичних верховоди, які поділили між собою велетенські багатства після розвалу СССР. Один з них – це Анатолій Чубайс, що взяв у свої руки контролю над засобами масової інформації, другий – Борис Березовський – нафту і пресу. Завданням цих двох можновладців є представити Путіна виборцям як людину „на коні", отже, борця проти недругів, які намагаються розшматувати Росію.

Чи виграє Путін вибори? На це запитання Сефаєр відповідає, що, властиво, Путин не змагається з російськими політиками, що будуть кандидувати у виборах на президента.

Путін змагається із розчаруванням російського народу, який розуміє, що чеченці не можуть бути переможені без великих жертв, що капітали і далі будуть вивозитись за кордони, що воєнні витрати не дозволять діждатися кращого життя. Путін переможе загальне розчарування і виграє вибори.

Віліям Сефаєр застерігає: „Поява Путіна є великою політичною подією. Ми одержали хитрого й енерґійного противника і не повинні фінансувати потугу його кліки та дозволяти на дальші небезпечні дії цього тигра".

Степан Женецький,
Йонкерс, Н. Й

Ісламський рух "Талібан" готовий розглянути питання допомоги Чечні

ПАРИЖ, 21 січня. – Ісламський рух "Талібан" готовий розглянути питання про надання воєнної допомоги чеченським сепаратистам "у випадку, якщо вони її попросять".

З такою заявою, повідомляє агентство Франс Прес з Кабулу, виступив сьогодні Ваділь Мутавакіль, "міністер закордонних справ" уряду, сформованого цим рухом, який перебуває там. Він також заявив про підтримку талібами бойовиків, які ведуть, з його слів, "священну війну" проти російської армії. Мутавакіль підтвердив, що таліби готові надати в їхнє розпорядження "все, що мають самі". "Міністер" додав, що таліби відкриють своє посольство в Ґрозному "у відповідний для цього час". Днями ісламський рух "Талібан" оголосив про офіційне визнання незалежности Чечні і незалежного чеченського уряду Аслана Масхадова.

Це рішення було прийняте особисто духовним лідером руху муллою Мохаммадом Омаром після візити в Кандагар делегації на чолі з Зелімханом Яндарбієвим.

(ДІНАУ)

Президент України...

(**Закінчення зі стор. 1**)

тіна як майбутнього Президента Російської Федерації.

Коментуючи підсумки цієї зустрічі, Президент України Леонід Кучма сказав, що „кожен з нас повертається додому із значно кращим настроєм, ніж він був до сьогодні". Після цього саміту у нас з'явилась впевненість, що у СНД є майбутнє, відзначив Президент України.

Віктор Ющенко, член делегації України на вершинній зустрічі СНД, зустрівся з В. Путіним в Кремлі напередодні, 21 січня, і мав з ним переговори, основною темою яких було здійснення програми економічного співробітництва між Україною і Росією на 1998–2007 роки.

(ДІНАУ)

АМЕРИКА І СВІТ

Президентські гони в США почалися

ДЕС МАЙНЕС. – Штат Айова першим розпочав формальну процедуру виборів Президента США. Тут відбулись партійні зустрічі, так звані конвектиклі, на яких визначилися лідери передвиборного маратону. В ряді штатів, зокрема в Нью Йорку, Нью Гемшірі, Конектикаті, Пенсильванії і Нью-Джерзі відбудуться правибори, на яких перевагу кандидатів визначить голосування. В штаті Айова перевагу здобули Ал Ґор серед демократів (56 відсотків) і Джордж Буш мол. серед республіканців (43 відсотки). Попередні вибори і партійні зустрічі визначать, хто продовжить боротьбу за високу посаду, а хто відійде.

Університет в жалобі

Трагічна пожежа сталася в Сітон Гол університеті, що міститься в Савт Оранджі, Нью-Джерзі. В гуртожитку, намагаючись врятуватися від вогню, загинули 18-річні Френк Калтабілота, Джон Джунта і Аарон Карол. До шпиталю доставлено, за різними джерелами, від 57 до 64 студентів, з яких чотири перебувають в критичному стані. Потерпілі переважно студенти першого року навчання. Пожежа почалася на третьому поверсі гуртожитку Боланд Гол, в покої, який служив за світлицю. Цей гуртожиток збудовано в 1952 році як найбільший на терені академічного містечка Сітон Гол. Всупереч вимогам протипожежної охорони, будинок не був оснащений автоматичними розпилювачами води. Діяли сигналізатори тривоги при появі диму, але студенти не звернули уваги на сигнал, бо від 1 вересня він без причини вмикався 18 разів.

Ректор університету Роберт Ширан до кінця тижня скасував усі заняття, а студентів, які можуть не перебувати в університеті, попросив повернутися додому.

Росіяни втратили в Чечні генерала

Після чотирьох днів запеклого штурму Чечні російська атака минулого четверга захлинулась. Воякам не вдалося захопити терени біля військового летовища Ханкала, де вони просунулись вперед лише на 100-150 метрів. Чеченські снайпери не допустили вояків також на дільницю Стара Сунджа. Росіянам не вдалося утримати центральну площу Мінутка, куди вони вийшли в перші дні штурму. Бої йдуть за кожний метр землі і чеченці стоять насмерть. В Аргунській долині Чечні бойовики атакували росіян в селі Дубаюрт і продовжували утримувати село Гехічу, яке безуспішно намагається відбити федеральне військо. 18 січня чеченці влаштували в дільниці Заводське засідку, в яку потрапив заступник командувача групи „Північ" генерал Міхаїл Малофєєв. Генерал намагався підняти своїх вояків до атаки, але був влучений кулею снайпера. Тіла його не виявлено. ІТАР-ТАСС повідомила, що генерала вбито, чеченці стверджують, що він перебуває у їхньому полоні.

Дев'ять російських дипломатів видалено з Польщі

Уряд охорони державної безпеки Польщі документально довів, що діяльність дев'яти дипломатів Росії мала активний розвідувальний характер і була спрямована проти життєвих інтересів країни. Міністерство закордонних справ вручило дипломатичну ноту послові Росії, в якій ці дипломати були оголошені небажаними особами, котрі мають виїхати з країни. Цей випадок – не перший у взаєминах двох сусідніх держав. У вересні 1993 року був видалений з Польщі російський військовий аташе полковник Владімір Ломакін, затриманий разом з російським шпигуном Марком Зелінським при передаванні розвідувальних матеріялів. Минулої весни групі російських бізнесменів запропоновано покинути Польщу, оскільки їхня діяльність була спрямована на шкоду країні.

Міністерство закордонних справ Росії поінформувало, що триває вивчення польської ноти, і Росія, очевидно, вживе „відповідних заходів". Водночас міністерство звертає увагу на те, що вперше за 10 років визнано небажаними особами таку велику групу російських дипломатів, але не пов'язує цей інцидент зі вступом Польщі до НАТО.

Европейський Союз формує оборонні структури

БРЮССЕЛЬ. – Головним питанням на порядку денному сесії Ради міністрів ЕС на рівні глав дипломатичних відомств стало обговорення перших практичних кроків до формування Комітету з питань зовнішньої політики, політики безпеки ЕС, Комітету з питань оборони, а також формування Генерального штабу командування Збройних сил Европейського Союзу. Збройні сили ЕС матимуть назву Еврокорп, поперва їх чисельність не перевищуватиме 60 тисяч військових. Керівники дипломатичних відомств ЕС приділили неабияку увагу подальшим взаєминам з Росією.

Як відомо, у зв'язку з подіями в Чечні, наслідком яких є велика кількість жертв серед мирного населення в результаті військових операцій, а також десятикратна, за даними ЕС, диспропорція між числом російських військових і озброєних чеченців, взаємини між ЕС і Росією стали прохолодними. Рада міністрів Европейського Союзу ще раз засудила дії російських військ в Чечні і висловилася за продовження блькування технічної та фінансової допомоги Росії в рамках програми TACIS.

Піночет не поїде до Чіле

ЛОНДОН. – Бельгійському уряду вдалося переконати міністра внутрішніх справ Великої Британії Джека Стро не дозволити 84-річному генералу повернутися в Чіле і таким чином уникнути судового переслідування. Про це повідомило джерело з оточення міністра закордонних справ Бельгії. "Піночет не полетить у вівторок додому, - заявив представник бельгійського міністерства. - Бельгія вимагає проведення нового медичного обстеження генерала з обов'язковою участю бельгійського лікаря і, якби Велика Британія не пішла нам назустріч, ми звернулися б з цією вимогою в суд". Стро відмовився оприлюднити деталі медичного огляду екс-диктатора, проведеного 5 січня в одній з клінік неподалік від Лондону. У той же час Британська медична асоціяція готова найближчим часом оприлюднити його результати.

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280 Parsippany, N.J.07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510. UNA Fax: (973) 292-0900
E-mail: svoboda@worldnet.att.net

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Передплата на рік $50.00, на півроку - $30.00. Для членів УНСоюзу $40.00 річно, на півроку - $25.00. За кожну зміну адреси - $1.00. Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам редакції. Редакція застерігає за собою право при потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли.

Головний редактор — Раїса Галешко
Редактори: Ольга Кузьмович, Ігор Пилипчук, Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто; Верстка — Павло Стокотельний; Реклама — Марія Осціславська; Адміністратор — Володимир Гончарик.

Безсмертя і повчальність Крут

Наша „Свобода" багато разів, в цей час року, писала про Крути, де склали голови молоденькі, майже ще діти, українські бійці зі Студентського куреню і Юнацької військової школи, відважно вставши на шляху московської навали на українську столицю. І пишучи, ми щоразу неодмінно вживали ці високі слова: героїзм, слава, безсмертя, легенда, щоб ними підкреслити найголовніше у тій нерівній битві під „українськими Термопілами", а саме те, що триста юнаків не схитнулися перед лицем смерти, бо над життя любили свою Україну і прагнули бачити її незалежною від Москви. Схиляючи голови перед цим подвигом, ми знаходимо йому місце серед низки таких же яскравих виявів українського патріотизму і щоразу стверджуємо, що дух нашого народу – непереможний, і що кожне покоління негайно поповнює лави борців за свободу і незалежність нашої Батьківщини.

Все це свята правда, однак правдою, її зворотнім боком, є також та невтішна обставина, що кожен героїзм, кожен подвиг самозречення своїм ширшим тлом має щось протилежне, якусь недостатність, якусь хибу, котра зумовила потребу подвигу і не дала йому закінчитися тріюмфом, перемогою. Такою недостатністю була позначена тодішня політика Центральної Ради, яка бавилася в українську національну революцію, при цьому вперто відкидаючи думку, що запорукою цієї революції мусить бути збройна сила, свідома, дисциплінована українська армія. Мусив статися подвиг трьохсот під Крутами, тому що панувала ганебна плутатина в головах тодішніх провідників, які нібито любили Україну, одначе не були готові захищати її волю зі зброєю в руках. Цим провідникам ми сьогодні ставимо пам'ятники, а саме вони „з'їли", тобто зовсім позбавили впливу на ситуацію ту єдину в політичних колах людину, яка усвідомлювала неминучість збройної боротьби і тому наполягала на зорганізуванні сильної української армії – Миколу Міхновського.

Щоб ця хибність нашого політичного думання ніколи не повторилася, під час кожних січневих вшанувань подвигу під Крутами слід також говорити про те, чим же повчальний січень 1918 року, які висновки зобов'язує зробити та незабутня подія нашої історії, яку головну інформацію вона несе для українського майбутнього. З'ява в Україні книжки „Герої Крут", упорядкованої талановитим, на жаль, вже покійним, публіцистом Іваном Ільєнком, дозволяє ствердити, що Україна цю інформацію вже повною мірою розкодувала. Цитуємо І. Ільєнка: „... День великого Чину визвольних змагань і патріотичного запалу молоді, та водночас непрощенного безчиння провідників нації... Оте самоїдне „Не встанемо, мамо, не встанемо!", мовлене з колін зацними козаками до „всеімперського" бабища, за 263 роки пожирання і розтління України московською деспотією, ввійшло в плоть і кров так метастазно, що печать меншевартости відбилася і на Першому Універсалі Української Центральної Ради 23 червня 1917 року: „І тепер, Народе Український, нас приневолено, щоб ми самі творили нашу долю..." Що ж, їх, може, було „приневолено", але не тих триста полум'яних українських хлопців, для яких воля України була дорожчою, ніж власне життя. „Україні нема пощо творити своєї армії, бо вона нікого поневолювати не хоче",– розумував соціяліст Винниченко. Шкода, що Ільєнкова книжка не вийшла трохи раніше, коли Президент Кравчук майже дослівно повторював Винниченка: „Пощо Україні ядерні ракети, вона ж нікого поневолювати не хоче". А дійсність вчить: хто не хоче утримувати свого війська, буде утримувати чуже.

Славмо Крути, гордімося нашими героями, культивуймо готовність до самопожертви в ім'я свободи і незалежности рідного народу. Тільки не повторюймо фатальних помилок минулого!

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про одну заповідь Божу, що її забули

З тими заповідями Божими сьогодні взагалі не є так легко. Якось вважається, що як їх навчили дитину до Першого Причастя – тоді вони вже залишаються в пам'яті ціле життя і їх ніяк не треба пригадувати чи про них говорити.

Коли ще до того візьмемо до уваги, що цілі покоління українців під совєтським пануванням не лише не вивчали в школі чи у церкві Божих законів, але не пізнали їх вже в дорослому віці, можемо говорити не про одну чи дві призабуті Божі заповіді, а про всі десять.

Такий стан серед української спільноти і сьогодні, про що знаємо з власного досвіду, з розповідей та з повідомлень засобів масової інформації. Крадіж у різних формах стала немов частиною життя, самозрозумілою річчю, за яку рідко карають і без якої не можна вижити. Чи треба тут давати за приклад відому на цілий світ справу Лазаренка?

Тільки сьогодні крадіж має назви і рідко хто за це карає. В сьогоднішньому світі з'явилося прегарне слово „корупція", яке звучить так модерно, але чи ж це не рівняється крадежі, звичайному злочинству, тобто присвоєнні чужої власности?

Але призабули існування заповідей Божих, а особливо цієї, сьомої, здається, на цілому світі. Ось перед нами число популярної в США газети „Нью-Йорк Таймс", і лише в цьому одному числі читаємо про три докази, як стоїть мораль в західньому світі та як вона розходиться з колись самозрозумілими Божими заповідями. Отож на одній сторінці щоденника читаємо про самогубство відомого німецького фінансового референта Християнсько-демократичної партії, який залишив записку, що відбирає собі життя через те, що приймав нелегально гроші для своєї партії. Це відкрило цілу низку підкупств та „збирання" грошей для себе або для своєї політичної партії, провідником якої ніхто інший, як шанований політик і колишній канцлер Німеччини Гельмут Коль. Він сам мусів признатися, що взяв понад мільйон долярів нібито на цілі своєї партії, але ніяк не хоче подати, від кого він ці гроші дістав, як також скільки з того пішло до приватних кишень та скільки отримав фінансовий референт, що покінчив життя самогубством. І все це діється в Німеччині, що досі була відома із своєї чесноти у грошевих справах.

Рівночасно на цій сторінці цієї самої газети читаємо, що в Ізраїлі розпочалися судові справи проти президента Езри Вайцмана, що „взяв" від французького підприємця впродовж років мільйони долярів на „невідомі цілі". І в тому ж таки номері газети знаходимо вістку, що одна із найбільших американських юній державних працівників є тепер під розглядом з приводу великих грошевих надужить, корупції і величезних сум грошей, що нелегально ішли в кишені провідних працівників.

Все це ми зустріли в одному числі американської газети. А коли візьмемо в руки яку-небуть пресу з України, то там аж роїться від повідомлень подібного характеру. І це отримує тепер загальну назву „корупція", бо ж, мовляв, це тільки підплачування урядовим особам для полагодження справи, а не крадіж. Тільки звичайного громадянина в Україні уміють знайти та засудити, коли він вкраде кусок хліба, щоб нагодувати сім'ю.

Може, воно більш зрозуміле та оправдуюче себе, ніж нечесність найвищих політичних провідників світу, але „як знав, так звав" - усі тепер призабули про Божі заповіді. Але хто їх сьогодні знає, хто слухає Божої перестороги „Не кради"?

О-КА

Зима. Безробіття...

Київський безробітний біля входу до однієї з крамниць на Майдані Незалежности продає домашню консервацію, щоб заробити на продукти першої необхідности.

За прогнозами Державної служби зайнятости кількість безробітних в Україні 2000 року досягне 2.7 млн. осіб, що в 1.3 раза вище показника минулого року.

Фото **Олександра Синиці** (УНІАН)

Колишні в'язні концтаборів відстоюють свої права

ДОНЕЦЬКЕ, 21 січня. – Експертна комісія Фонду "Взаєморозуміння і примирення" має складатися з колишніх в'язнів концтаборів. Таку вимогу висунули учасники всеукраїнської конференції жертв фашизму.

Голова Донецького відділення Асоціяції в'язнів концтаборів Юхим Гельфонд вважає, що тільки люди, які зазнали фашистської неволі, мають займатися встановленням автентичности документів, що засвідчують перебування людини в німецькому полоні. Це дуже актуально, бо трудові книжки, видані фашистською Німеччиною українським невільникам, стають контрабандним товаром. Україна подала заявку на відшкодування 800 тисячам осіб.

"Самсунг Електронікс" – спонзор НОК України

КИЇВ, 21 січня. – Відбулася офіційна церемонія підписання спонзорської угоди між Національним Олімпійським Комітетом України і знаменитою південнокорейською компанією "Самсунг Електронікс". Спонзорський пакет включає в себе як фінансову, так і технічну підтримку олімпійської збірної України на заключному етапі підготовки до Ігор-2000 в Сіднеї.

Зброя журналіста – слово. Хто і як його вживає?

Дискусія в редакції "Свободи"

"Свободу" відвідує багато цікавих людей: політики, артисти, громадські діячі, письменники, просто приїжджі з України чи інших країн нашого поселення. Ми, працівники редакції, як правило, збираємося разом з нашими гостями у бібліотеці-вітальні і бесідуємо за чашкою кави – проводимо свого роду колективне інтерв'ю, внаслідок якого з'являється матеріял під рубрикою "Гість редакції". Цього разу у редакційній вітальні побували колеги-журналісти – Ростислав Хом'як з Вашінгтону, журналіст з 40-річним досвідом роботи у засобах масової інформації Канади, США, країн Африки Казахстану та України, та письменник і журналіст із Долини Івано-Франківської області Степан Герилів. У зустрічі взяла також участь предсідник УНСоюзу Уляна Дячук.

Ростислав Хом'як недавно повернувся з Києва, де був спеціяльним кореспондентом "Свободи" на президентських виборах, а Степан Герилів, заступник голови Долинської районної організації Народного Руху, працював під час виборів у групі підтримки кандидата у президенти Євгена Марчука. То ж, ясна річ, розмова розпочалася із спогадів про недавні вибори, зокрема про журналістське їх висвітлення, як і взагалі про ролю працівників засобів масової інформації й методи їх праці в різних країнах за різних умов.

Саме тому, що один з дискутантів виріс і сформувався як спеціяліст в найбільш демократичній країні світу, де свобода слова є рушійною силою преси, а інший – в країні, де за свободу слова карали; що для першого був відкритий світ, який збагачував і розширював професійні обрії, а другий – все життя прожив і працює в прикарпатській глибинці, то й дискусія набула характеру, так би мовити, "єдности протилежностей". Ось кілька поглядів на питання, що обговорювалися журналістами у вітальні "Свободи".

С. Герилів

Р. Хом'як

Роля журналістів і українських засобів масової інформації в цілому в недавній передвиборчій кампанії, і взагалі, яка вона – українська журналістика сьогодні?

Р. Хом'як: – За часів "Союзу" журналісти були мов лялечки на шнурочках, їх "помазали" працювати на партію. Тепер, одержавши свободу, українські працівники засобів масової інформації ще не розуміють, що це таке. Нема єдиної партії – і вони пишуть для різних власників ЗМІ. Під час виборчої "агітації" "кучмівська преса" працювала на Кучму, "марчуківська" – на Марчука, а "костенківська" – відповідно на свого замовника...

С. Герилів: – Але різниця між цими "кишеньковими" газетами була велика. Бо так вами названа "кучмівська" преса, радіо і телебачення, зокрема канал УТ-1 – це державні ЗМІ, які щедро фінансувалися з державного бюджету, і за рахунок платників податків кучмівська команда вела аґітацію за свого кандидата. Інші кандидати мусіли правдами і неправдами вишукувати, випрошувати кошти на свою популяризацію.

Р. Хом'як: – В Україні і досі не знайшли такої формули: що це таке – державні засоби масової інформації.

С. Герилів: – Зате винайшли чудову формулу перетворити їх у власність Президента чи Верховної Ради. Наприклад, Івано-Франківська обласна газета "Галичина" під час передвиборної аґонії із номера в номер возвеличувала діючого Президента, а про інших кандидатів можна було прочитати суцільний неґативізм. А газета ця, як і сотні інших, фінансується з місцевих бюджетів. Жоден крок Кучми не проходив повз увагу журналістів: Президент відкривав школи, дитячі садки, станції метро, цілував хрести, що піднімалися на новобудовах храмів. Навіть прогриміла "сенсація": Кучма запалив факел на околиці щойно газифікованого села. А виявилось, що газова труба стирчала із закопаних великих каністер із газом, а в селі газифікацією і не пахло.

Р. Хом'як: – Даруйте, президент є президент, чи то в Україні, чи в Америці, і як перша особа держави, він бере участь у найважливіших подіях – то що ж, не показувати його по телевізору, не друкувати тільки тому, що він одночасно кандидує? В решті, я згідний з вами, відчувається залежність багатьох засобів масової інформації від тих, хто їх фінансує.

Неґативізм в українській пресі – чи це відображення реалій життя, чи данина моді, чи вихлюп задавненої ностальгії за свободою слова?

С. Герилів: – Мені здається, що наші газетярі йдуть шляхом меншого опору – легко попасти пальцем в небо, тобто написати про чиюсь біду, нестатки, злочини та всі інші неґативи, бо вони навколо тебе. Але я б ніколи не називав "неґативізмом" статті тих

(Закінчення на стор. 6)

Віталій Карпенко,
політичний оглядач „Свободи"

Політичні збурення в Україні

2000-ий, високосний рік розпочався для України крутими колізіями. Наш владний Олімп здригається від політичних землетрусів. Тільки-но Верховна Рада створила пропрезидентську більшість – понад 240 депутатів записалося в "більшовики", – як Президент виконав свою передвиборну обіцянку і проголосив всеукраїнський референдум за народною ініціятивою на 16 квітня, поставивши одним із 6 запитань довіру до Верховної Ради.

Це сталося після того, як розреклямована більшість не виправдала покладених на неї надій і не зуміла прийняти бюджет на 2000-ий рік, підкорегований новим урядом Віктора Ющенка.

Щоб висвітлити парлямент в очах громадськости, були оприлюднені підрахунки, в яку копійку обходяться українській спільноті всі три найвищі владні інституції. На утримання Верховної Ради, президентської Адміністрації та Кабінету Міністрів заплановано в 2000 році виділити 113.5 млн. грн. Якщо роздільно та на кожного громадянина, то виходить, що на кожну душу в Україні припадає: на утримання Кабміну – 29 коп., Адміністрації Президента – 54 коп., Верховної Ради – аж 1 грн. 44 коп. Цим пересічного жителя підводять до висновку: має рацію Президент – треба розпустити цю Верховну Раду та й скоротити кількість народних обранців-дармоїдів.

У депутатів спрацював синдром самозбереження, і Верховна Рада наклала мораторій на будь-які референдуми, дружно прийнятий конституційними двома третинами голосів (316). Для Президента це мало що важило, оскільки прийнятий документ може стати законом тільки після того, як він його підпише, чого, звісно, Л.Кучма і не збирався робити.

Тим часом, очевидно, через невидимі пружини підтиснули новостворену більшість (координатор її Л.Кравчук, колишній президент і довірена особа Г.Суркіса на виборах Київського міського голови): активніше, панове, активніше. І панове запрацювали активніше: запропонували до порядку денного сесійного засідання зміни до реґламенту, щоб змістити ліве керівництво в особі О.Ткаченка та першого віце-спікера комуніста А.Мартинюка. Зрозуміло, що О.Ткаченко всіляко бльокував пропозиції "більшовиків". Тоді більшість зібрала підписи під своїми проєктами і не повернулась до сесійної залі.

Останнє у січні засідання парляменту відбулося нарізно: комуно-соціялісти залишились у приміщенні Верховної Ради, а "більшовики" засідали в Українському домі, колишньому музеї Леніна. Група національно-демократично налаштованих депутатів (незалежні, Матвієнко та інші) не підтримали прокучмівську більшість, але й не приєдналися до меншости. Схоже, що парлямент нерозумно загнано в глухий кут: меншість не може приймати жодного рішення, бо бракує кворуму, а рішенням більшости для леґітимности бракує підпису голови Верховної Ради.

Таким чином, Президент отримав модель двопалатного парляменту, питання про створення якого виніс на референдум. Обидві частини Верховної Ради оголосили перерву до 1 лютого. Що буде потім, ще побачимо.

У людини зі здоровим глуздом виникає закономірне запитання: хто розіграв всю цю гру і кому вона вигідна? Кому треба відвернути суспільну увагу від наболілих економічних проблем, від стабільного зубожіння людей, від підвищення цін на хліб та комунальні послуги, від зовнішніх та внутрішніх боргів?

На Всеукраїнський референдум потрібні немалі кошти (за різними підрахунками від 50 до 100 млн. грн.). По-друге, не вироблено "правил гри", оскільки немає Закону про проведення референдумів у руслі нової Конституції України.

По-третє, викликає сумнів сама так звана "народна ініціятива", за якою нібито і має проводитись опитування: понад три мільйони підписів зібрала партія сумнозвісного О. Волкова, чиї валютні рахунки заблоковано правоохоронними органами Бельгії, які ведуть розслідування щодо природи їхнього походження, але до якого не має жодних претензій рідна Генеральна прокуратура (у що обійшлося це збирання підписів і з чиєї кишені, покищо невідомо).

По-четверте, ніхто не знає, які "ініціятори від народу" формулювали запитання, де стільки плутанини – адже ці запитання не обговорювалися публічно.

По-п'яте, справедлива, але явно популістська позиція про скасування недоторканности для депутатів, що винесена на референдум з розрахунку на низький рейтинґ Верховної Ради, може бути вирішена у стінах парляменту, на що більшість депутатів погодилась, цілком слушно вважаючи, що треба скасовувати недоторканість й інших державників з Президентом включно.

По-шосте, оголошений референдум може потягнути за собою наступний, який має прийняти нову Конституцію, бо й таке питання також виноситься на плебісцит (чи треба? якою вона буде?), а це знову кошти і кошти, і збаламучення суспільства.

Багато фахівців-політологів вважають оголошення Президентом референдуму нелеґітимним, а велика група депутатів оскаржує це проголошення в Конституційному суді.

То кому ж вигідна напруга у суспільстві? Хто за цим усім стоїть?

На перший погляд – Президент, оскільки він виступив ініціятором і референдуму, і конфронтації із вищим законодавчим органом. Але то тільки на перший погляд. Того (чи скорше тих), що стоять за кадром, не видно. Але то вони смикають за мотузочки, то вони організували "народну ініціятиву" щодо збирання підписів про проведення референдуму, то вони штовхають Президента на посилення авторитарної влади, щоб повною мірою керувати державою, бо саме вони повною мірою керують

(Закінчення на стор. 6)

Злука, вікам непідвладна

22 січня минув 81 рік з того дня, як посеред руїн, заподіяних війною і революцією, в огні пожеж і безумстві братовбивства сталася подія, про яку мріяли покоління українських патріотів: на Софіївському майдані Києва було проголошено Акт соборности – єднання Української і Західньоукраїнської народних республік. І хоча згодом ще кілька довгих важких десятиліть довелось виборювати омріяне, саме цей день в житті незалежної України став днем воскресіння духовности і єднання людських душ.

Минулого року, згідно з Указом Президента України Леоніда Кучми, цьому національному святу судилося навічно увійти в історію держави як Дневі соборности України. І от, як у далекому 19-му році, недавньому 90-му, так і тепер, морозного 2000-го, зводиться воєдино собор людських душ. 22 січня вінки від глави держави, уряду, парламенту, київської обласної та міської держадміністрацій лягли до підніжжя пам'ятників великих мужів українського народу Тараса Шевченка та Михайла Грушевського – як дань історичній справедливості по відношенню до минулого, теперішнього та майбутніх поколінь нашої держави.

Адже недаремно з хвилюванням і вірою звертаємось у відомій пісні-молитві: "В єдності сила народу – Боже, нам єдність подай!"

Народний депутат України Ярослав Кендзьор на мітингу у Львові у суботу, 22 січня 2000 року, проведеному на часть Дня злуки та 81-річчя проголошення 4-го Універсалу Української Народної Республіки.

Фото УНІАН

Учасник урочистої акції "Єднання", присвяченої Дневі Соборности України, п'є із Соборної чаші, яку тримає один з лідерів Народного руху України, голова товариства "Просвіта" Лесь Танюк, в Києві, 22 січня 2000 р. Цього дня на Володимирській гірці у Києві відбулася урочиста акція "Єднання" на честь Дня Соборности України. Провідники бльоку партій "Реформи і Порядок", Народного Руху України та Конґресу українських націоналістів зробили ковток символічної води єднання із Соборної чаші, яку було наповнено привезеною з різних частин України Йорданською водою, освяченою в місцевих церквах.

Михайло Шалата

ПІД КРУТАМИ, 1918

Сунуть лавиною, п'яні, зухвалі, –
Ленін звелів їм – велике цабе!
Стій! Ти куди, ненаситний
москалю? –
Україна не хоче тебе!

Стійте, вчорашні цареві рекрути,
Нині – сліпі більшовизму раби!
Стане для вас тиха станція Крути
Місцем гучної ганьби.

О, ви не спинитесь! У Муравйові
Біс розгулявсь – у вампірі.
Крові, вам хочеться, крові, крові,
Звірі!

Січень, що вже повертає на лютий,
Ще нажахається вас на путі.
Тільки і вам біля станції Крути
Випадуть хвилі круті.

Діти – студентики й гімназисти –
Вам насупроти: дороги нема!
Вас тисячі, а їх лише триста.
Дарма!

Діти... У більшості батько, ненька
Навіть не відають, де їх сини.
Мерзнуть сини в одежині
благенькій
В січні на полі війни.

Тупоньки ніжками, юні герої, –
Вітер в окопчики снігу наніс.
На чотирьох – кільканадцять
набоїв
І допотопний кріс.

Їм би, цим дітям, учитися далі,
Їм би кохати, співати пісень.
Ти ж заповзявсь,
осоружний москалю,
Їхній згасити день.

Тільки в віках і в світах буде чути,
Як оці діти, за волю в борні,
Славою вкриють станцію Крути!..
Правда не втоне в брехні!

Ні, не дадуть вони волю на палю,
Дух козаків ще ніхто не зборов!
Вистачить, скажуть,
проклятий москалю,
Пить нашу кров!!!

Чорна лавина
все ближче та ближче;
Дике ревіння, і брязкіт, і шум...
Буде, ой буде страшне бойовище! –
Вкриє Вкраїну сум.

...Бризнув юнацькою кров'ю січень,
Маком гарячим заквітла зима...
Стань і задумайся, чоловіче!..
Слів нема...

Політичні збурення...

(Закінчення зі стор. 5)

Президентом. На хвилі незадоволення людей рівнем життя, провина вміло перекладається тільки на Верховну Раду (хоч і цілком справедливо, але за щось має відповідати й виконавча влада), а заодно протягується через референдум питання про двопалатний парлямент, де нижня палата складатиметься з обраних депутатів, а верхня – з керівників реґіонів. Для арґументації посилаються на закордонний досвід двопалатного парляментаризму, зокрема російський, та на необхідність надати більше прав реґіонам.

При цьому забувається, що в тій же Росії, як, до речі, і в Америці, і в інших країнах, члени верхньої палати (керівники реґіонів у тій же Росії) обираються народом, як і нижньої, а в Україні ці керівники призначаються Президентом, тобто є повністю від нього залежні.

Враховуючи те, що Президент України і сьогодні має стільки і такі повноваження, скільки і яких не має жоден президент у демократичній країні Заходу, посилення авторитарної влади при нашій неповній демократії і рудиментах комуністичного тоталітаризму смертельно небезпечне для України. Тим більше, що Леонід Кучма дуже легко піддається впливам, про що свідчать його суперечливі дії, зокрема в кадровій політиці. Кажуть, що саме Дмитро Табачник свого часу сказав ці дотепні слова, що Президент завжди має думку того, хто останнім залишає його кабінет.

Отже, тверезий аналіз дозволяє з великою вірогідністю припустити, що політичні зіткнення на верхніх владних поверхах і протистояння вищої виконавчої та законодавчої гілок влади в Україні є штучними, розігруються за вміло складеним сценарієм і вигідні олігархічним кланам, які вдруге посадили Л.Кучму в президентське крісло і тепер змушують його відпрацьовувати. Ці олігархічні клани хочуть його руками управляти державою так, як це потрібно їм, щоб таксамо безкарно набивати кишені, як і раніше, та прихопити те, що ще не прихоплене.

І як бачимо, покищо це їм вдається: парлямент розколотий на частини, населення втягується у каламутний вир референдуму. Та чи легше і заможніше стане народ жити від цього? Навряд...

Віталій Карпенко

Зброя журналіста...

(Закінчення зі стор. 5)

журналістів, які з болем пишуть про долю народу, як справжні патріоти, не боячись втратити роботу, а може, й життя. Сам народ, одержавши волю говорити, нарікає на все – вже нема кого боятися.

Позитивне ж, радісне, успішне – це поодинокі явища, їх треба шукати, а знайшовши, дати аналіз й обґрунтування, щоб читач повірив. Бо преса так нагодувала людей "щасливим життям" і "світлим майбутнім" при комунізмі, що в читача вже виробилась якась "реакція заперечення" на газетні позитиви.

Р. Хом'як: – Так, журналісти в Україні вміють "плакати", творчо плакати. Навіть там, де є позитивне явище, все одно треба подати його через оте "але". При цьому часто подаються неперевірені факти: хтось десь щось сказав – і це може бути надруковане без перевірки й назви джерела.

За такі речі в Америці можна потрапити в суд. Наведу приклад. Після першого туру виборів одна з київських газет писала, що на окремих виборчих дільницях були ручки, чорнило яких через деякий час зникало. Але де це було, хто це зафіксував, запротоколував?

В американського журналіста перша заповідь: хто сказав, хто бачив, хто може потвердити – і тільки тоді йде повідомлення.

Я б сказав, що українські газети не гребують поголовно друкувати плітки. Щодо "позитивів" і "неґативів" у пресі, то буваючи в Україні дуже часто, я бачу великі позитивні зміни і тішуся ними: поїзди ходять, в ресторанах можна смачно поїсти, правда, потрапити в них після 7–8 години вечора ціла проблема, гарне й чисте метро, банки, кредитові картки...– все це ознаки позитивнних змін. Хочу додати, що сам процес виборів удосконалився.

Понад дві години тривала дискусія, в якій брали жваву участь всі присутні в редакційній вітальні: була нагода обмінятися думками не тільки на свої газетярські теми, а й про стан української мови в Україні й діяспорі, про умови створення й виживання малого й середнього бізнесу, якими шляхами йде демократія на рідних землях та інше.

Підсумок же цієї взаємно корисної розмови звівся до того, що в руках журналістів знаходиться велика зброя масової пропаганди й інформації, і як важливо, щоб ця зброя була в чесних, професійних і свідомих руках.

Наш кор.

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Маленькі колядники в УНС

Увечері на Водохрещення до канцелярії Українського народного Союзу в Парсипані завітали маленькі українські колядники – суменята "Пухи" та "Степові коні": дворічний Миколка Мосуряк, трішки старші Степан та Богданlev Вохи, Віка Мосуряк, Тимотейко Ґбур, Павлусь і Степан Біланичі та Адам Кличко (на світлині вгорі). Разом із своєю виховницею Дарією Мосуряк діточки гарно виконали колядки, а Тимотейко Ґбур виголосив віншування, яке завершив

такими жартівливими словами:

Не давайте копійки,
Бо подерті кишеньки,
Але будьте гонорові,
Та давайте паперові.

Після таких слів головному касирові УНС Степанові Качараєві не залишалось нічого іншого, як виписати чека і вручити колядникові (на світлині зліва внизу).

Предсідник УНС Уляна Дячук бесідує з колядниками.

* * *

Грою на сопілках, колядками та Різдвяними віршиками привітали працівників УНСоюзу діти школи св. Івана Хрестителя з Ньюарку, які під проводом члена батьківського комітету школи Терені Ракочої завітали сюди у п'ятницю, 21 січня.

Гри на сопілці юні колядники Ляриса Смик, Христинка Ракоча, Роксоляна Смик, Роман Ковбаснюк (на фото внизу) вивчили в українській школі при церкві, а найменший з групи Павлусь Гадзевич обіцяв навчитися грати до наступної коляди.

Нагородою дітям за святкове віншування був чек від УНС.

Степан Герилів
Світлила **Раїса Галешко**

ЧИСЛОВЕ ЗІСТАВЛЕННЯ ПРО РУХ ЧЛЕНСТВА УНСоюзу
ГРУДЕНЬ 1999 р.

	Молодь	Дорослі	АДД	Разом
Активні члени 11/99	7,816	16,747	4,237	28,800
Неактивні члени 11/99	7,206	17,449	0	24,655
Всі члени 11/99	15,022	34,196	4,237	53,455
Активне членство				
Приріст у 12/99				
Нові члени	20	24	0	44
Нові УЛ	2	2	0	4
Прийняті наново	4	8	2	14
Разом	**26**	**34**	**2**	**62**
Убуток 12/99				
Померли	0	40	0	40
Вибрали гроші	2	17	0	19
Відійшли з дозрілими вивін. грамотами	25	40	0	65
Виплатили вповні вкладки забезпечення	13	30	0	43
Відійшли на част. випл. забезпечення	0	0	0	0
Відійшли на безпл. продовж. забезпечення	0	3	0	3
Вигасло забезпечення (активні)	12	11	20	43
Кінчилось забезпечення	1	7	10	18
Разом	**53**	**148**	**30**	**231**
Всі активні члени 12/99	7,789	16,633	4,209	28,631
Неактивне членство				
Приріст у 12/99				
Виплачене забезпечення	13	30	0	43
Відійшли на частинно виплачене забезпечен.	0	0	0	0
Вигасло продовж. безплатне забезпечення	0	3	0	3
Разом	**13**	**33**	**0**	**46**
Убуток у 12/99				
* Померли	1	32	0	33
* Вибрали готівку	13	14	0	27
Дозрілі вивін. гр. неповної виплати	6	4	0	10
Повернені в активні	4	8	0	12
Вигасло забезпечення (неактикві)	1	6	0	7
Разом	**25**	**64**	**0**	**89**
Всі неактивні члени 10/99	7,194	17,418	0	24,612
РАЗОМ УСІ ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ 10/99	**14,983**	**34,051**	**4,209**	**53,243**

Чи побачили б ми ці книги, коли б не УНС?

До вельмишановної пані Уляни Дячук, президента Українського Народного Союзу.

Добродійко наша!

З України, з міста козацької слави Зборова засилаємо віншування й обсіваємо теплими колядницькими зернинами на добро, на літа і долю світлу в ці Святянгольські дні. Дуже дякуємо Вам, що прилучились до поповнення нашої музейної бібліотеки своїми дарунками-книгами. Бо й справді серед них є такі, що тут ми їх не бачили (і чи побачили б коли?). Ось хоча б твори нашої землячки Лесі Лисак, вона родом з Вірлова – села поблизу. Як хочеться розгорнути книжки ці, особливо коли приходять люди, відвідувачі музею.

Даруйте, що ми із запізненням висловлюємо Вам свою вдячність, бо треба ж було описати у фонд музею ті книги, та розгорнути кожну сторінку, хоча б оком перебігти, особливо збірники, календарі, альманахи. Натрапляємо і на світлини, завдяки яким і Вас бачимо.

Наш музей з назвою "Зборівська битва" переростає в Музей визвольних змагань у нашому краї. В серпні відбулось всеукраїнське свято – відзначення Зборівської битви. Серед Богослужінь, промов, пісень було й безперервне відвідування музею, особливо гостей зі Східної України.

І знову ж про видання, яких ми тут не мали. Багато передала нам пані Євгенія Чума, вона й повідомила про Вашу, пані Уляно, причетність. Посприяла також пані Наталя Канюга з управи Рідної Школи.

Здоров'я Вам і сил для благородної праці в ім'я українства у світі!

Від просвітян Зборова –
з щирістю **Григорій Баран**,
завідуючий музеєм „Зборівська битва"

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

НЕЗАБУТНІ ДАТИ НАШОЇ ІСТОРІЇ

Вшанування пам'яти генерал-хорунжого Р. Шухевича

Півстоліття тому, 5 березня 1950 року в селі Білогорща біля Львова героїчно загинув у боротьбі з окупантом генерал-хорунжий Роман Шухевич, він же Головний командир УПА „Тарас Чупринка", голова Проводу ОУН на українських землях „Тур", голова Генерального секретаріяту УГВР „Лозовський", Лицар Золотого Хреста Бойової Заслуги 1-ої кляси та Лицар Золотого Хреста Заслуги.

З ініціятиви Товариства вояків УПА ім. ген.-хор. Р. Шухевича – Т. Чупринки, з метою відзначення цієї сумної для України події, 12 січня 2000 року в Нью-Йорку скликано нараду представників крайових громадських установ, ветеранських, молодечих, жіночих, наукових, професійних, реґіональних та політичних організацій. На нараді вирішено створити Крайовий громадський комітет та заплановано певні акції.

Нарада вибрала президію Комітету в складі: голова – Лев Футала, заступники – Юліян Котляр, Орест С. Слупчинський, Євген Івашків, Ірена Чабан, Петро Содоль, секретарі – Богдан Ковалик, Теодор Воляний, скарбник – Михайло Цвях, імпрезовий референт – Корнель Василик. До Комітету також увійшли як члени: Ярослав Кіцюк, Андрій Ластовецький, Іван Буртик, Варка Бачинська, Володимир Сохан, Стефан Шевчук, Марія Лозинська, Володимир Васьків, Осип Левицький, Теодор Олещук, Євген Гановський, Людмила Костик, Володимир Процик, Лев Добрянський, Петро Польний, Мирон Свідерський, Микола Грицковян, Андрій Ганкевич.

Комітет закликає українські громади та організації в своїх місцевостях підготовити та провести такі акції: в неділю, 5 березня 2000 року, організувати Богослуження і Панахиди в усіх церквах за упокій душі славної пам'яти генерала Романа Шухевича; в догідний для місцевости час і залежно від спроможностей організувати з відповідною програмою урочисту академію, концерт, наукову конференцію.

У цій нараді взяли участь представники УККА, УАКРади, Товариства вояків УПА ім. ген.-хор. Р. Шухевича в США, Об'єднання колишніх вояків УПА, Братства колишніх вояків І Української Дивізії УНА, Українсько-Американських Ветеранів, ІІ-ої Дивізії УНА, Організації української молоді Пласт, Спілки Української Молоді Америки, НТШ, УНСоюзу, Союзу українців католиків „Провидіння", Організації Оборони Чотирьох Свобід України, Союзу Українок Америки, Об'єднання жінок ОЧСУ, Середовища УГВР, Фундації „Воля", Товариства українських інженерів Америки, Організації оборони Лемківщини, Злученого Українського Американського Допомогового Комітету, Організації Державного Відродження України.

Петро Содоль

Різдвяний дар родини Чопівських

Тріо „Українські барви" на сцені УІА. Зліва: Н. Боянівська, О. Стебельська, М. Цуприк.

Родина Чопівських не від сьогодні належить до меценатів українського мистецтва у різних його видах. Ще не забули ми мистецької виставки в Нью-Йорку, так багатої творами відомих і менш відомих художників з України, що відбувалася в Українському Інституті Америки.

Нещодавно усі ми отримали від Фундації Чопівських особливий різдвяний подарунок у формі концертів вокально-інструментального тріо з Києва, що вже другий рік працює за сприяння Фундації родини Чопівських з Вашінгтону. Саме це тріо у складі Оксани Стебельської, Надії Боянівської та Мирослава Цуприка подарувало слухачам справжній різдвяний настрій своїми концертами народних і авторських пісень, здебільше із різдвяного циклю.

Концерти під назвою „Українські барви" відбулися 8, 11 і 12 січня. Понад 200 осіб зібралося в неділю, 8 січня, на перший із концертів, призначений для українського населення Нью-Йорку. Присутні нагородили оплесками виконавців колядок, щедрівок та віншувань. Наступний концерт був призначений для наших сеньйорів, що приїхали не лише з Нью-Йорку, але й із Філядельфії та міст Нью-Джерзі.

12 січня УІА і Фундація Чопівських з ініціятиви представника України в ООН Володимира Єльченка приймала на третьому концерті українських колядок тріо „Українські барви" дипломатів з Нью-Йорку. Між присутніми були представники Литви, Угорщини, Югославії, Білорусі, Болівії, Індії та Уганди.

Цей вечір відкрив президент УІА інж. Волтер Назаревич, підкреслюючи велике діло родини Чопівських, яке вони зробили, запрошуючи „Українські барви" на різдвяні концерти до США.

О. Кузьмович
Світлив **Ярослав Кулинич**

В пам'ять про патріотів

Українська громада Норт-Порту, Фльорида, 19 грудня минулого року урочисто відзначила 120-річчя від дня народження Симона Петлюри, 90-річчя від дня народження Степана Бандери і 70-ту річницю Організації Українських Націоналістів.

Це відзначення відбулося у приємній атмосфері духовної і національно-патріотичної єдности громад обох місцевих українських церков – католицької і православної. Після Богослужень і Панахид за душі християн-патріотів С. Петлюри і С. Бандери в парафіяльній залі української католицької церкви почалася академія, присвячена цим двом знатним постатям української історії.

Доповіді про С. Петлюру і С. Бандеру виголосили Галина Король і Василь Ванжула.

Про заслуги ОУН перед українською нацією говорив ред. Ярослав Гайвас. У мистецькій програмі звучали патріотичні пісні та вірші.

В заключному слові голова відділу СУА Орися Свистун подякувала отцям Волощукові і Мельникові за особливо надхненні проповіді, а всім учасникам мистецької програми – за високий рівень виконання.

Григорій Королишин,
пресовий референт Українського громадського комітету у Норт-Порті

Свят-Вечір на „Верховині"

Вже довгі роки 6 січня в домі ООЧСУ збирається українська громада, щоб спільно сісти до Святої Вечері. Тож і в цьому році працьовиті і завжди готові на послуги громаді членкині ООЧСУ приготували традиційну вечерю за всіма нашими звичаями. Голова ООЧСУ Павло Присяжний привітав гостей зі святом і згадав про унікальні різдвяні традиції, які наш народ створив і зберігає віками. Настоятель парафії св. Андрія о. Михайло Бліщ провів молитву, яку закінчив колядкою „Бог предвічний", підхоплену присутніми. А відтак почалася українська вечеря з кутею, борщем, рибою та іншими стравами, що переплiталася зі співом колядок.

Перед закінченням П. Присяжний продеклямував свій вірш, присвячений українській мові, подякував Р. Пенгрин, М. Теслюк і П. Пенгрину за приготування вечері. Присутні розходилися піднесені на дусі і бажали один-одному веселих свят Різдва Христового і щасливого Нового року – 2000-го.

Євген Бачинський

І числом, і активністю – перший

Понад 50 членок 1-го Відділу СУА в Нью-Йорку зійшлися 5 грудня 1999 року на 74-ті річні збори. Присутні однохвилинною мовчанкою вшанували пам'ять членок, які відійшли у вічність. Після цього збори прийняли нових членок і надали почесне членство Любі Яремі, Софії Костюк, Анні Кушнірчук та Євгенії Вацик. Організаційна референтка Дарія Чижик у своєму звіті окреслила головні ділянки праці відділу. Він весь час оновлюється новими членками. Тепер їх 75. Під час свят виступають діти і молодь зі сценками, підготовленими культосвітньою референткою Стефанією Лопух. В організуванні імпрез активно допомагають Ганя Сєрант і Стефанія Семущак, та господарська референтка Ірена Старосольська. Членки беруть участь у фестивалі при церкві св. Юра, під зарядом референток Катрусі Папуги та Параскевії Сись, з метою збільшити касу відділу.

Відділ тісно співпрацює із Окружною Управою, бо аж вісім членок входять в її склад. З порядку денного ніколи не сходить допомога потребуючим. Референтка суспільної опіки Соня Вацик і Дарія Рекуча вислали 12 пачок із одягом, вітамінами до сиротинців в Україну, а також потерпілим від повені на Закарпатті. Грошова допомога була скерована дітям Чорнобиля, Югославії, Польщі, семінаристам, трьом бабусям в Україні та на суспільну опіку в США – разом 2.500 дол.

Відділ утримує стипендіянтку на медицині в Дніпропетровському, – це стипендія в пам'ять бл. п. Лідії Бурачинської. Одна членка має стипендіята на теології в Бразилії. Референтка стипендій Романа Раковська переслала 900 дол. до стипендійної акції, відділ протягом 10 років переслав на цю ціль понад 12 тисяч дол.

Музейні референтки Анна Натина та Віра Шуль старалися під час українського міського фестивалю здобути фонди на Український Музей. Відділ є членом і спонсором Українського Музею: за час його існування 1-ий Відділ СУА передав до 90 тисяч дол. на його потреби.

Після звітів вибрано управу. Головою вже 18-ий рік залишилася Лідія Магун. Вона подякувала за довір'я та пригадала, що стоїмо на порозі 75-ліття 1-го Відділу СУА в Нью-Йорку, найстарішого в СУА. І всі ми готові до дальшої праці для добра СУА, громади і вільної України.

Л.М.

Україна в другому тисячолітті

Вечір, присвячений Козаччині

Під такою назвою проходила академія-концерт, організований імпрезовою референтурою 42-го Відділу ООЧСУ на Лонг Айленді під керівництвом голови відділу, талановитої і невтомної організаторки мґр. Катерини Мицьо.

Свято відбулось 28 листопада 1999 року в приміщенні Українського католицького центру св. Володимира в Юньйондейлі, і розвивало тему попередньої академії – „Україна в другому тисячолітті – княжа доба".

Відкриваючи свято, голова відділу К. Мицьо сказала: „Великий відсоток українського народу, як в Україні так і за її межами, не знає історії України. У школах совєтської імперії вчили перекручену історію України, в інших державах про Україну взагалі не згадували. Тому, влаштовуючи імпрези з історично-національною тематикою, спробуймо подивитися на українську історію як на цілість. Отже, запрошуємо вас до Козацької доби".

Відкрилась гарно оформлена стараннями Михайла Якубовського сцена. У глибині – на малиновому тлі виблискував золотом Тризуб, по обидвох сторонах портрети славних гетьманів: Петра Сагайдачного, Богдана Хмельницького, Івана Виговського, Петра Дорошенка та Івана Мазепи.

Програму свята, яка складалась з двох частин – історичної та мистецької, вела голова імпрезової референтури відділу ООЧСУ, молода громадська дівчка Леся Козій. Вона запросила до слова заступника голови відділу ООЧСУ мґр. Дмитра Трояновського, який виголосив доповідь на тему „Козацька і Гетьманська доба". Про цю ж добу англійською мовою говорила Мімі Заприлюк.

Мистецьку частину розпочали діти Школи Українознавства. Вірші деклямували вихованці садочка – Миросьо Мицьо і Христя Шафранська, діти молодших клясів під керуванням вчительки Люди Граль. Мистецьку програму продовжив гурт „Мелодія" під керівництвом Лесі Сенети, який під акомпаньямент Наталі Вальків виконав кілька народних козацьких пісень, а також дві пісні Лесі Сенети. Місцева танцювальна група „Мрія" під керуванням хореографа Орландо Рівери виконала козацькі танці.

Виступив також гість з України, заслужений артист України, лавреат Всеукраїнського та міжнародних конкурсів, викладач Національної музичної академії України, бандурист Роман Гриньків. На закінчення концерту Ліда Парафенюк продеклямувала поезію Олексія Гуменюка „Молитва".

Роксоляна Левенець

Майже півсторіччя діє наш відділ

Сорок дев'ять років тому українські повоєнні еміґранти, люди національно свідомі і громадсько активні, заснували в Йонкерсі 11-ий Відділ Організації Оборони Чотирьох Свобод України (ООЧСУ), який успішно діє й сьогодні. Діє, відчуває себе потрібним, плянує працю на майбутнє.

18 грудня минулого року в Домі СУМ у Йонкерсі відбулись 49-ті звичайні річні загальні збори 11-го Відділу. Про здійснену працю звітували скарбник Богдан Вітюк, секретар В. Козіцький (він також звітував за кореспонденційного секретаря Степана Гаврилюка).

Докладний звіт подав уступаючий голова В. Щур, який підкреслив, що управа відділу співпрацювала тісно з управою місцевого відділу УККА. Спільними силами організували важливі громадські імпрези, зокрема відзначення 8-ої річниці Незалежности України та інші. Комітет, створений з ініціятиви Управи ООЧСУ, подбав про успішне відзначення 70-ліття Організації Українських Націоналістів та 90-ліття від дня народження Степана Бандери. Цей комітет очолював заступник голови відділу Дмитро Івасютин. Активно діяв комітет допомоги потерпілим від повені мешканцям Закарпаття. Для них вислано через ЗУАДК готівкою 9,710 дол. та 75 пачок з одягом.

Відділ організував виступ перед громадою колишнього мешканця Йонкерсу, а тепер депутата Верховної Ради України мґр. Романа Зварича, а також полковника Армії України Євгена Лупакова.

За Контрольну комісію звітував її голова Ярослав Кіцюк. Звіту за Суд чести не було, бо суд не мав жодних справ які треба було розглядати.

Привіти на адресу зборів склали від Управи відділу УККА – Ярослав Кіцюк, від відділу Товариства вояків УПА – Роман Шлушко, від дирекції Федеральної кредитової кооперативи СУМ-А – Володимир Козіцький, від 2-го відділу Організації Оборони Лемківщини – Юрій Ковальчик, від дирекції Дому СУМ – Богдан Вітюк.

До управи відділу обрані: голова – Володимир Щур, заступники голови – Дмитро Івасюта і Микола Сидор, протоколярний секретар – Володимир Козіцький, кореспонденційний секретар – Михайло Зубатий, кольпортер – Павло Микитин, імпрезові референти – Петро Шкафаровський, Теодор Гошко, Андрій Стахів і Осип Гац. Вільні члени: пор. Лев Футала, Михайло Зварич. Контрольна комісія – голова Ярослав Кіцюк і члени Юрій Ковальчик та Осип Щур. Суд чести – голова мґр. Святослав Н. Коцибала і члени – мґр. Володимир Микула та Мирослав Климко.

Л. Л.

Дружно працюють українці в Ютиці

З початком листопада минулого року в місті Ютика, Н. Й., місцева українська громада відзначила 50-ліття свого життя поза межами батьківщини, у США.

Відомо, що після Другої світової війни сотні тисяч українців, що не хотіли миритися з московсько-комуністичною диктатурою, поселилися у вільному світі: Західній Европі, Північній та Південній Америці, Австралії.

Голова Ініціятивного комітету Осип Ліщинський відкрив свято, підкресливши тісну співпрацю місцевих українських церков, католицької і православної, та єдність наших громад.

Як сказано було в доповіді на цьому святі, „наш вихід з рідних земель був наслідком історичного катаклізму. Ми ніколи не плянували стати еміґрантами, шукаючи ліпшої долі в багатій Америці. Ми й сьогодні, після 50-ти років життя на цьому континенті, можемо сказати: ми ніколи не розлучалися з Україною, вона повсякчас була в нашій свідомості, в нашій душі...".

В Америці громада створила свою парафію, спершу купила, пізніше збудувала нову церкву, заснувала українську школу, Пласт і СУМ, ідеологічно-політичні, суспільні, допомогові організації – УККА, Союз Українок та інші.

У дальшій програмі свята, якою керував колишній учень нашої школи Зенко Яцків, брали участь переважно діти та внуки членів нашої громади.

При музичному супроводі проф. Галини Ґнат виступила дитяча танцювальна група під проводом Ольги Дерещук. Поезію Світлани Кузьменко „Еміґрант" прочитала мґр. Леся Бекерська.

З уваги на присутність запрошених американських гостей, мґр. Христя Ликтей прочитала англійською мовою уривок з праці проф. Ярослава Ликтея „Ethnic Utica". Виступили Оксана Кашицька, артистка мґр. Андріяна Ґнат при акомпаньяменті своєї матері проф. Г. Ґнат, вокальний ансамбль. Програму свята збагатив гість з України, скрипаль Ярослав Терещенко.

На закінчення програми Осип Ліщинський поіменно назвав членів громади, які півстоліття були активні в її житті і діяльності, та передав їм „Грамоти признання і подяки", а керівник програми Зиновій Яцків усім вручив квіти. Отець Микола Кривоніс виголосив на цю тему коротке і тепле слово.

Бенкет під звуки акордеону Ярослава Ковальчука зі Львова закінчив ювілейне свято ютицьких українців.

Я. Д.-Т.

Екуменічний комітет Дітройту

22 листопада 1999 р. засновано у Великому Дітройті Екуменічний комітет для святкування 2000-ліття народження Ісуса Христа. До участи запрошено представників усіх парафій обох обрядів на терені метрополітального Дітройту.

Вибрано комітет, який очолив д-р Павло Джуль від УКЦ і Юрій Король від УПЦ. Ліда Ґулавська була вибрана україномовною секретаркою, Наталія Марущак – англомовною, Володимир Гупалівський став скарбником, а Роман Лазарчук – архіварем. Заступниками голови стали преставники ряду парафій – В. Гупалівський, З. Василькевич, Я. Кісіль, Ю. Король, Дж. Орлик, д-р З. Стельмах. Створено кілька комісій, які очолили Ярослав Дужий, Любомир Липецький, Рома Дигдало, Віра Петруша, д-р Олександер Серафин, Ольга Марущак, Володимир Дигдало, Ольга Соловей, Василь Колодчин, Ірина Прийма. Зв'язковий до літургічної комісії – Степан Феденко. Літургічну комісію творять усі пархи парафій – о. декан В. Салковський, ЧСВВ, о. ігумен Р. Лукавий, ЧСВВ, о. митрат І. Лазар, о. крилошанин В. Ручгі, о. П. Боднарчук, о. Маріо Дацишин, ЧСВВ, і о. А. Роджерс. Контрольна комісія: Анна Чубата і Марко Лісківський.

Зенон Василькевич

ЩО? ДЕ? КОЛИ?

КАЛЕНДАРЕЦЬ ПОДІЙ

2–30 січня – виступи співачки Софії Соловій і групи „Колаж" в Нюарку, Філядельфії, Балтіморі, Дітройті, Луїсвілі, Гартфорді, Нью-Йорку, Чикаґо та інших містах (див. рекляму в газеті).

◆

4-6 лютого – Яра Мистецька група та УІА проводять фестиваль „Гоголь" в Українському Інституті Америки – 2 East 79th Street at 5th Avenue в Нью-Йорку. Тел. **(212) 475-6474.**

◆

4 лютого – доповідь голови видавництва „Смолоскип" Осипа Зінкевича „Україна на порозі третього тисячоліття" в залі церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку. Початок о 7-ій вечора.

◆

5 лютого – ювілейний баль з нагоди 50-річчя Пластової станиці в Нюарку. Hanover Marriott, 1401 Route 10 East, Whippany, NJ. Початок о 6 годині. Тел. **(973) 514-1846**

◆

5 лютого – Товариство українських інженерів Америки, Українське лікарське товариство Північної Америки (відділ Ілліной), Об'єднання Українських ветеринарних лікарів Америки і Канади (відділ Чикаґо) проводять бенкет і баль дебютанток в Hilton Hotel, 17 East Monroe Street, Chicago, Illinois. Початок о 6.30 вечора. Тел. **(847) 985-3596.**

◆

6 лютого – Пластова станиця Нюарк запрошує на святкування 50-ліття станиці в церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку (Sandford Ave., Newark). Початок о 1-ій год по пол. Тел. **(973) 492-2848.**

◆

12 – 27 лютого – в Українському інституті Америки (2 East 79th Street, New York) відбудеться виставка „Дві сестри": живопис Аркадії Оленської-Петришин, живопис і скульптура Христі Оленської. Відкриття 11 лютого о 6-ій вечора.

◆

12 лютого – баль відділу Товариства українських інженерів Америки у Філядельфії. Початок о 6 год. 714 Charette Rd., Philadelphia. Тел. **(215) 671-9418.**

◆

13 лютого – в залі Церкви Івана Хрестителя (Нюарк) відбудеться концерт, присвячений пам'яті Дарії Гординської Каранович за участи Лесі Грабової, Ольги Стащишин, Олега Чмира, Володимира Винницького, Лариси Крупи. Початок о 1-ій години.

◆

19 лютого – УККА, відділ Пасейк – Берґен запрошує на забаву в Українській централі при 240 Hope Ave. в Пасейку; Початок о 8-ій вечора. Тел. **(973) 546-4659.**

◆

До уваги читачів!

Оголошення в розділі „Що, де, коли?" є додатковим джерелом інформації і вміщуються в цій колонці тільки за умови подання цих оголошень через відділ реклями (тел. **973-292-9800, дод. 3040).**

Пласт – це рух у майбутнє

Відбувся VI Всеукраїнський з'їзд Пласту – добре знаної славною історією та активною виховною діяльністю 87-літньої організації, яка нині відзначає 10 років з часу відродження на рідних землях. А проходив цей пластовий форум з 19 до 21 листопада минулого року в приміщенні Київського Державно-еколого-натуралістичного центру.

– У 1989 році зібралася мала групка пластунів, щоб організувати перший свій табір. Сьогодні в Україні з неї зросло 10 тисяч членства. Пластова організація тепер діє майже у всіх містах: від Ужгороду до Луганська, Донецька і Харкова, від Чернігова – до Симферополя, – цими словами до делегатів з'їзду звернувся Начальний Пластун Любомир Романків – відомий науковець, який координує весь пластовий рух в Україні та за її межами.

Останніми роками пластова організація ніби народжується вдруге. Ця думка звучала не в одній промові, виголошеній 19 листопада в приміщенні київського екоцентру. А вітали того дня учасників події голова Головної Пластової Булави Людмила Дармограй (США), колишній президент українського уряду в екзилі Микола Плав'юк, депутат Верховної Ради Юрій Криворучко, провідний спеціяліст Державного комітету України в справах сім'ї та молоді Віктор Книш, голова Крайової Пластової Ради Великобританії Ярослав Гаврих, секретар Крайової Пластової Старшини Аргентини Ксеня Балух, заступник голови Крайової Пластової Старшини США Роман Завадович, голова Крайової Пластової Старшини Канади Володимир Луців, голова Крайової Пластової Старшини Польщі Мирослава Борова. Були й представники інших молодіжних об'єднань: СУМ-у та Асоціяції дніпровських скавтів „Скіф". На адресу з'їзду надійшли привіти від пластунів Австралії, Німеччини, Польщі, канцелярії Тернопільської епархії УГКЦ, численних пластових осередків в Україні. Опісля було вшановано пам'ять пластунів, які відійшли у вічність. Головуючий Богдан Генега зачитав скорботний список, присутні в залі завмерли у хвилинній мовчанці.

Усі дні з'їзду відзначалися злагодженою працею під час різноманітних нарад, засідань комісій, яка віддзеркалила плідну діяльність впродовж попередніх двох років. Активна виховна пластова діяльність ведеться тепер майже у всіх областях України, налагоджено сталі зв'язки з державними установами, громадськими організаціями, Церквою. Надзвичайно велика заслуга тут передовсім голови Крайової Пластової Старшини України Андрія Гарматія. Чимало скавтських організацій, які впродовж тривалого часу займаються виховною працею, чисельно охоплюють один відсоток від загальної кількости населення країни, в якій діють. Пластунам не скоро вдасться виконати таке завдання. Адже в Україні ця цифра мала б дорівнювати 500 тис. осіб.

Особливу увагу делегатів було зосереджено на питанні вступу до Світової організації скавтського руху (WOSM). Порушене під час проведеного в рамках програми з'їзду Пластового Конгресу, воно домінувало до кінця роботи VI-го КПЗ.

З часу відновлення в Україні Пласт виконав усі без винятку вимоги Міжнародного скавтського бюра, яке щоразу висувало все нові передумови. Дійшло до того, що організацію названо надто патріотичною – націоналістичною. На противагу Пластові, нещодавно вирішено прийняти до WOSM новоутворення „Скавти України", членами якого є малочисельні регіональні об'єднання, Асоціяція скавтів Криму, Севастопольський союз скавтів, Слобідська скавтська організація (Харків), Закарпатська асоціяція угорських скавтів. Просяться в „СУ" й російські скавти та київські піонери. Цікаво лише, як бути з вірністю Україні в одних та Богові – в інших. Адже це найперший обов'язок кожного члена національної скавтської організації, в даному випадку – української. Здається, що прибічники „Скавтів України" готові тепер на все, аби лише стати членами авторитетної міжнародної організації. Пластуни ж вважають, що в час становлення молодої держави, коли Україна докладає значних зусиль на шляху до вступу в різноманітні міжнародні структури, скавтський рух нашої держави повинен бути представлений у WOSM пластунами – членами всеукраїнської організації, відкритої для всіх громадян, готових сповідувати принципи вірности Богові та Україні. Саме такими мали б бути історична правда і логічний розвиток подій. Та, на жаль...

Все ж, Пласт і надалі відстоюватиме своє право на належне місце у світовій організації, що, зокрема, відображено у прийнятому делегатами з'їзду документі „Місія Пласту: погляд у XXI століття".

Особливим виявився заключний день роботи форуму, розпочатий Богослуженням, яке провів пластун з десятилітнім стажем о. Іван Хміль. Відбулися вибори нового керівництва організації. Крайову Пластову Раду очолив Левко Захарчишин, Крайову Пластову Старшину, вже вдруге, – Андрій Гарматій, а Ревізійну комісію – Богдан Генега. Всі троє – зі Львова, що потверджує домінуючу ролю цього регіону у вже всеукраїнській організації.

Запам'ятається з'їзд і значними змінами в статуті Пласту та структурі організації, що відповідає теперішньому стану об'єднання, сприятиме кращій праці в майбутньому.

Юрій Леськів

Пласт – це те, що не старіє

Ми живемо в атмосфері Золотого ювілею Пласту в Америці. Майже кожна станиця лине споминами в минуле, коли пластуни організувалися на нових теренах повоєнного поселення.

В Пассейку, Н. Дж., 30 жовтня 1999 року, пластуни, всі як один в одностроях, заповнили передні ряди української католицької церкви св. Миколая і помолилися за покійних членів станиці, як і за її майбутнє. Святкування 50-річчя пассейської Пластової станиці припали на дні річниць Листопадового Зриву і смерти великого приятеля і опікуна пластової молоді св. п. Митрополита Андрея Шептицького.

По Службі Божій і Панахиді у церковній залі станична пл. сен. Дарка Темницька відкрила святочний апель. Ювілейною збіркою вшановано 11 пластунів, які осінню 1949 року створили першу групу в Пассейку. Про цінні початки розповів учасник цих подій, пл. сен. Василь Мочула, який очолив групу 11-ох основоположників. Відтак запалено символічно ватру і відчитано імена членів станиці, які відійшли на вічну ватру. Під час однохвилинної мовчанки пл. Скоб Адріян Джейкенс засурмив „Ніч вже йде".

Під час апелю Начальний Пластун, пл. сен. Любомир Романків, надав почесний ступінь гетьманського скоба – ст. пл. Павлові Фармізі, який в присутності своїх гордих батьків зворушливо подякував їм і свому виховникові пл. сен. О. Темницькому за допровадження його до цього моменту. Начальний Пластун вручив пл. сен. М. Бакалець найвище сеніорське відзначення св. Юрія в золоті. За визначну громадську працю голова Головної Пластової Булави пл. сен. Л. Дармограй надала відзначення Вічного Вогню в сріблі пл. сен. С. Квасовській і пл. сен. О. Ставничій. Відтак друг Ю. Слюсарчук від імени Крайової Пластової Старшини надав грамоти заслуги основоположникам і будівничим станиці Пассейку. По закриттю святочної збірки, пассейська пластова родина засіла до спільного обіду й цим завершила ювілейний апель.

Друга частина святкувань – це урочистий бенкет 6 листопада 1999 року в Рамада Готелі в Іст Гановері, Н. Дж. Програму відкрив голова Станичної Ради, пл. сен. М. Титла. Опісля вмаршувало юнацтво з прапорами, а за ними група пластунок виконала танець „Привіт". Ведучі програмою пл. сен. Оксана Кордуба і пл. сен. Зеня Брожина відкрили вечір пластовим „Отче Наш" і подбали, щоб програма віддзеркалювала теплий дружньо-пластовий настрій.

Перший із черги привітів виголосив посадник міста Кліфтону, Джеймз Анзалді, а за ним – почесний гість, стейтовий сенатор Норм Робертсон і представник конґресмена Вілям Паскрел. Відтак голова Крайової Пластової Старшини, пл. сен. Борис Павлюк привітав гостей і вручив грамоту заслуги станичній Д. Темницькій, як і також господареві Рамада-готелю пл. сен. Орестові Федашеві. Під час обіду гості мали нагоду подивитися ювілейний фільм, присвячений 50-річчю Пласту в США, і прозірки зі станичного життя.

Звеличали пассейську станицю своєю присутністю і привітами голова Головної Пластової Ради, пл. сен. Орест Гаврилюк, голова Головної Пластової Булави пл. сен. Людмила Дармограй, голова місцевого осередку СУМ подруга Оля Фіґоль, заступник голови місцевого відділу УККА Константин Ваньо, директор кредитівки в Пассейку пл. сен. Ярослав Федун, і колишня голова Пласт-приюту в Пассейку Оля Гнатейко.

Під керівництвом Андрія Фарміґи виступили члени співочого гуртка „Кобза" із в'язанкою пісень, які вони співали за своїх юнацьких літ у 1970–1980-их роках. Пластова станиця і КПС надали П. А. Фармізі грамоту заслуги за довголітню працю зі співучим гуртком „Кобза". Після закриття офіційної частини програми розпочалася забава. Цей пам'ятний вечір запам'ятають всі пластуни.

пл. сен. **Зеня Брожина**

Ст. пл. Павло Фарміґа іменований Гетьманським скобом, Начальним Пластуном пл. сен Любомиром Романківим в присутності батьків – Дарки і Андрія Фарміґи.

Запалення символічного вогнику з нагоди 50-ліття станиці Пассейк. Тримають свічки: пл. сен. Людмила Дармограй – голова Головної Пластової Булави пл. сен. Орест Гаврилюк – голова Головної Пластової Ради пл. сен. Дарка Темницька – станична станиці Пассейк пл. сен. Маркіян Титла – голова Станичної Ради, пл. сен. Борис Павлюк – голова Крайової Пластової Старшини.

УКРАЇНА І СВІТ

10 плідних років НТШ в Україні

Минулої осені відзначено десятиліття відновлення діяльности Наукового товариства ім. Шевченка в Україні. З цієї нагоди 21 жовтня 1999 року у Львові відбулася урочиста академія, на якій підведено підсумок роботи Товариства за цей доволі значний відтинок часу, що припав на цю нашу нову епоху української історії.

Незважаючи на півстолітній тиск совєтської ідеології на суспільство, традиції Наукового Товариства ім. Шевченка на заході України залишалися вельми живучими. І як тільки до України докотилася так звана „перестройка", науковці Львова висунули тему відновлення НТШ. Це здійснилося на загальних зборах вчених міста Львова 21 жовтня 1989 року. Збори прийняли базований на довоєнному статут НТШ, обрали президію Товариства, створили шість наукових секцій, які охопили 32 комісії. Відтак розпочалася комплектація оплачуваного персоналу Товариства, в який увійшли насамперед літературні редактори та фахівці від видавничої справи. Тоді постала перед нами проблема приміщень та матеріяльної бази. Товариство перебувало спочатку в приймах в Західньому науковому центрі, але через тодішнє неприхильне ставлення до „конкурента" керівництво НТШ змушене було шукати міську аренду в інших приміщеннях.

Для нас важливо було якнайскоріше встановити тісні контакти з НТШ в Нью-Йорку, Торонто і Сарселі. Вже перша наукова сесія НТШ 16-17 березня 1990 року, під назвою „Наукове товариство ім. Шевченка і українське національне відродження" зібрала 600 науковців України, серед них і діячів НТШ в діяспорі (бл. п. Я. Падох, А. Жуковський, Ю. Крис, М. Павлишин, О. Пріцак, Д. Штогрин, В. Мокрий). Другий потужний поштовх у тому ж році дав круглий стіл „Проблеми дослідження історії України", що відбувся у вересні в Славську, відразу після першого конґресу україністів в Києві. Крім декількох десятків найвідоміших вчених України, в ньому взяли участь Орест Субтельний, Любомир Винар, Григорій Грабович, Омелян Пріцак, Василь Маркусь, Ярослав та Ірена Падохи, Марта Богачевська, Аркадій Жуковський, Богдан Боцюрків, Микола Мушинка, Андрій Чировський, Степан Баран, Дмитро Штогрин, Франк Сисин, Степан Козак. З цього часу почалася активна відбудова Товариства, його наукового потенціялу, бібліотеки, книгарні й особливо видавничої справи. Стратегічною ціллю було відновлення „Записок НТШ" в клясичній формі, упаедкований від Михайла Грушевського.

Важливою віхою у становленні Товариства був 125-літній ювілей Михайла Грушевського. В серпні 1991 року НТШ організувало велику міжнародну ювілейну конференцію, запроєктувало медаль ім. М. Грушевського: першими її вдостоїлися Юрій Шевельов та Олесь Гончар. З нашої ініціятиви відбулися посвячення каменя та проєктування пам'ятника першому президентові України.

У серпні 1992 року загальні збори Головної Ради НТШ визначали ролю НТШ у світовій співдружності наших Товариств. Львів взяв на себе відродження „Хроніки НТШ" та випуск „Вісника НТШ", як органу Головної Ради (що незабаром була перейменована у Світову).

Умови розвитку Товариства в сучасній Україні диктують дещо відмінні від довоєнних форми наукової діяльности НТШ. Досвід показує, що найперспективнішою є праця не на рівні секцій, а окремих комісій, що проводять власні семінари, готують конференції, інколи в об'єднанні з іншими комісіями власної секції чи теж інших секцій. Найбільш результативні комісії зформували свої збірники – „Лікарський збірник", „Фізичний збірник", „Екологічний збірник", „Славістичні студії", „Українське матеріялознавство".

Підсумковим звітом діяльности комісій є щорічна березнева наукова сесія НТШ, що триває протягом місяця. Проведено вже 10 наукових сесій, пересічне число доповідачів на котрій – до 200 осіб. Крім наукових сесій, Товариство щорічно організовує по дві конференції загального характеру, часто спільне з університетами чи інститутами НАН України. Ось назви деяких з них: „400 років Берестейської унії"; „Демократія і освіта в Україні"; конференції до ювілеїв І. Франка, Олександра Барвінського, Володимира Гнатюка, К. Студинського, І. Верхратського; перекладознавчі конференції з присвятою Григорієві Кочуру; численні конференції з проблем фізики, хемії, матеріялознавства тощо. Товариство відновило інститут дійсних членів НТШ. Вже тричі загальні збори обирали дійсних членів, тепер ними є 126 вчених з України, а також з інших европейських країн. У 1997 році НТШ юридично зареєстроване як всеукраїнська організація оскільки воно має вже 15 територіяльних осередків, зокрема в Києві, Харкові, Донецьку, Дніпропетровську, Черкасах, Ужгороді, Рівному, Симферополі, Тернополі.

Наш пріоритет – науково-видавнича діяльність. Вона значно перевищує маштаби міжвоєнного НТШ. Насамперед відзначимо відродження „Записок НТШ". Їх редагує Науковий секретар НТШ Олег Купчинський. На сьогоднішній день у Львові вийшло 17 об'ємистих томів обсягом біля 700 сторінок кожний. Є всі підстави вважати, що ЗНТШ на сьогодні є найпрестижнішим у світі українознавчим виданням, слава якого сягає часів, коли редактором Записок був голова Товариства Михайло Грушевський.

Другою за важливістю у видавничій діяльності Товариства є серія збірників праць конференцій, круглих столів, семінарів тощо. Це мовознавча, історична, політологічна тематика. „Українознавча бібліотека НТШ" вже має десять книг: праці Й. Дзендзелівського, Ю. Шевельова, І. Гузара, О. Домбровського, частина книг пов'язана з проблемами найновішої історії України. Започатковано серію „Видатні діячі НТШ", вона налічує вже сім книг – про Ю. Є. Пеленського, І. Горбачевського, В. Сімовича, О. Горбача, С. Рудницького, І. Огієнка, І. Пулюя. У серії „Мемуарна бібліотека НТШ" видано п'ять книг. Окремо представлена також біо-бібліографічна серія. В минулому році започатковано збірний аналог „Записок НТШ" в ділянці стислих наук – „Праці НТШ". Поза ними виходить вже дев'ятий за рахунком щорічник „Хроніка НТШ", а також більш популярний оглядовий „Вісник НТШ". Темп наших видавничих новинок високий, це понад 15 книжкових позицій щорічно, в цілому наш видавничий доробок за 10 років діяльности сягнув 180 окремих видань. Попри існування окремим підрозділом у бібліотеці ім. Стефаника славетної колишньої бібліотеки НТШ, якої нам здається, ніколи не повернуть, ми створили і розгортаємо у поверненому приміщенні нову бібліотеку НТШ. Основою її комплектації є переважно діяспорний фонд проф. В. Луціва з Пенсильванії, біля 20 тис. одиниць, плюс комплектація сучасною україникою та різного розміру дарчими збірниками. Товариство домоглося створення також у Львові книгарні на проспекті Шевченка 8 – це важливий засіб поширення наших та інших наукових видань.

Славна історична традиція НТШ починалася як відомо, з друкарні. Враховуючи наше хронічне безгрошів'я, високі кошти друку книг та відсутність стабільних джерел доходів, ми просто змушені йти на створення своєї власної друкарської бази. Маємо машину офсетного друку, подаровану за кошти дивізійників з Канади; нашим великим меценатом у придбанні різографічної техніки та комп'ютерів став добродій Григорій Малиновський з Дітройту, який через ЗУАДК та СФУЛТ передав нам обладнання на суму до 50 тис. дол. Це дозволяє нам здійснювати частину малотиражних видань власними силами. Але наша друкарня потребує дальшої модернізації, потрібні значні кошти для механізації численних допоміжних друкарських процесів, які доводиться виконувати ручним способом. Товариство чекає на патріотів-доброчинців, які зрозуміють наше становище і допоможуть нам у розв'язанні наших матеріяльних потреб. І тут виникає сакраментальне запитання: чому Українська держава не допомагає Товариству, та ще й стягує з нього, як і з інших „суб'єктів підприємницької діяльности", непосильні податки? Питання залишається без відповіді. Єдиним нашим сучасним привілеєм є свобода слова і друку, яких не було ніколи на нашій землі.

Для Наукового товариства ім. Шевченка в Україні є дуже важливою наша тісна взаємодія та підтримка зі сторони НТШ в діяспорі, зокрема в Канаді та Америці. Наукове товариство ім. Шевченка в США фінансово підтримує видання „Записок НТШ", а також допомогло при проведенні коштовного ремонту приміщень НТШ у Львові. Наша творча співпраця охоплює ряд нових видань. Більшість видань українською мовою буде здійснюватися через Товариство в Україні, в той час коли крайові товариства в діяспорі все більше виконуватимуть функції культурних амбасадорів України в західньому світі.

Як бачимо, незважаючи на відсутність якої-небудь державної допомоги, ми досягли значних успіхів, які утверджують статус Наукового товариства ім. Шевченка як неформальної національної академії наук. НТШ не змагається з діючою Академією наук чи університетами в Україні. НТШ не конкурує, а стимулює націо-і державотворчі процеси в Україні, прискорює процеси дерусифікації науки і культури. Всупереч негативним тенденціям, які спостерігаються і в ешелонах влади, і в підприємництві, де русифікація навіть набирає обертів, ми бачимо сенс свого існування в утвердженні ролі українського етнічного ядра як бази політичної державної нації України. Наша батьківщина Україна не є якимсь мультинаціональним „вавілоном", ми ближче за характером складу населення до Німеччини, Франції чи Польщі. Український народ після згубного горнила большевизму, повинен пройти етапи національної реабілітації і усвідомити свою ролю господаря на власній землі. Ми віримо, що наші брати по крові – українці в діяспорі сущі усвідомлять собі наші завдання та наші нелегкі зусилля. Ми розраховуємо на співпрацю та допомогу. Во ім'я того величного ідеалу, який стоїть на другому місці після Бога і зветься Україною.

Проф. **Олег Романів,**
Голова Наукового Товариства ім. Шевченка
в Україні, член Національної академії наук

Видано черговий том „Літопису УПА"

Зібрані в другому томі нової серії „Літопису УПА" документи і матеріяли – це відозви, накази, розпорядження, інструкції, звіти, що свідчать про військову й адміністративну діяльність УПА та запілля на Волині й Поліссі в 1943 – на початку 1944 років.

Документи і матеріяли другого тому, складають п'ять тематичних розділів. Кожен з розділів відповідає певній структурі УПА – Головна Команда УПА, група (ВО) „Заграва", група (ВО) „Богун", група (ВО) „Турів", група (ВО) „Тютюнник". Тематичні розділи, за винятком розділу „Головна Команда УПА (УПА-Північ)", мають у відповідності з представленими документами і матеріялами кілька розділів: документи командування групи, документи відділів та підрозділів, звіти відділів та підрозділів, документи запілля військових округ, звіти керівників запілля військових округ.

Більшість документів й матеріялів цього тому походить з фондів Центрального державного архіву вищих органів України (ЦДАВОУ), та Державного архіву Рівенської области (ДАРО), які є найбільшим зібранням підпільних документів в Україні. Окремі документи походять з Центрального державного архіву громадських об'єднань України (ЦДАОГУ) та архіву Служби Безпеки України в Києві. Всі ці документи і матеріяли друкуються вперше.

Видання, підготовлене Видавництвом „Літопис УПА", Інститутом української археографії ім. М. С. Грушевського та Головним архівним управлінням при Кабінеті Міністрів України, отримало фінансову підтримку від Українського Відділу ч. 360, ім. Пилипа Коновала, кавалера Хреста Вікторії, Королівського Канадського Легіону у Торонто, який став фундатором тому з нагоди 50-річчя заснування Відділу.

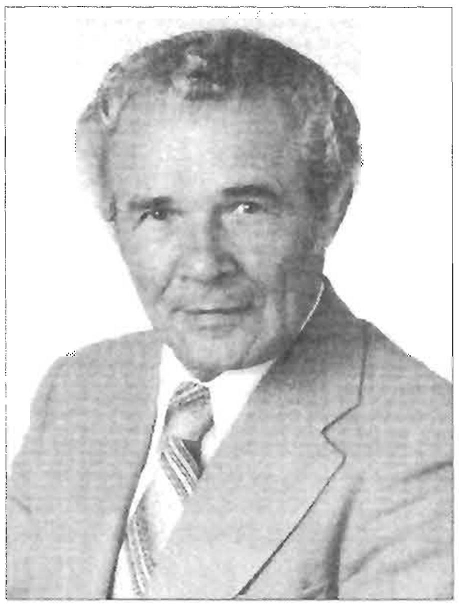
Книгу можна замовляти за адресою: **Litopys UPA, P. O. Box 97, Station „C", Toronto, ON, M6J 3M7, Canada,** або електронною поштою: **upa@infoukes.ca**

М. Кулик

О. Вовк, І. Павленко, ред. *Волинь і Полісся: УПА та запілля 1943–1944. Нова серія, Том 2. Київ-Торонто, 1999. Тверда обкладинка, мапи, ілюстрації, покажчик. 724 ст., 25 дол.*

ЗА ВІДДАНІСТЬ УКРАЇНІ

Звання „Людина року" присуджено Петрові Яцику і Андрієві Тавпашу

Петро Яцик

Андрій Тавпаш

Українська „Народна газета" – офіційний орган Народного Руху України – провела опит громадськости на визначення найшановнішої особи 1999 року, яка заслуговувала на звання „Людини року – за відданість Україні". В шести числах газети були опубліковані десятки листів з усіх областей України. Написали Андрій Жук з Одеси, Надія Кононенко з Умані, Марія Арсенченко з Симферополя, Мілан Гук з Словаччини, д-р Олекса Гаврилець з Казахстану, Юрій Гаврилюк з Польщі, багато інших. Однакову кількість голосів набрали генеральний директор кондитерської фабрики „Світоч" зі Львова Андрій Тавпаш і відомий канадський бізнесмен і меценат Петро Яцик.

„Свобода" приєднується до вітань „Народної газети" обом лавреатам читацького конкурсу „За відданість Україні"! Доброго здоров'я на користь Україні!

Куріння цигарок щороку забирає життя 120 тисяч жителів України

Кожен рік безпосередньо від тютюнокуріння вмирають 120 тисяч жителів України. Куріння викликає ряд найтяжчих захворювань, одним з яких є рак, що вражає, головним чином, сечовий міхур, нирки, легені, стравохід, печінку і підшлункову залозу. Україна вважається однією з "найпрокуреніших" країн у світі – щороку наші співгромадяни викурюють понад 70 мільярдів сигарет (для порівняння, в США , з населенням в 255 мільйонів осіб, викурюється близько 135 мільярдів). Тютюн призводить також і до економічних втрат: від смертей, хвороб, зниження продуктивности праці, пожеж. Фахівці Світового банку підрахували, що в світовому маштабі втрати від тютюнокуріння становлять близько 200 мільярдів дол. на рік. А знаючи, що Україна прокурює 70 мільярдів (з 6 трильйонів сигарет, які виробляються у всьому світі), можна підрахувати, що для України ці втрати становлять 2 млрд. дол.!

Про це заявив 29 грудня на засіданні Координаційної ради з контролі над тютюном при Кабінеті Міністрів України директор Українського інформаційного центру з проблем алькоголю і наркотиків Костянтин Красовський. Як відзначалося на цьому засіданні, в Україні виникла складна ситуація для організацій, які проводять антипропаганду тютюну, розповідаючи про його шкідливий вплив. З численних рекламних плякатів на наших співгромадян поглядають солідного вигляду молоді люди з білосніжними зубами, які закликають спробувати покурити в своє задоволення.

Наукові дослідження показують, що реклама тютюну сприяє збільшенню його споживання, а отже, зростає і шкода, яку завдає він здоров'ю. Головним же завданням тютюнової реклями є залучення нових курців (замість померлих). І ні для кого не є таємницею, що всі цивілізовані країни заборонили в себе рекляму тютюну і вона знайшла свій притулок в Україні. Кожен рік для реклями своєї продукції в нашій країні тютюновиробники виділяють більш як 2 млрд. дол. А маленька репліка "МОЗ попереджає", яку написано дрібним шрифтом на пачці сигарет у малопомітному місці, на жаль, стала лише темою для анекдотів.

Зараз в Україні в стадії проєктування знаходиться закон "Про контроль над тютюном і захист здоров'я", яким має захистити нашого споживача від неякісної продукції і недобросовісної реклями. Одним з пунктів у цьому законі буде заборона будь-якої реклями тютюну. Однак, відзначалося на засіданні Координаційної ради, найдієвішим засобом у боротьбі з тютюном є вміщена на самих тютюнових пачках інформація про ту шкоду, якої завдає куріння. Наприклад, у Польщі з 2000 року запроваджується обов'язкове надання на кожній пачці сигарет такої антитютюнової інформації розміром не менше 30 відсотків від площі лицевої поверхні пачки. Буде також встановлено і більш жорсткі покарання за невчасне виділення коштів реклямодавцями тютюну на його антирекляму. Наприклад, з усіх відомих в Україні виробників тютюнових виробів справно платить такий податок лише "Філіп Морріс". Решта виробників сигарет не платять вже по 2 роки. Плянується і проведення в Україні міжнародної протитютюнової акції "Quit and Win" (Не пали і станеш переможцем), розрахованої на молодь.

(ДІНАУ)

ДВІ КОЛОНКИ З ПРОДОВЖЕННЯМ

Ліна Костенко

ГУМАНІТАРНА АУРА НАЦІЇ
або *Дефект головного дзеркала*

(Продовження. Початок див. ч. 2, 3)

Раніше це було неможливо. Ми були у складі імперії, вона робила свій імідж на експорт, коригувала систему ідеологічних дзеркал, створювала ілюзію своєї, а відтак і нашої, присутності у світі. Насправді ж ми були на світовій сцені лише по цей бік залізної завіси. Чманіли в ідеологічній риториці, самі собі аплодували, не бракувало й запевнень, що ми великий народ, носії передових ідеалів, що у нас всесвітньо відомий Шевченко ets. Водночас відбувався нечуваний за цинізмом геноцид нації шляхом репресій, голодоморів та асиміляції, послідовна її дискредитація в очах народонаселення, індексування чіпких ідеологем типу „націоналісти", „сепаратисти", „зрадники", і все це в сліпучих перехресних променях добре відшліфованих імперських лінз. Коли ж з гуркотом упала залізна завіса, виявилося, що по той бік завіси нас нема. Україну мало хто знає, її все ще плутають із Росією, її проблеми для світу неактуальні, за нею тягнеться шлейф історичних упереджень, не спростованих нами й досі.

Для багатьох це було страшним відкриттям, для декого прикрою несподіванкою, а дехто буквально пережив шок. А надто це тяжко було, я думаю, для молодих амбітних людей, що саме входили у життя, не обтяжені тягарем ретроспекцій, ані жодним з національних комплексів, готові гідно жити і працювати. А тут раптом така гнітюча і принизлива реальність.

Виявилося, що майже ніде в університетах світу немає українських катедр, все сприймається крізь призму русистики, що в діяспорі молодь українського походження захищає докторати з російської літератури, бо інакше матиме комплікації з працевлаштуванням, що українські наукові й культурні інституції – це такі капсули українства в психологічно дистанційованому середовищі, без стабільних контактів зі значно престижнішими інституціями інших діяспор. Що негативні імпульси щодо української культури пустили глибоке й розгалужене по світу коріння. І що ставлення до українців як до нації дуже специфічне, часто закамуфльоване до того, що самі його носії майже не усвідомлюють своєї шовіністичної інфікованості.

Що повинна була відразу зробити Україна? Насамперед – об'єктивно оцінити ситуацію. Поставити свою оптику, свою систему дзеркал. Розробити свою гуманітарну політику, її стратегію та пріоритети. Зафіксувати себе у свідомості людства парадоксом молодої держави з тисячолітньою культурою, що була досі заблокована в силу історичних причин. Бути відкриттям для світу, а не морально ущербним народом в абераціях чужих віддзеркалень.

Перш за все треба було знати, що в Росії головне імперське дзеркало стоїть точно, протирається до блиску регулярно, і механізми системи гостронаправлених антен чітко відрегульовані. І ставити нашвидку свої так-сяк змонтовані рефрактори, тобто телескопи, що заломлюють світло в мінімальній кількості лінз, нерозумно і неефективно. Тим більше, якщо це робиться з простодушною „точністю до навпаки", за принципом – не „Россія родіна слонов", а ми – батьківщина індиків. Ефективне не те, що заперечує чуже, а те, що утверджує своє.

Замість цього у нас пішли за інерцією. Прийняли добродушно дотепну формулу Л. Кравчука: „Маємо те, що маємо", і не зробили рішучої спроби змінити ситуацію. Більш того, ще й поглибили її за останні роки. Не протиставивши дезінформації про Україну потужної гуманітарної думки, розпочали входження у Европу з оберемком анахронічних проблем. Знайшлися „будителі", які зчинили великий шум і витворили добрячий таки мультиплікат – націю, що хропе, стоячи на колінах. Або двох українців, з яких неодмінно вегетуються три гетьмани. Стало мало не правилом доброго тону увернути щось несхвальне про менталітет цілої нації. Розгулялися некеровані стихії взаємних звинувачень, дражливі рефлексії щодо історії України та її видатних діячів. Невідь з якого нафталіну видобуто комплекс меншовартості.

Нація виявилася незахищеною. Ореол, аура – це дуже тонка матерія, це не панцир і не щит, а проте, нації, які мають ауру, надбану віками, захищені надійніше. Втім, помічено, що імперії завжди страждають на манію величі, а народи поневолені схильні до самобичування.

Скажімо, та ж Росія. Вона раз і назавжди визначилася для себе в ореолі своєї величі. І хоч би яка найточніша оптика відбивала у тій державі її занепад, нужденність, деградацію, – все одно, в головному дзеркалі фокусується велич. Хоча всі знають, що це зовсім і не дзеркало, а давно вже намальований свій бажаний образ. Фактично це міфологема на експорт. Але без цієї міфологеми Росія себе не мислить. Лише на фактажі своїх реалій вона почувала б великий дискомфорт. А ця міфологема компліментарна, вона легко входить у свідомість. Вона вливається в систему суспільних наук і стимулює інші міфологеми типу „старший брат" чи „колиска братніх народів", з якої вивалилося троє близнюків, з-поміж них один чомусь дуже старший, і якраз той, що з'явився на світ не перший.

Саме по собі імперське самозахоплення – явище досить відворотне для навколишнього світу, типологія його сумновідома, але воно живить амбіції затурканих громадян, воно для них рятівний пас, який не дає їм втонути у своєму ж болоті. „Россия обречена на величие" – це та аксіома, яка в їхній ментальності чомусь цілком уживається з іншою загальновідомою формулою: „Нация рабов, сверху донизу все рабы". Колись не надто пристойний поет Барков у приступі самодержавної патетики написав: „Россия, встань и оживляйся!", згодом цей конструктивний заклик трансформувався в „Россия, встань и возвышайся!", і фігурує нині на всіх націонал-патріотичних радіннях. Згодьтеся, що такий градус самозвеличення привабливіший, ніж постійні заклики підвестися з колін, які вже зробилися лейтмотивом нашої незалежності. В газетах з'являються мало не рубрики: „Хто нас підніме з колін?" – А ніхто. Нація на колінах – це дуже несимпатичний силует. Їй можуть кинути один-другий кредит, та й махнути на неї рукою. Тому що ніхто нікого не зобов'язаний підводити з колін. Крім того, хто це вигадав, що ми стоїмо на колінах? Може, хто й стоїть, хай продовжує, він звик, йому так зручніше.

(Мову оригіналу збережено)

Продовження в наступному числі

ПОЛІТИЧНИЙ ФОРУМ ЧИТАЧА

Чи буде Шевченкове свято державним?

В історії світової культури є титани, духовний внесок яких до вселюдського поступу – загальновизнаний і ні в кого не викликає жодного сумніву. Таким світочем для людства став Тарас Шевченко. Лише недруги нашого народу в усі часи намагалися знеславити генія, адже добре розуміли, що Шевченко – це не Малоросія, а Україна з мільйонами Шевченків, яких народжувало вогненне слово поета. І це чи не найпершими збагнули Шевченкові кати, один з яких (шеф жандармів та головний начальник III відділу Орлов) доносив царю Миколі І: „З улюбленими віршами Шевченка в Малоросії могли посіятися і з часом укріпитися думки... про можливість Україні існувати у вигляді окремої держави".

Нарешті маємо „окрему державу" – самостійну Україну. Та не всі примирилися із цією реальністю, адже для декого наша державність до цього часу є „буряковою" республікою, в якій „пісатєлєй бить нє может". Саме тому і сьогодні дехто знову пише про Шевченка з нестриманою ненавистю. Про причину їхнього шаленства неважко здогадатися, адже Тарас Шевченко – це Україна. А скомпромітувати генія – значить зганьбити саму Україну та довести неспроможність її народу збудувати власну державу.

Хто ж має нарешті покласти край цій цинічній зухвалості та раз і назавжди зупинити знущання над національними святинями нашого народу, над якими віками безкарно глумилися колонізатори України? Науковці? Письменники? „Просвіта"?

Тарас Шевченко, як і генії інших народів, не потребує оправдання перед будь-ким, тим більше перед ігнорантами із „Кієвскіх вєдомостєй", які добре знають, ким для України був і сьогодні є Шевченко. Саме тому вони й опублікували пасквіль про Шевченка, щоб принизити, розтоптати, зробити божевільним саме його, генія, забуваючи, що публічна образа Шевченкові є наругою над святішими почуттями всього українського народу. Однак сьогодні у нас є власна держава, і якщо вона справді українська, то має стати на захист чести нації.

Тараса Шевченка найбільше турбувала відсутність національної школи в Україні, ще півтора століття тому він писав: „У школі нас всьому, абсолютно всьому навчать, крім розуміння свого милого, рідного слова. О школо, школо! Як би тебе швидше перешколити. Я знаю, як це зробити!..". Віками школи в Україні виховували безбатченків та манкуртів, які допомагали нашим недругам асимілювати наш народ та боротися проти його вікової культури і традицій. Колонізатори у всі часи боялися українських шкіл і навіть після смерти поета Російська імперія не дозволила його друзям на зібрані ними самими кошти відкрити єдину на всю Україну Тарасову школу в околицях Шевченкової могили.

І якщо ми сьогодні будуємо справді Українську державу, то треба докорінно змінити систему виховання і вперше за стільки століть зробити освіту в Україні національною, як мріяли про це віками наші великі предтечі, які не уявляли навіть, „як це по-іншому можна виховувати молоде покоління, як не в дусі любові до рідного". Міністерству освіти України варто разом із Національною академією наук, Шевченківськими музеями та вчителями всієї України добре подумати, як краще донести слово поета в душі наших дітей.

Тарас Шевченко виховував у свого народу віру в світлий завтрашній день. Маючи такого Пророка, український народ не може бути приреченим. Якщо він виніс багатовікове поневолення, страхіття війн, голодомори, сталінські та фашистські катівні – і лишився живим, то, безсумнівно, у нього вистачить сил збудувати врешті-решт власну державу. Тільки для цього необхідно, щоб його провідники збагнули кінець-кінцем, що шляхи Шевченка та України – єдині і поки буде йти народ Шевченковою дорогою, доти буде жити Україна.

Колись Україна пробудилася в Шевченкові, сьогодні ж Шевченко повинен пробудитися у кожному з нас і стати найвищим радником як усього народу, так і його лідерів і, безсумнівно, сьогоднішнього і всіх майбутніх президентів. І свою клятву у вірності Україні та її народу мають складати вони на святій Шевченковій могилі, поклавши руку на „Кобзар" – національну біблію нашого народу. Настав великий час і для Президента, і для всіх нас розпочати будівництво незалежної України саме на її міцному фундаменті. І щороку в день, коли рідна земля навічно прийняла в своє лоно не лише тлінні останки, а й безсмертний дух Тараса Шевченка: в день, у який традиційно ось уже понад століття сходиться до свого Батька майже ціла Україна, – де б не був Президент, а має прибути 22 травня на Чернечу (Тарасову) гору, щоб з її вершини глянути у вічі власного народу і, як на сповіді, сказати йому, що зроблено Українською державою для здійснення Шевченкових заповітів. І кожен Президент України має пам'ятати, що найкращим пам'ятником Тарасові Шевченку буде добробут його багатостраждального народу.

Наші попередники глибоко збагнули, що відродження України слід починати з глибшого пізнання Шевченкового слова. Саме тому в березні 1918 року в Українській Народній Республіці було вперше започатковане Всенародне державне національне Шевченківське свято (вільне від праці). Було воно законодавчо скріплене і за Директорії, і в перші роки Радянської влади. Та у тоталітарній державі виявилося з часом непотрібним таке свято, адже воно служило пробудженню свідомости нашого народу. Тому й було без будь-яких постанов ліквідоване. Однак у наш час, коли Україна здобула свою незалежність та приступила до будівництва власної держави, це всеукраїнське Шевченківське свято необхідно нарешті повернути народові. Воно має стати найбільшим нашим національним святом – святом нашого духовного відродження.

Український народ має нарешті осягнути справжнього, несфальсифікованого Шевченка, а глибше пізнавши його, сам почне поступово наближатися до його високої духовности. Тому Шевченківське свято має стати національним, всеукраїнським, державним і вільним від праці. Заради цього всенародного свята жінки мають благородно поступитися перед 9 березня своїм березневим святом, поєднавши його із Днем Матері у травневі дні. Цього подарунку від жінок воістину заслужив Тарас Шевченко, адже завжди був одним із найбільших їх захисників.

Невмируще Слово нашого духовного Батька допоможе нам усім пізнати нарешті всі Шевченкові заповіти і найбільші з них – любові, єднання та братерства, без яких нам не вдасться побудувати демократичної України, яка стала б рідною матір'ю не вибраному колу людей, а всім її дітям.

Зінаїда Тарахан-Береза,
м. Канів

ПОВЕРТАЮЧИСЬ ДО НАДРУКОВАНОГО

Кому не дають спокою дзвони Михайлівського монастиря ?

З приводу статті Наталі Кібець в газеті „Свобода"

Шанована в Україні й діяспорі американська газета „Свобода" надрукувала в числі за 26 листопада 1999 року статтю Наталії Кібець під назвою „Дивная новина". Щоб надати своїй „новині" більше ваги, пані Кібець знайшла за потрібне при своєму прізвищі додати: „За редакційну колегію „Православного Слова". Нагадаємо, що редколегія „Православного Слова" висловлює, насамперед, погляди УПЦ США. Чи не цією обставиною слід пояснювати злостивий тон статті проти передзвону курантів на дзвіниці щойно відбудованого Михайлівського Золотоверхого монастиря в Києві? Симптоматично, що стаття „Дивная новина" з'явилася на світ Божий невдовзі після візиту Святійшого Патріярха Київського і всієї Руси-України Філарета до США (жовтень-листопад 1999 року).

Чим же незадоволені пані Кібець, редакційна колегія „Православного Слова" і всі, хто за нею стоїть? Виявляється, мелодіями, які видзвонюють щогодини куранти на дзвіниці Михайлівського Золотоверхого монастиря! Хтось прислав до Америки інформацію із засідань Київської міської Ради, що депутати хотіли б, щоб поряд з побожними мелодіями („Молитва за Україну" Миколи Лисенка, „Молитва" Гулака-Артемовського та ін.) звучали й українські народні мелодії. Навколо цього факту авторка статті розвинула цілу „філософію": тут і звинувачення Патріярха Філарета, який „дав кошти для придбання техніки", і Єпископа Даниїла, з яким нібито „перелік мелодій було полагоджено", і закиди на адресу українських дописувачів до газети „Свобода", що вони, мовляв, не „знаходили потрібним повідомити про це". Ну, а резюме обуреної авторки таке: даремно „жертводавці, особисто діяспора, яка найбільше вклала свого тяжко заробленого гроша на відбудову собору і дзвіниці", давали ці кошти!

Щоб шановним читачам стала яснішою безпідставність причіпок до цієї „мелодійної справи", прес-служба Київської Патріярхії уповноважена повідомити таке: Київська Патріярхія і особисто Патріярх Філарет не погоджувалися з депутатами Київської Ради, щоб куранти відбивали на дзвіниці мелодії народних пісень, якими б вони не були популярними серед українців. Перелік мелодій і релігійних, і народних пісень був опублікований у київській пресі як проєкт і точка зору депутатів Київської Ради, а не Київської Патріярхії. На той час Київський Патріярхат ще не був господарем у Михайлівському монастирі, бо тривало будівництво собору, хоч дзвіниця була вже відбудована. Міська Рада столиці, однак, наполягала на тому, що поки монастир не буде остаточно відбудований, хай з курантів звучать поперемінно релігійні і народно-пісенні мелодії, оскільки дзвіниця розташована в самому центрі Києва і на Михайлівській площі збирається послухати курантів багато киян, які поряд з „Молитвою за Україну", хотіли б послухати і народні мелодії. Сьогодні куранти відбивають тільки церковні мелодії та ті народні мотиви, які не викликають нецерковних настроїв. Під час богослужінь народні мелодії Михайлівська дзвіниця не відбиває. До речі, студенти духовної академії і семінарії, які навчаються поряд, ніколи не заявляли, що, скажімо, мелодії чудової української пісні „Там, де Ятрань круто в'ється", які лунають з курантів дзвіниці, ятрять їхнє християнське сумління. Очевидно, тільки Н. Кібець і тих, хто стоїть за нею, ця мелодія дратує аж за океаном!

Тепер, коли відбудова Михайлівського монастиря наближається до завершення і йде підготовка до освячення собору, з курантів дзвіниці лунають переважно мелодії релігійних піснеспівів і незначне число мелодій українських народних пісень. Коли монастир почне повноцінно діяти, змін на користь релігійних мелодій, особливо в час Богослужень, буде більше. Адже електронне обладнання дзвонів таке, що мелодії можна змінювати без особливих труднощів.

Що стосується непокою авторки статті з приводу „тяжко заробленого гроша на відбудову собору", то Київський Патріярхат дійсно передав добровільні пожертви людей з України й діяспори на відбудову дзвіниці, на відлиття чудових дзвонів, а також на комп'ютери, які обслуговують дзвіницю. Але у порівнянні з тим, скільки коштів на все це відпустило місто Київ з податків тримільйонного населення нашої столиці, то сума пожертв від діяспори дуже незначна. І все ж таки ми написали на почесній мармуровій дошці імена саме діяспорних жертводавців (дошка вивішена на фасаді собору), бо дуже цінуємо не тільки, висловлюючись словами пані Кібець, їхній „тяжко зароблений гріш", але й їхню увагу до України, до відроджуваної в муках Помісної Української Православної Церкви.

Київський Патріярхат висловлює жаль, що в 2000-річчя Різдва Христового, коли ми всі, в Україні й діяспорі сущі, повинні схилити коліна перед благодаттю Всемилостивого Господа за дарований мир і довгоочікуваний дар незалежности для нашої любої і Богом береженої матері-України, – не тільки тут, але й там, у діяспорі, знаходяться ворохобники, які хапаються за будь-який привід, щоб сварити українця з українцем.

Тисячі й тисячі киян, гостей з усієї України, з-за кордону, дивуються чуду – золотим баням, що постали знову на святій горі Володимира над Дніпром. Нікого з них не дратують мелодії із дзвіниці, бо всі вони – релігійні і народні – доносять звуками музики звістку про настання днів радости. І лише з-за океану летить грудка на золоті бані собору: не ті, бачте, мелодії граєте!

Це прикро. І соромно. Це сумно. Сумно, що гарна шанована газета „Свобода", редактор якої так тепло вітала недавно Патріярха в штаті Конектикат, надрукувала той злостивий допис. І все ж хай простить вам Господь!

Прес-служба Київської Патріярхії

ЗВІДУСІЛЬ

Вчені вважають загибель Арала невідворотною

Спеціялісти Казахстанського Інституту космічних досліджень спостерігають за Аральським морем з висоти 400–500 км. Телекамери, встановлені на американських супутниках і російських орбітальних зондах, вже давно стали мовчазними свідками екологічного лиха.

В Інституті космічних досліджень створено геоінформаційну систему Аральського моря. Шляхом математичного моделювання тут намагаються систематизувати процеси, що відбуваються в регіоні. Вчені вважають, що загибель великого Аралу – процес невідворотний. Вміст солі у великому Аралі становить 70 грамів на 1 літр. У такому розчині виживають навіть не всі види бактерій.

Міністри оборони підписали меморандум

У Ризі сьогодні відбулася зустріч міністрів оборони Балтійських держав. Під час зустрічі міністри оборони Естонії, Латвії і Литви підписали меморандум про взаєморозуміння між міністерствами, про регіональний координаційний центр стеження за повітряним простором.

Меморандум фіксує питання фінансування і управління розташованого в литовському Кармелава регіонального центру Балтнета (RASCC).

Меморандум є рамковим документом, що визначає права і обов'язки трьох держав, але не торкається технічного боку системи Балтнета і не регулює обмін радарною інформацією.

Учасники зустрічі обговорять розвиток проєктів Балтбата і Балдефкола у зв'язку з прагненням трьох Балтійських держав інтегруватися у Північноатлантичні структури безпеки.

Спільні балтійські проєкти мають важливе значення, передусім, з позицій здійснення завдань партнерства з НАТО.

Новий супервелет звукозапису

У світовій індустрії звукозапису народжується новий супервелет. Як стало тут відомо з поінформованих джерел, американський інформаційний концерн "Тайм-Уорнер" і британська корпорація "ЕМІ рекордс" об'єднують свої музичні підрозділи. У результаті на світ з'явиться нова компанія під назвою "Уорнер-ЕМІ м'юзик".

Чечня – випробувальний полігон Росії

У Чечні завершуються бойові випробування нового літака ударної винищувальної авіації, який не має аналогів у світі. Про це повідомили джерела в штабі Об'єднаного угруповання федеральних військ на Північному Кавказі.

Мова йде про багатофункціональний винищувач-бомбардувальник СУ-27 ІБ, що має також модифікації СУ-34 і СУ-32ФМ. Військовослужбовці зазначають, що жодна країна в світі не має літака такої кляси.

Листи

Росія – це вже остання імперія

Стаття Левка Лук'яненка в „Свободі" (6 січня 2000 р.) „Війна Росії проти Чечні: наше ставлення" є найкращим доказом наявности в Україні незалежно думаючих і мудрих людей.

Правильне, логічне визначення автором причин війни Росії проти Чечні співпадає з оцінками його однодумців в США, особливо Збігнєва Бжезінського і Вільяма Сефаєра, які не погоджуються з офіційною державною думкою, що „війна в Чечні є внутрішньою справою Росії".

Насправді ж, війна в Чечні – це геноцид чеченського народу, який бореться за свою незалежність.

Сучасний американський історик Даніел Ербін, автор книжки „Росія 2010", пише, що „Росія мусить зробитися меншою, щоб бути справді сучасною демократичною державою. Тільки позбувшись своїх колоніяльних спадків на Кавказі та в Сибіру, вона може нею стати. Росія є єдиною імперією з XIX століття, яка не розпалася після Першої світової війни, а її кольоніяльні володіння були просто передані СССР".

Україна, маючи власну історію поневолення і боротьби за незалежність, повинна бодай морально підтримувати Чечню та співчувати їй. Як пише Левко Лук'яненко: „Симпатії Української Республіканської партії на боці ув'язнених націй, а не на боці колонізаторів". Його висновок: чим швидше розвалиться Російська Федерація, тим швидше зникне загроза незалежности України.

Уся історія Росії – від царів до Леніна-Сталіна – є доказом жорстокого імперіялізму і пограбування народів, за що й було названо її "тюрмою народів".

Григорій Бурбело,
Вестерлі, Р.Ай.

А рахунки ідуть...

Колись в мене була мрія слухати радіо УБН. Коли воно появилось, за всі процедури, як підключали радіо, я заплатив, а з мене вимагають, щоб я знову платив. Мені це все набридло і я заявив, щоб негайно відключили радіо. Правда, послухали. Кажуть, що того UBN не стало, а рахунки приходять від „Скай, в'ю".

А може, газета допоможе, щоб відчепилися від мене?

Федір Бабак,
Соп Лейк, Вашінґтон

Хто допоможе видати підручник з поетики?

Працюючи понад десять років зі студентами та учителями України, я переконався, що філологи не досить розуміються на загальноестетичних теоретико-літературних проблемах. Тому я підготував до друку підручник для студентів філологічних факультетів (який водночас є посібником для учителів-мовників) „Українська поетика".

У цій праці з сучасних естетичних, філософських, національно-політичних позицій розглядається феномен мистецтва, насамперед художньої літератури, велика увага приділена описові природи і прикмет літературно-мистецьких напрямів – готики, ренесансу, бароко, клясицизму, романтики, реалізму, модернізму (з цілою низкою течій), постмодерну, докладно проаналізований також сучасний літературний процес в Україні. За видання цієї праці взялося київське видавництво „Брама". Для друкування книги необхідно 9,860 гривень (близько двох тисяч долярів.)

Уклінно прошу доброзичливців надати фінансову допомогу у цій важливій для українського студентства і вчительства справі. Моя адреса: **257007, м. Черкаси, вул. Хрещатик, 51, кім. 901.**

Василь Пахаренко,
член Спілки письменників України, доцент катедри української літератури Черкаського університету, голова обласного відділення Конгресу української інтелігенції

Ми відвезли дарунки в Делятин

Я, Микола Стефанюк, зі свого рідного села Стінки на Тернопіллі, коліна свої до земленьки схиляю в подяці за чотири посилки, які ми дістали з Української Євангельської церкви в Юніоні для убогих з пансіонату інвалідів в Делятині.

Коли 12 грудня посилки прибули, то я домовився за автобус і водій мене зрозумів, узяв небагато – 150 гривень. Але вже шість місяців я пенсії своєї бідної (39 гривень на місяць) не отримую, то пішов до віруючих з проханням, щоб вони узяли участь в цій справі.

І поїхало нас 37 осіб, кожен узяв з собою, що міг відвезти для тих хворих. Познайомилися з директоркою того дому, але вона довго з нами не була, бо поїхала до банку, а ми переносили пачки до складу і там в присутности кількох братів їх відкрили. Тоді по одному приходили ті вбогі і комірниця кожному в нашій присутности давала, що кому треба, а пачку з продуктами віддали на кухню. Залишились тільки три ремінних пояси, бо там тільки жінки були, то я один з них вже віддав, а два ще маю віддати.

Віруючі з нашого села пішли по корпусах і провідали хворих та усе їм віддали, що з собою мали.

Були в пачці "Нові Завіти", то комірниця і робітник зі складу просили, щоб їм теж дати. Так скінчилася ця Різдвяна поїздка до Делятина.

Микола Стефанюк,
село Стінка на Тернопіллі

Старий календар – це моральна проблема

Щасливо ми переступили поріг у 2000 рік і відсвяткували ... обидва Різдва Христові.

Але ж, люди добрі, задумаймося нарешті над цим історичним непорозумінням щодо двох календарів в одного й того ж християнського народу! Не може ж бути два Різдва! Я певна, що проти цього повстає кожна жива релігійна душа.

Йдеться тут не просто про відсутність єдности між Церквами – йдеться про великі моральні втрати, яких зазнають українські православні і греко-католики, святкуючи Різдво Христове 7 січня.

Це дуже серйозне питання. Річ у тому, що коли треба суворо дотримуватися посту, приходить Новий рік і, звичайно, зі щедрим застоллям, з алькоголем, м'ясивом і т.д. „Старокалендарники" потрапляють у ситуацію, коли майже неможливо уникнути гріха. Візьмімо до уваги, що це гріх усієї України, і врятуймо її від цього. Може, ще й тому їй так тяжко виходити з економічних, культурних і духовних проблем.

Пропоную українцям, які усвідомлюють важливість цієї справи, звертатися з листами до Патріярха Філярета і до Президента Леоніда Кучми.

Ми, миряни, повинні схилити їх до цього назрілого рішення – перейти на календар за новим стилем і святкувати дорогі українському серцю свята разом з усім християнським світом.

Галина Руденко-Харківська,
Ґошен, Н.Й.

Хочемо друкувати книжки в селі

З великою радістю повідомляю, що отримав дві газети „Свобода". Хочу трохи розповісти про просвітницьку діяльність нашої громади. На сьогодні наша громада видає релігійно-сімейний журнал „Життя з Богом" (щомісяця), „Інформаційний вісник" – бюлетень Летичівської районної бібліотеки про нові книжкові надходження, „AVES" – вісник Подільського відділення Українського товариства охорони птахів, яке знаходиться у нашому селі Голоскові.

Останнім часом наша громада видала книжки „Встану рано, Богу помолюсь", „Пам'яті пастиря", „Літературна Летичівщина", „З історії бібліотек Летичівщини", багато християнської літератури, місіонерських листків та ін. Ми стараємося своєю літературою нести людям любов, взаєморозуміння та взаємоповагу.

Проте маємо велику проблему. Техніку (комп'ютери), що допомагають нам готувати матеріяли до друку, ми маємо. Але після підготовки до друку книг чи газет – ми повинні йти у державну чи приватну друкарню, де ціни дуже високі.

У нас в Україні тепер продаються дуже добрі мінідрукарні (фірми RISO та інші). З такою технікою ми змогли б у себе в громаді видавати будь-яку літературу. Міні друкарня коштує сьогодні близько 2000 долярів. Чи не міг би хтось допомогти нам зібрати кошти для мінідрукарні? Ця справа дуже потрібна для духовного відродження України.

о. Віктор Магдін,
село Голосків, Летичівський район, 31535 Хмельницька область.

Пожертви на створення української друкарні в селі Голоскові можна висилати до Української Євангельської церкви в Юніоні, Н. Дж., з позначкою „Print". Вони будуть звільнені від податків. Адреса церкви: **2208 Stanley Terrace, Union, NJ, 07083.**

Чому народжуються каліки?

З редакційної пошти

З 1994 по 1999 рік Україна за станом здоров'я населення перемістилася з 40 на 110-те місце в світі за стандартами Всесвітньої організації охорони здоров'я при ООН. З 100 дітей в Україні тільки 20 народжується із задовільним станом здоров'я. 120 тисяч – інваліди дитинства. Усього в Україні дітей-інвалідів (до 16 років) – 141 тисяча. Якщо серед першокласників 15–20 відсотків хворих дітей, то серед випускників їх уже стає 70 відсотків. Учені стверджують: якщо ситуація в країні не зміниться то за 10–15 років населення України майже все буде хворим. Через відсутність коштів щепленнями проти епідемічного паротиту охоплено тільки 57 відсотків дітей. Щороку в Україні народжується 5–6 тисяч дітей із вродженими вадами серця. Понад 40 з них помирають на першому році життя внаслідок ненадання медичної допомоги через брак коштів.

З книжки **Євгена Марчука**
***„П'ять років української трагедії"*.**

У багатьох листах з України порушуються питання важкого життя дітей-інвалідів, котрі, зростаючи, стають підлітками, юнаками, дорослими і помирають, якщо доживуть, старими інвалідами десь у злиденних притулках або хатах-руїнах. „Свобода" зі зрозумілих причин вміщує тільки ті листи, за якими стоять термінові справи або групові звертання. Так було, коли редакція отримала листи від товариства сліпих зі Львова, об'єднань інвалідів з Чорткова і Кам'янця-Подільського. Усі звертання інвалідів пересилаються до українських благодійних організацій в Америці. Проте кожен з таких листів дає привід до роздумів про людські недолі.

Щойно написала з міста Бучача Надія Кудревич: *„Мій син Ігорчик вже десять років прикутий до ліжка, не говорить, не сидить, бо у нього дитячий церебральний параліч. Вже десять років я доглядаю свого синочка і Бог допомагає нам переживати нашу біду. У 1998 році на Тернопіллі перебували добродії з Каліфорнії із доброчинною місією, які подарували нам інвалідський візочок. Це для нас був княжий дар. Тепер Ігор з того візка дивиться у вікно. Ми відчули, що є добрі люди на світі, які знають як тяжко жити матері хворої дитини. Дякую їм! Але сину й далі потрібні ліки, одяг, памперси та інше, тож ми надіємося на дальшу допомогу добрих людей. Наша адреса:* ***вул. Галицька, 83, кв. 2, м. Бучач 48400, Тернопільська область*"**.

Другий лист від Миколи Малишка з Черкащини: *„Володя Чос є інвалідом з дитинства – у нього немає ніг і хворі руки. Йому 28 років. З великими труднощами він писав статті на патріотичні теми до нашої районної газети. Але років зо три тому вдалося передати йому з гуманітарної допомоги застарілого комп'ютера, який ми модернізували до рівня 16М ЕТ386, і на ньому він тепер пише статті і навіть книжки. Але той комп'ютер вимагає посилення, щоб поставити Windows 3.11. Як допомогти Володимиру? Його адреса:* ***вул. Короленка, 36, м. Городище, Черкаської області*"**.

Звісно, як завжди буває в таких випадках, знайдуться добрі люди, які не забаряться з допомогою. Але мені йдеться про інше. Чому в Україні так багато дітей-інвалідів? Так, я знаю, що в усьому світі тепер вистачає подібної недолі. Це вірно, але ми думаємо передовсім про Україну. У пошуках відповіді я відкрив Українську радянську енциклопедію на слові „хімізація", де прочитав: „В умовах розвинутого соціялізму хімізація на основі досягнень науково-технічної революції перетворилася на один з найважливіших факторів підвищення економічної ефективности соціялістичного виробництва і зростання добробуту народу. У 1981 році ЦК КПРС і Рада міністрів СРСР прийняли постанову з підвищення хімізації сільського господарства в 1980–1985 роках". Такі постанови приймалися і раніше, починаючи з 1958 року, коли СССР узяв „курс на хімізацію". Я добре це знаю, оскільки з 1959 року почав працювати механіком літака, створеного для внесення на поля хімікатів – отрут і добрив. Восени 1959 року ми викинули на брухт малі літаки такого призначення, на зміну яким прийшли потужніші більш як в 10 разів. І пішов з неба дощ отрут і сніг мінеральних добрив. Селяни нарікали, що хімією намагаються замінити органіку, але корилися владі. А влада вимагала: більше і більше! Недосконала техніка, людська недбайливість збільшували біду. Першими загинули зайці, лисиці та інша звірина, яка не могла пережити хімізацію. Потім зникли джмелі і бджоли. Прийшла біда до людей. Давно померли усі мої ровесники-летуни, які мали контакт з дефоліянтами – сильнодіючими сполуками для знищення листя на бавовні перед її збиранням комбайнами. А я живу з тягарем на сумлінні: скільки ж то матерів, отруєних хімізацією, народили неповноцінних дітей, навіть не знаючи, звідки до них прийшла біда!

Надія Кудревич з сином Ігорем

Наступна стаття з енциклопедії: „Чорнобильська АЕС імені Леніна – перша атомна електростанція на Україні. Будівництво почато 1971. Паропродуктивним устаткуванням є ядерний реактор канального типу великої потужности з швидкодіючою системою аварійного захисту". Може, коли б той захист був звичайним, а не „швидкодіючим", то й біди не сталося б? Але реактор вибухнув і мільйони дітей були приречені на каліцтво.

Наступні причини дитячої інвалідности – неповноцінне харчування і пияцтво батьків, забруднені викидами повітря і вода, важка праця вагітних і таке інше. Звісно, статистика визначає динаміку дитячої інвалідности, вчені розробляють рекомендації з її скорочення. Та чи „підпрягається" до цього держава – парлямент і уряд? Чи розроблено програми для скорочення біди, чи виділено кошти на їхнє виконання? Навряд. Адже й досі залишаються пріоритетними завдання збільшення виробництва хемічних добрив, а також пестицидів, інсектицидів та інших отрут для українського поля. І досі контроль якості продовольства недосконалий, епізодичний... Санітарні лікарі сидять без платні. А коли так, то пошта принесе листи про нових дітей-інвалідів, а редакція шукатиме нових благодійників. Чи не час „подивитися в корінь" й заходитися до усунення причин, а не наслідків?

Левко Хмельковський

ЗВІДУСІЛЬ

Сесія ПАРЕ – про події в Чечні

Українська парляментська делегація бере участь у січневій сесії ПАРЕ, яка відкрилася у Палаці Европи. В остаточному варіянті порядку денного сесії пункт про звіт України по виконанню її зобов'язань відсутній. Однак тему ситуації в Україні буде порушено у перший день роботи сесії. Йтиметься про результати роботи спостерігачів від РЕ на минулорічних президентських виборах в Україні. Представники РЕ та ОБСЕ мали ряд серйозних зауважень стосовно перебігу передвиборчої кампанії. Представники парляментів 41 членської країни Ради Европи розглянуть також ситуацію у Білорусі, повноваження якої було призупинено у зв'язку із нелегітимністю, на думку західних держав, нинішньої білоруської законодавчої влади та конституції, зміненої О. Лукашенком. Головною подією січневої сесії ПАРЕ, безперечно, стануть дебати стосовно конфлікту у Чечні, заплановані на 27 січня. Про результати своєї поїздки до Росії та Північного Кавказу Асамблею поінформує її Президент, лорд Рассел-Джонстон.

Розслідування у справі президента Ізраїлю

ТЕЛЬ-АВІВ. – Розслідування у справі Президента країни Езера Вейцмана, яке розпочалося за вказівкою генерального прокурора Ізраїлю, пов'язане з отриманням "грошових подарунків" від французького мільйонера єврейського походження Едуара Саруссі, дискредитує главу єврейської держави. На час проведення розслідування, заявив міністер юстиції Ізраїлю Йосеф Бейлін, Президент має піти "у відпустку".

Фльота Великої Британії не має пального

Велика Британія, яка вважалася колись "володаркою морів" змушена в ці дні поставити на прикол майже всю свою фльоту через найгострішу недостачу в Адміралтейства коштів на закупівлю палива. З 44-х бойових кораблів, що становлять кістяк Королівських ВМС, 36 не виходять у море і перебувають на вимушеній стоянці в портах. Уперше в сучасній історії Великої Британії, жодного британського корабля ВМС зараз немає ні в Середземному морі, ні в Тихому океані.

Рослини замінюють вакцини

Австралійські вчені вперше в світі виростили генетично модифіковані рослини, здатні замінити вакцини від вірусних захворювань людини. Медики одного з госпіталів у Мельбурні вже випробували на піддослідних мишах рослинні вакцини проти кору і зараз працюють над профілактичними засобами проти вірусу імунодефіциту людини з використанням такої ж технології.

Греція купила два українські кораблі

Церемонія підписання контракту про закупівлю урядом Греції двох українських швидкісних кораблів на повітряній подушці типу "Зубр", виробництва Феодосійського суднобудівного заводу "Море", відбулася в приміщенні міністерства оборони Греції.

Дякуємо за розповідь про Уруґвай

Дякуємо за свідчення про наше життя в Уруґваї, про нашу поїздку до США і Канади, яке було видрукуване в „Свободі". Ми їздили, зокрема, щоб зібрати трохи коштів на утримання сиротинця і дому престарілих. Тепер треба навідати сиріт і старших, перевірити як йдуть християнські радіопередачі і недільна школа через пошту, як будуються чотири нових церкви.

Сердечно дякуємо усім за молитви і пожертви. Просимо й надалі по можливости присилати до нас „Свободу".

Алекс і Аліса Єрусалимець
A. Volpe 127, Santa Lucia,
Canelones 90700, Uruguay

Шукаю в Америці батька

Я хочу дізнатися про долю свого батька Ленчука Василя Йосиповича, 1912 року року народження, жителя села Русилова, Бучацького (або Золотопотіцького) району, Тернопільської області. У 1944 році німецькі війська мого батька забрали до Німеччини разом з чоловікамиодносельцями. Потім з переказів людей я дізнався, що мій батько був у Англії, а звідти сідав на корабель до Америки. 20 років тому померла і моя мама. Я вже й сам немолодий, але маю надію, що мій батько живий.

Іван Ленчук
с. Язловець, Бучацький район
Тернопільська область, Україна

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

Чарівна містифікація, *або Філософія Граф-Омана*

Слово про нову книжку Ганни Черінь

Взявши до рук охайну книжечку Ганни Черінь „Стрики-Брики" (Star Soft, Тернопіль, 1999 р.) і перечитавши „Авторське слово", передусім скористався порадою: ознайомився з віршем Граф-Омана „Моїм читачам". І мене вхопив переляк: чи вистачить мені моєї львівської університетської освіти, щоб величного Графа зрозуміти, щоб второпати: коли він мене водить за ніс, щоб взнати: де глум, а де жарти, а де тільки отой Граф „грається в карти"? Спочатку в моїй уяві багатогранно вималювалася його постать: отака трохи вар'яцька, бо живе на вулиці, їсть гнилиці-дулиці, газет не читає, живе на каві, ночує на лаві і що найдивніше – не має „сексу". Але згодом він чомусь стає бурлакою, котрий може і хлібину свиснути, і без нагана налякати панну з банку, щоб вкрасти гроші „на всі розкоші". Але за отаким зовнішнім лайдаком криється графське слоняче терпіння, глум і розум мавпи, хитрість лисиці, лебедина вірність, котяча зрадливість... („Мої університети"). Та найбільше мені до душі „графські" поради, такі щирі, доброзичливі: „Будь упертим, як баран, тоді з тебе буде пан", або:

Всі свої дії й думки
Ти оберни навпаки.
Руки твої в кізяках?
А ти вмийся.
Сльози у тебе в очах?
А ти смійся!

Добравшись до 88-ої сторінки „Стриків-Бриків" і проковтнувши 99-го „графського" вірша, перше, що народилось в голові, – це було слово: „філософія". Якась неповторна, незвична, інколи з першого подиху незрозуміла. Деколи думка проскакувала: якийсь вже занадто дурнуватий отой Граф-Оман. Бо хіба мудрий чоловік, а ще з таким родоводом, буде таке твердити?: „– Ти баран! – Ні, Граф-Оман (ст. 24), „– Хто б казав! Ти сам дурак (ст. 21). „... І ніхто не вгадає нічого з плянування такого дурного... (ст. 34)", „Пішов до лікаря очного. Та видно втрапив на дурного. Сказав: „Ти маєш катаракти. А я на це сказав: „Дурак ти! (ст. 49)", „Я Граф-Оман, Але ще не здурів (ст. 51)", „Ніби я твій, ніби нічий, Ніби сумний, ніби дурний (ст. 57)", „Той, хто дуріє, не завжди дурак (ст. 78)"... Та згодом до мене дійшло, що це його філософія така: ніби виставляючи себе на посміховисько, разом з тим вміє щиро покепкувати з нас.

Як чудовий натураліст, пан Граф дуже добре розуміється на філософії природи. Вдумайтесь: яка глибина таких рядків:

Іде дощ.
Іде, бо так треба.
Велика мощ
Падає з неба.
Дощ іде
До мене й до тебе,
Тоді піде
Знов до неба
Назад".

...А ось, на мій погляд, ще глибше:

...Я сонця хочу –
Його нема.
Куди не скочу –
Навколо тьма.
Поїду автом
Шукати щастя,
Вслід астронавтам,
Якщо удасться.
А попереду
Щось ясно сяє
На запах меду
Бджола літає.
Світ у віконці –
Отам корчма!
Хай сяє сонце,
Хай згине тьма.

Читав раз, читав два, читав десять і дотепер ніяк не можу второпати сексуальної, сімейної, інтимної філософії Граф-Омана. Бо настільки вже понаплітковував про себе, що мені його жаль стало. Ось послухайте про окремі його інтимні вибрики: „Моя дружина білобриса (ст. 1)", „Одружуся, ще поки умру (ст. 19)", „І лесбіян, і педераст (ст. 21)", „Скільки коханок у хана? Одна. Кожної ночі одна, Кожної ночі інша. А в мене поезії, а жінок нема (ст. 25)", „От тобі й на! Ми одружені, Силою сексу подужані (ст. 36)", „Я дам тобі багато мила, Щоб ти ввесь вік мене любила (ст. 38)", „Моя жінка чужинка, кажуть так люди (ст. 42)",

Я захворів на графоманію
І між сидух шукав графиню.
То тим, то сим жінок заманюю,
То гарбуза несу, то диню... (ст. 47)",
Одружився також з автоматкою
Авто-матка автоматично
родила діти
Автоматично взяли ми розвід,
Тепер я автосам (ст. 71)".

Ще одне прискіпливе спостереження: найбільше в світі пан Граф не хочуть, – це сісти, встати, жерти, пити, купель, вмерти, жити, бо слово в слово констатує усі ці свої філософські твердження у двох віршах „Не хочу" (ст. 23) і „Ще раз не хочу" (ст. 24).

На цьому залишу Графа-Омана в спокої, бо чого доброго ще про мене напише приблизно так:

Не має що робити.
Не хоче певно жити.
Не може промовчати –
Пора йому за ґрати,
Бо він береться грати
Мені на нервах?
Думки – в консервах..."

Тепер – кілька суджень, кілька думок, кілька роздумів про другого автора „Стриків-Бриків" – оригінальну Ганну Черінь. Точніше, про її чутливо-гостро-дотепну лірику. Щем у серці, сльози на очах, жаль в думці сколихують мене всього, коли читаю:

„От скоро стану я зовсім старенька,
І не цвістиме в серці маків квіт...
Та спогадів дорогоцінна жменька
Теплом і світлом звеселяє світ.
Закохані блакитноокі юнки,
Я співчуваю вам і так боюсь,
Що ті несамовиті поцілунки
Обвикнувши наскучаться комусь...
Але вогонь п'янкого божевілля
Призначено усім нам пережить,
І навіть після шлюбного весілля
Про нього в серці згадку бережіть!
А я, похила яблуня старенька,
В поезіях розквітну знов і знов,
І віршами, як ваша рідна ненька
Благословляю молоду любов".

Різнобарв'я тем, образів, думок, широта і глибина мислення настільки заворожують в поезіях Ганни Черінь, що читаєш один і той же вірш по кілька разів і все знаходиш щось нове. Окремі вірші можна читати, як молитву, відкинувши усе земне, звичне, буденне, і зостатись сам-на-сам з її образами:

Нічка плаче перлами
назбираних сліз –
Жорстокість хмар
і злі прокльони грому
Серед дороги безколесий віз –
І як тепер добратися додому?..

З її поезій дізнаємося про активність авторки в діяспорному житті: вірші-посвяти щиро вітають, або критикують, кожну новину: читаємо поздоровлення газеті „Свобода" з новосіллям (ст. 129) та – Раїсі Галешко, як новому, тринадцятому за чергою редакторові „Свободи"... Дісталось добре упорядникам довідника СПУ „Письменники України" (1996 р.) за чисто „совєтський" підхід до його створення.

Недарма напевно, в „Авторському слові" Ганна Черінь згадує про сіямських близнят, бо з'явились вони в її добірці поезій (а може це Графова робота?). Так віршик „Самі таланти" (ст. 145) без перших двох рядків вмонтовано (вдало) у великий вірш „Мистці" (ст. 167).

Завершує книгу славний творчий дует – Граф-Оман і Ганна, котрі щедро виполіскують мізки читачеві своїми смачними „родзинками", чудернацькими „абетками...", журналістськими „жучками", щоденними корисними „порадами красуням"... „Стрики-брики ілюстровані карикатурами художника-гумориста Канади Всеволода Магаса.

Щире Вам спасибі, пані Ганно, за хороші, приємні хвилини-години спілкування з Вами на сторінках цієї книжки.

Збірку „Стрики-брики" можна купити від автора за 15 дол. (включно з пересилкою). Адреса: **Mrs. H. Pankiw 652 Norwood St. Port Charlotte, FL 33952.**

Степан Гаврилів,
журналіст

А тим разом це буде Гоголь!

Вірляна Ткач, здається, ніколи не відпочиває у своїй творчій праці. Ще так недавно ми були в Українському Інституті Америки на фестивалі української пісні „Урожай", де почули знамените виконання народних пісень та майстерність Мар'яни Садовської з участю групи „Яри", а Вірляна знову розповідає про чергову імпрезу.

4–6 лютого плянує вона в Українському Інституті Америки фестиваль, присвячений Миколі Гоголю, в якому братимуть участь сучасні мистці, письменники та актори „Яри".

– Чому саме вибрали Гоголя? – питаємо Вірляну.

– Ви навіть не уявляєте, як сучасних, молодшого віку мистців, акторів, письменників цікавить творчість Гоголя, і з яким захватом вони взялися усі до проєкту організування фестивалю. Ті, що їх я запросила, створили праці на папері, на відео, музику, театральні та рухові дійства – й усе натхнене творчістю Гоголя. Художники вибрали цілі оповідання, часом уривки, а часом лише поодинокі фрази Гоголя, і на них побудували свої композиції. Ці візуальні праці будуть на фестивалі представлені на трьох поверхах УІА, а число учасників велике – українських і чужинецьких, які з „Ярою" співпрацюють. Відкриття мистецької виставки плянуємо у п'ятницю, 4 лютого, о 8-ій годині вечора.

– Мистецька виставка – це лише частина фестивалю?

– Так. В суботу, 5 лютого, о 8-ій годині вечора, плянуємо святочну програму, в якій актори „Яри" представлять певні сторінки з літературних та драматичних творів Гоголя. Мар'яна Садовська та Юліян Китастий виконають народні пісні, згадані у творах Гоголя, а Христина Турчин прочитає свої поезії, надхнені цими творами. Закінчимо фестиваль в неділю о 4-ій год. по полудні, коли наші актори прочитають уривки з нових драм Колін Реф та Мейсон Ґолдін, написаних на підставі оповідань Гоголя, англійською мовою. Поруч із тим, усі три дні демонструватимуться фільми про Гоголя або на теми його творів. Я хотіла б показати публіці, як уявляють собі Гоголя та його твори особи різного віку та різних народностей, але із рядів творчої молоді, а не старшого покоління. Мушу зрадити, маленьку несподіванку, що фестивалем зацікавилася сучасна музична група під назвою „Гоголь-борделльо", що вже довший час виступає у нічних розвагових місцях. Її члени прийдуть, щоб заспівати свої іронічні пісні на гоголівські теми. З другої сторони, будемо слухати виконання пісень Ю. Китастим та М. Садовською. Два світи, але одна тема.

О. Кузьмович
(Фото: Юрія Лева).

М. Садовська під час виконання народних українських пісень.

СПОРТ

УКРАЇНСЬКА ДІЯСПОРНА ОЛІМПІЯДА – 2000
Філядельфія, 1 ого – 4 ого липня, 2000

UKRAINIAN DIASPORA OLYMPIAD – 2000
Philadelphia, July 1st – 4th, 2000

ПІД ПАТРОНАТОМ УКРАЇНСЬКОЇ СПОРТОВОЇ ЦЕНТРАЛІ АМЕРИКИ І КАНАДИ

Підготовка до свята спорту триває

(Закінчення зі стор. 1)

На запитання відповідає голова комітету **Ігор Чижович**.

– Отже, коли і де?

– Олімпіяда триватиме від 1 до 4 липня на оселі „Тризубівка" Українського спортового осередку "Тризуб", Філядельфія. Це в містечку Горшем. Відкриття Олімпіяди відбудеться в суботу, 1 липня, о 9-ій годині ранку. На Олімпіяді будуть представлені 8 видів спорту: копаний м'яч, відбиванка, теніс, плавання, гольф, шахи, легка атлетика, американський бейсбол. Остання дисципліна запляновиана, але ще не остаточно. Кожен вид спорту вже має свого ланкового. Крім діяспорної молоді, будуть запрошені учасники з України: футбольна команда дорослих, молоді тенісисти. Олімпіяда є відкритою для всіх, хто хоче взяти участь і має кошти на приїзд. Але учасники повинні мати українське походження. Спортова Олімпіяда матиме також культурно-мистецьку програму. Будуть концерти, велика олімпійська забава, в суботу – офіційний бенкет. На забаві гратимуть дві оркестри, щоб було приємно, особливо молоді, яка приїде на свято. Провідні гасла Олімпіяди – 2000-ий рік, а також 50-ліття Українського спортового осередку "Тризуб". Хотілося б частіше робити наші Олімпіяди, але це досить складна річ і доводиться чекати нагоди, а саме в цьому році таку нагоду маємо. Усі охочі хай звертаються до нас телефоном або листами, просимо.

– Які нагороди чекають на переможців?

– Нагородами будуть медалі: золоті, срібні, бронзові. Усім учасникам вручимо дипломи.

– Чи передбачаються пам'ятні відзнаки не лише за спортивні перемоги, а й, скажімо, найстаршому і наймолодшому учасникам, найдальшому гостеві?

– Це цікава думка, ми візьмемо її до уваги. Усі гості свята теж дістануть пам'ятні стрічки.

– За чий кошт відбудеться Олімпіяда?

– Олімпійський комітет створено при „Тризубі" і тому „Тризуб" несе головну відповідальность за успіх імпрези. Але до комітету ввійшли представники з усіх околиць Америки і Канади. Олімпіяда проходить під патронатом УСЦАК, яка підтримує цю справу. Ми шукаємо спонзорів, які реклямуватимуть себе на змаганнях. Ми будемо робити реклямні транспаранти довкола ігрових площ, за які платитимуть спонзори. Ми також звертаємось до Вестерн-Юніон, який дуже зацікавлений Україною. Маємо надію, що Вестерн-Юніон стане одним з генеральних спонзорів. Будуть замовлені сорочки, на яких спереду буде емблема Олімпіяди, а на спині – назва спонзора.

– Очікуєте високих урядових гостей?

– Роман Лунь з нашого комітету веде переговори з трьома високими посадовими особами українського уряду, яких ми хочемо запросити на Олімпіяду. Один з українців, почесний громадянин Тексасу, хоче запросити кандидата в Президенти США Джорджа Буша, щоб він приїхав на "Тризубівку".

– Чи буде завершено оновлення „Тризубівки?"

– Зовні вже роботи закінчені, всередині – наполовину. Весь клюбовий дім з новою частиною буде готовий наприкінці травня. Відновлюємо тенісові корти, які були збудовані на попередню Олімпіяду. Басейн для плавання будемо наймати, але загалом шукаємо коштів, щоб з часом збудувати власний басейн.

– Чи будуть брати участь в імпрезі нові іміґранти?

– Я вже кілька років спілкуюся з новоприбулими і багатьом з них полюбилася „Тризубівка". Дехто навіть каже, що це їм нагадує Карпати. Цю Олімпіяду ми, власне, робимо для своїх дітей й онуків, а також для молоді з числа новоприбулих, щоб вони це побачили і з часом самі попровадили. Серед новоприбулих багато людей, зацікавлених спортом, зокрема футболом, тенісом. І вони входять у співпрацю з нами, але усе ж дехто з них ще приглядається. Ми це розуміємо: люди будують нове життя.

– Чи прийдуть на Олімпіяду американці?

– Ми будемо реклямувати наше свято в тій околиці, будемо запрошувати гостей. Минулого разу теж так було. Тоді американська телевізійна програма показувала хід Олімпіяди. Ми вже маємо багато зголошених з української громади. Наприклад, з Канади "Україна-Торонто" привезе три дитячих команди. На Олімпіяді можна виступати від восьми років життя. Зголосилися „Крилаті", Йонкерс. Першою зголосилася „Чорноморська Січ" з Нюарку. Товариство „Львів" готується... Є багато зголошень. Але не треба відкладати до кінця, щоб ми могли заздалегідь усе приготувати.

– Де житимуть гості?

– Ми вже зарезервували усі готелі в околиці для учасників і гостей. Будемо домовлятися з Академією св. Василія, щоб під час літнього відпочинку їхніх учнів передати гуртожиток для спортовців. Постараємось і серед людей декого розмістити. Особливо гостей з України, які тут будуть з десять днів. Олімпійський комітет прагне також виявити тих спортсменів українського походження, особливо з плавання і легкої атлетики, які індивідуально займаються спортом. Ми будемо раді, коли „Свобода" допоможе їм зголоситися до участи в Олімпіяді.

Координатор Олімпійського комітету **Іреней Ісаїв**:

– Я маю співпрацювати з великою групою представників різних товариств і організацій. Спорт є чинником ідентичности кожної нації. Кожна нація, коли десь виступають її представники, має почуття приналежности до народу, спільноти з ним. Минулої весни група українців побувала у Франції, коли там збірна України з футболу грала проти Франції. Там були українці з Франції, Англії, Німеччини, також з України. Усі пережили почуття гордости від того, що ми – українці. На вулицях, у підземці чулися українські пісні, товариські перегукування з французькими групами. Така імпреза як Оліпміяда-2000 стане тим чинником, який зміцнюватиме почуття приналежности до нації. Хотілося б що п'ять років мати такі свята. Я впевнений, що наступна Олімпіяда буде більшою і сильнішою від попередньої, але для цього треба попрацювати. Ми маємо великі надії на допомогу „Свободи", тому що інформація в пресі про підготовку Олімпіяди має велике значення для її масовости.

Юрій Лесюк, ланковий змагань з волейболу:

– Ми не маємо на "Тризубівці" закритого приміщення для відбиванки, але домовились про змагання в школі, в кількох милях від „Тризубівки". Окрім того, будемо грати на майданчиках „Тризубівки", щоб люди бачили цю програму. Ми хочемо, щоб змагалися усі українці, не тільки з діяспори. Щоб ці ігри розпочали спортивне життя нового тисячоліття, щоб гості побачили: є український спорт в діяспорі. Після попередньої Олімпіяди багато молоді з Пласту, СУМу зверталося до нас із запитаннями: коли ми знову зможемо зустрітися на таких змаганнях? Ми хочемо, щоб молодь розважилась і познайомилась. Очевидно, грати у відбиванку може не тільки молодь, а й усі гості. Коли буде можливість, гратимуть усі охочі .

Розмову записав Л. Х.

Так було на Олімпіяді–1988

Юні переможці чемпіонату– з „Тризубу"

Впродовж останніх шести років ланка копаного м'яча Українського спортового осередку „Тризуб" у Філядельфії збільшила число дружин з двох до чотирнадцяти (10 хлоп'ячих і 4 дівочі). Провідники (ковчі) зуміли підготувати молоденьких гравців фізично і технічно так, що кожна гра є цікавою.

Під кінець минулого року молодіжні дружини „Тризуба" під назвою „Юкрейнієн Нейшенал" зайняли передові місця в табелях різних філядельфійських ліґ копаного м'яча (футболу). Приємну несподіванку зробила дружина хлопців до 8 років. Опинившись на четвертому місці, дружина дісталась до розгривок чемпіонату Юнайтед Джуніор Сакер Ліґи. В тих вирішальних змаганнях хлопці здобули першість Ліґи на славу собі, на радість своїм родичам і провідникам Данові Маттґюзу і Орестові Лесюкові.

Змагання в закритих залях дружин хлопців до 12 років розпочались в кінці грудня. Їхній виступ не був дуже успішним у першому турнірі, гравці зайняли лише третє місце. Набравши досвіду і призвичаївшись до малого грища, вже в першій грі в турнірі, який організує Філядельфія Департмент оф Рекріейшен, „тризуб'ята" продемонстрували гарну гру і розгромили своїх суперників з Пен Академія Девілс з вислідом 6:1 (провідники Володимир Марущак і Володимир Леськів).

Цей виграш з однією з найсильніших дружин дає надію на дальші перемоги.

З. Ч.

Дружина хлопців молодших 8 років – перший ряд (зліва): Андрій Юнґ, Стефан Лесюк, Олег Козак, Дан Маттґюз, Павло Тершаковець, Скат Гонер. Другий ряд (зліва): Тілер Том, Петро Огара, Нестор Білетський, Даніель Мілько, Андрій Андрушко, Никола Сьокало. Третій ряд (зліва): провідники – Дан Маттґюз і Орест Лесюк.

ТОВАРИСТВО УКРАЇНСЬКИХ ІНЖЕНЕРІВ АМЕРИКИ
ВІДДІЛ у ФІЛЯДЕЛЬФІЇ, ПЕНСИЛЬВАНІЯ

влаштовує

БЕНКЕТ І БАЛЬ ІНЖЕНЕРІВ

З ПРЕЗЕНТАЦІЄЮ ДЕБЮТАНТОК
12 ЛЮТОГО 2000 р.

The Grand Ballroom of the Park Hyatt Philadelphia at the Bellevue, Broad and Walnut Streets, Philadelphia, Pennsyllvania

Надія Тереса Білинська
Філядельфія, Па.

Оленка Адріяна Бобак
Челтенгам, Па.

Ліда Христина Бойцун
Гамільтон Сквер, Па.

Наталка Марія Бошко
Каракас, Венесуеля

Адя І. Денисик
Арлінґтон, Ва.

Леся М. Денисик
Арлінґтон, Ва.

Уляна Параскевія Федорійчук
Ґленсайд, Па.

Уляна Анна Луців
Мелроуз Парк, Па.

Наталка Луцик
Піскатавей, Н.Дж.

Андрейка Слава Матла
Ланггорн, Па.

КОКТЕЙЛЬ
6-та веч.

ПРЕЗЕНТАЦІЯ ДЕБЮТАНТОК
7-ма веч.

БАЛЬ
9-та веч.

Оркестра
ТЕМПО

Андрея Марущак
Гантінгдон Велі, Па.

Зоряна Петрунеля Михайлович
Філядельфія, Па.

Алекса Рудакевич
Ґленсайд, Па.

Адріяна Христина Шембель
Дрешер, Па.

Наталя Х. Волчаста
Філядельфія, Па.

Наталя Е. Зитир
Філядельфія, Па.

Телефонна...

(Закінчення зі стор. 1)

лефонічної конференції з питаннями, які обговорювалися у грудні під час зустрічі віце-президента Альберта Ґора та президента України Леоніда Кучми. Президент Кучма чітко визначив політичний курс України на період його перебування на посаді. Він наполегливо працюватиме над процесом подальшої інтеґрації України в євроатлантичні структури. Стосовно зовнішньої політики України, Кучма висловився за розвиток політичних та економічних стосунків з Европою, США та Росією. Президент також підкреслив важливість налагодження тісних контактів з НАТО у рамках роботи Хартії НАТО-Україна, хоча не визначив чіткого терміну приєднання України до військового альянсу. Президент Кучма плянує також проведення швидкої приватизації, особливо земельної, а також розпочати боротьбу з корупцією в урядових та неурядових структурах. Леон Фирт окреслив внутрішній курс політики Президента Кучми, який охоплює схвалення реального та збалянсованого бюджету на 2000 рік; реформування адміністративних структур, а також скасування деяких міністерств; стратеґію щодо виконання боргових зобов'язань країни; проведення процесу приватизації та боротьбу з корупцією. З моменту зустрічі віце-президента Ґора та Президента Кучми у грудні минулого року уряд США зауважив позитивні зміни у виконанні запланованих дій, а саме формування проґресивного уряду на чолі з Віктором Ющенком, відомим банкіром та реформатором.

Під час телефонічної дискусії з Леоном Фиртом представники української діяспори США запропонували обговорити декілька важливих питань щодо шляхів поліпшення взаємин між Україною та США. Аскольд Лозинський запитав Л. Фирта про виконання урядом США зобов'язань стосовно надання Україні постійного статусу найбільш привілейованої нації (MFN). Він поцікавився, по-перше, чи це питання згадувалося під час засідання Комісії Кучма-Ґор, та, по-друге, чому уряд США відкладає вирішення цього питання. Орест Дейчаківський також підкреслив важливість статусу MFN для України. Тепер, коли новий уряд України твердо вирішив продовжувати економічні реформи, уряд США має нагоду засвідчити підтримку політичного курсу України. Необхідно зазначити, що Україні надається статус MFN кожного року, але при певних умовах та лише на один рік. Представники українсько-американської діяспори обговорили процес вступу України до Світової торговельної організації (WTO). Леон Фирт запевнив представників громади, що відсутність постійного статусу MFN не шкодить Україні отримати членство у Світовій торговельній організації (WTO). Він пообіцяв передати детальнішу інформацію щодо позиції уряду США стосовно надання Україні постійного статусу MFN.

Юліян Куляс поцікавився результатами переговорів між віце-президентом Ґором та Президентом Л. Кучмою щодо надання Україні фінансової допомоги від Уряду США спільно з країнами „Великої сімки" на закриття Чорнобильської атомної станції. Леон Фирт повідомив про заплановану конференцію на кінець весни, у якій братимуть участь різні країни світу. Мета конференції – зібрати кошти для ремонту Чорнобильського саркофагу. Плянується зібрати 70–80 мільйонів долярів. На жаль, на засіданні Комсії Кучма-Ґор нічого не згадувалося про участь США у завершенні будівництва Рівненської та Хмельницької атомних станцій.

Ігора Ґавдяка цікавило питання конкретних вимог до уряду України щодо термінів проведення реформ та зобов'язань або пропозицій уряду США. У відповідь на це запитання Леон Фирт зазначив, що уряд США не дав конкретних обіцянок урядові України, а лише загально обговорив подальший курс міжнаціональних взаємин між Україною та США. Ірина Куровицька висловила свою стурбованість важким становищем української жінки в Україні, яка намагається виїхати за кордон задля забезпечення фінансової підтримки родини. На жаль, ця тема не обговорювалася на зустрічі віце-президента Ґора та Президента Кучми.

Директора Української Національної Інформаційної Служби (УНІС) Михайла Савківа, мол. цікавила реалізація програми під назвою „Ініціятива наступного покоління". Програма спонзорується урядом США та розрахована на збільшення обмінів учнів, студентів та проґресивних громадських діячів між Україною та США. Леон Фирт та його помічник Річард Броди запевнили директора УНІСу у роботі цієї програми, але не надали інформації про кількість обмінів та коштів, задіяних у програмі.

На завершення Аскольд Лозинський закликав уряд США підтримувати Україну та діяти як її стратеґічний партнер. „Уряд США повинен гідно оцінювати Україну у порівнянні з іншими колишніми совєтськими партнерами", – підкреслив А. Лозинський. Він додав, що у порівнянні з Росією Україна є зразком демократії. „Ви не знайдете кращого стратеґічного партнера у реґіоні. Тому уряд США повинен більше цікавитися та допомагати Україні", – зазначив президент УККА. Леон Фирт підтвердив важливість існуючого стратеґічного партнерства між Україною та США. Він запевнив учасників наради у намірі уряду США продовжувати співпрацю, якщо Україна надалі підтримуватиме розвиток демократії та здійснюватиме економічні реформи.

Михайло Савків, мол.

Книжки школярам – із Австралії

ТЕРНОПІЛЬ, 21 січня. – Відомий меценат Михайло Гоян з Австралії передав книги видавництва "Веселка" сотням шкіл, ліцеям, колеґіюмам, інтернатам, дитячим садкам. Михайло Гоян побував у Криму, Івано-Франківському, Одесі, на сході України. Там в дошкільних та шкільних установах і залишав даровані ним книги. Крім книг 87-річний представник української діяспори в Австралії вже подарував нашій державі сто картин українських художників, що мешкають на зеленому континенті, а нещодавно передав 17 тисяч австралійських долярів на розвиток Музею історії міста Києва.

Пам'яті Романи Лебедович-Навроцької

15 листопада 1999 року відійшла у вічність д-р Романа Навроцька – людина, яка була повною мірою віддана своїй Церкві і народові.

Р. Навроцька народилася 11 жовтня 1921 року в селі Віжомля, Перемиського повіту. Доля її не була легкою. При родах померла її мати Наталія Савойка, і батько, о. Іван Лебедович, капелян УГА і парох на Перемищині, після смерти своєї дружини не мав легкого життя. В 1934-39 роках Романа Навроцька навчалася в Українському інституті для дівчат у Перемишлі, а 1939-40 рр. – в середній школі ч. 2. Студії розпочала у Львові, а закінчила в Інсбруку, де здобула докторат з географії. За її національну свідомість і студентську діяльність гітлерівська влада кинула її у Равенсбрук, найбільший жіночий концентраційний табір у Німеччині, звідки „вирвав" її майбутній чоловік д-р Мирослав Навроцький.

Прибувши до США 1949 року, Навроцькі поселилися у Філядельфії, де Мирослав працював лікарем-патологом у шпиталі Назарет, а потім у Роллінґ-Гілл у містечку Челтенгем.

Ще у ранніх 50-их роках д-р Навроцька мала нагоду розпочати академічну кар'єру при одному з філядельфійських університетів, а саме у Свартмор-коледжі, але вона від цього відмовилася, заробляючи на прожиток працею в одній американській фірмі. Згодом, збагнувши велику нагоду прислужитися українській справі, обоє Навроцькі присвятили себе активній праці Блаженнішого Патріярха Йосифа – після його приїзду на Захід 1963 року.

Романа і Мирослав Навроцькі втішалися повним довір'ям Патріярха, якого вони безмежно поважали і любили. Блаженніший Патріярх Йосиф часто запрошував їх до себе до Риму (куди вони виїжджали завжди на власні кошти), консультувався з ними, давав їм різного роду важливі завдання, висилаючи їх в різні країни світу. Як представники Патріярха вони відвідували українські поселення, сповняючи його волю. Патріярх, засновуючи Товариство „Свята Софія", передав їм провід над цією організацією, а Роману попросив знайти відповідні об'єкти на філії УКУ у Вашінгтоні і Філядельфії, і вона це завдання успішно виконала. У 1974 році, Патріярх попросив Роману, – коли Україна стане вільною, щоб у його родинному селі Заздрість утривалити його пам'ять. Виконанням цього завдання 1999 року Романа Навроцька завершила своє життя.

На підставі 35-літнього знайомства і співпраці у мене набралося чимало вражень, спостережень і думок про цю непересічну жінку. Її особиста чесність, прямолінійність, принциповість, яка інколи межувала з впертістю, дуже часто відкидала від себе людей. Вона ставила іншим ті самі суворі вимоги до громадської праці, як і до себе, може й не розуміючи, що не кожному було дано таку саму силу духу та невсипущу енергію, як їй. Вона була щедра, надміру щедра своїми власними грішми, але дуже ощадною з громадськими фондами. Проте вона завжди знала, куди вложити громадські фонди, які проєкти фінансувати, і це спричинилося до успіху діяльности Товариства „Св. Софія" в Америці. Вона уміло провадила великою корпорацією, не маючи до цього академічної підготови, але робила це вдало й успішно, бо любила свій народ, свою Церкву і залишилися до кінця свого життя вповні віддана ідеалам Патріярха Йосифа. При тому Р. Навроцька ніколи не затрачувала своєї жіночности. Вона була лагідна, приємна, чарівна і дуже добра господиня, в якої душевна краса поєднувалася з жіночою красою. Гостинний дім Навроцьких нагадував своєю елеґантністю та інтелектуальною атмосферою традиції шляхти в західній Україні. Там панували естетичний смак і невимушена природна елеґантність.

Надіємося, що проведена праця Товариства „Свята Софія" в Америці, під проводом д-р Романи Навроцької, ще довго після її смерти приноситиме овочі користи для української Церкви і українського народу.

Вічна їй пам'ять!

Леонід Рудницький

***

Найкраща пам'ятка по Романі Навроцькій – це музейно-меморіяльний комплекс Патріярха Сліпого в Україні. Виконуючи волю Патріярха Йосифа, приклала чимало зусиль, щоб Товариство „Свята Софія" закупило в 1995 році родинну хату батьків Блаженнішого в селі Заздрість біля Тернополя. Саме тут 16 квітня 1995 року був посвячений духовний центр ім. Патріярха Йосифа. Релігійне Товариство українців-католиків США „Свята Софія" здійснило це у пам'ять 50-літнього арешту 11 квітня 1945 року владик Української Греко-Католицької Церкви.

Романа Навроцька доклала багато зусиль, величезних коштів, щоб виконати бажання Блаженнішого, яке звучало приблизно так: як буде вільна Україна, відкупіть садибу моїх батьків і зробіть там меморіял. На сьогоднішній день тут живуть сестри-Василіянки і щоденно займаються вихованням молоді віком від п'яти до двадцяти років. В недалекому майбутньому „Свята Софія" саме тут плянувала створити „Центр виховання християнської родини в Україні".

Р. Навроцька організувала щорічні курси християнської моралі та етики в Українському Католицькому Університеті в Римі для слухачів з України.

Достойно відпроваджено Роману Навроцьку на вічний спочинок. Парастас, який відбувся 26 листопада 1999 року в похоронному заведенні Насевичів при 109 Est Tabor Rd., Philadelphia, Pa., відправили три священики.

Заупокійну Службу Божу 27 листопада відправив Митрополит Стефан Сулик в асисті священства в церкві Христа Царя при 1629 West Cayuga St., Philadelphia, Pa. Поховання відбулося на українському католицькому цвинтарі Пресв. Діви Марії на Факсчайзі. Царство їй небесне!

О. Пачовська

За мову і зміст посмертних оголошень і подяк редакція не відповідає

Щоб ніколи більше не забули ...

(у 25-ту річницю смерти поета В. Ґренджі-Донського)

Св. п. В. Ґренджа-Донський (Рисунок Я. Оленка)

В моїй пам'яті й сьогодні свіжі хвилини, години й дні похорону мого батька. При смерті його я не була присутньою, бо нас розділяли далекі світи, але коли прийшла вістка про смерть, я, завдячуючи співчутливому консулові Чехо-Словаччини у Вашінгтоні, який протягом десяти хвилин видав нам візи, за два дні разом з сином вже була в Братиславі.

В Братиславі мама розказала мені про смерть батька: „...Працював він гарячково над своїм новим твором, історичним романом „Сини Верховини"... Спішив, бо видавництво в Києві вже чекало на нього... переписував в п'ятьох примірниках до пізньої ночі, але втома його зломила... він сів на хвилину, щоб відпочинути... задрімав... і більше не збудився..."

Похорон відбувся в цілком відмінний спосіб від того, до якого я привикла тут, на еміґрації. Вкрай збентежило мене те, що я могла бачити батька лише на кілька хвилин перед похороном – не було можливости посидіти біля домовини день-два, не було можливости і близьким друзям прийти до нього й попрощатися. Але навіть тих кілька хвилин перед похороном глибоко запали в мою пам'ять і я до сьогодні зберігаю в душі його образ в домовині і відчуваю ще все дотик до його холодного обличчя.

Верталася я додому з глибокою раною в душі. Зустріч з братами батька, Михайлом і Іваном, були єдиним ясним моментом того тижня. З Михайлом розійшлися в 1937 році, з Іваном – в 1967 році. Було про що говорити, було що слухати... Роз'їжджаючись у протилежні кінці світу, прощалися з тяжким серцем, добре знаючи, що більше не зустрінемося...

Привезла я з собою багато рукописів, книжок з батькової бібліотеки – все це треба було упорядкувати. Зайнялася цією роботою від першої хвилини мого повернення додому. Відчувала батька коло себе, чула його голос, бо ж він говорив до мене своїми рядками в рукописах, в книжках... Я була щаслива, що його дух приїхав разом зі мною до моєї хати...

В моїй душі батько залишився таким самим живим, як був протягом усього свого життя, і хоч він тілесно відійшов, я завжди відчуваю його присутність. Мені робиться легше на душі, як я з ним в думці розмовляю чи молюся до нього. Я глибоко вдячна Провидінню, що дозволило мені бути його дочкою і стати частиною його життя, радіти й гордитися його досягненнями, терпіти й плакати разом з ним в трагічних часах, які приділила йому доля. Сьогодні, коли батько по довгих роках життя на еміґрації вернувся у своїх творах додому, на рідну землю, моїм найглибшим бажанням є, щоб наш народ його ніколи більше не забув, а пригорнув його до себе, як рідного сина, і любив його так, як батько любив свій народ до останньої хвилини життя.

Зірка Ґренджа-Донська,
жовтень, 1999 р.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

МИКОЛА ЛЕНИК член УНС Відділ 230 Т-ва св. Івана Хрестителя в Янгставн. Помер 14 жовтня 1999 р. на 77-му році життя. Нар. в 1922 р. в Україні. Членом УНС став в 1950 р. Залишив у глибокому смутку дружину Клавдію, дочку Алісу, сина Богдана. Похорон відбувся 18 жовтня 1999 р. на Re-Surrerction Cemetery в Youngstown, OH.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

МАРІЯ КЕКІШ член УНС Відділ 274 Т-ва свв. Петра і Павла в Янгставн. Померла 23 вересня 1999 р. на 79-му році життя. Нар. в 1920 р. в Youngstown. Членом УНС стала в 1941 р. Залишила у глибокому смутку сина і дочку. Похорон відбувся 27 верес-ня 1999 р. на цвинтарі свв. Петра і Павла в Youngstown, OH.

Вічна їй пам'ять!

Секретар

ЮРІЙ КРАЙНИК член УНС Відділ 349 Т-ва ім. Тараса Шевченка в Менвілл, Н.Дж. Помер 19 вересня 1999 р. на 57-му році життя. Нар. в 1942 р. в Польщі. Членом УНС став в 1964 р. Залишив у глибокому смутку дружину Ярославу, сина Ореста. Похорон відбувся 25 вересня 1999р. на цвинтарі св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

ІВАН ҐЛОВА член УНС Відділ 383 Т-ва свв. Петра і Павла. Помер 19 листопада 1999 р. на 87-му році життя. Нар. в 1912 р. в Шамокіні, Па. Членом УНС став ва 1946 р. Залишив у глибокому смутку дружину Каролину і двох дочок. Похорон відбувся на цвинтарі свв. Петра і Павла в King of Prussia, PA.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

ІВАН БАҐАН член УНС Відділ 230 Т-ва св. Івана Хрестителя в Янгставн, Огайо. Помер 12 листопада 1999 р. на 85-му році життя. Нар. в 1914 р. в Україні. Членом УНС став в 1949 р. Залишив у глибокому смутку дружину Марію, трьох дочок, шість внуків. Похорон відбувся 16 листопада 1999 р. на Calvary Cemetery в Youngstown, OH.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

Д-р РОМАН КОБИЛЕЦЬКИЙ член УНС Відділ 131 Т-ва А. Шептицького в Чикаго, Іл. Помер 1 грудня 1999 р. на 92-му році життя. Нар. в 1907 р. в Дрогобичі, Україна. Членом УНС став в 1957 р. Залишив у глибокому смутку сестрінку Ірену з родиною. Похорон відбувся 3 грудня 1999 р. на цвинтарі св. Миколая в Чикаго.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

ПЕТРО КОНЧАК член УНС Відділ 94 Т-ва ім. Шашкевича в Гемтремку, Миш. Помер 12 вересня 1999 р. на 44-му році життя. Нар. в 1955 р. в Дітройті. Членом УНС став в 1970 р. Залишив у глибокому смутку сестру, племінників і племінниць. Похорон відбувся 17 вересня 1999 р. на Mount Olivet Cemetery в Дітройті.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

ТЕОДОР СИЧ член УНС Відділ 204 Т-ва ім. о. А. Гончаренка в Нью-Йорку. Помер 9 березня 1999 р. на 82-му році життя. Нар. в 1918 р. в с. Махнів, р-н Рава Руська, Україна. Членом УНС став в 1983 р. Залишив у глибокому смутку дружину Катерину, сина Казимира. Похорон відбувся 11 березня 1999 р. на цвинтарі Siloam, Vineland, NJ.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

ІРИНА МІСЬКО член УНС Відділ 139 Т-ва Вільна Україна в Чикаго. Померла 17 жовтня 1999 р. на 72-му році життя. Нар. 22 січня 1927 р. в Україні. Залишила у глибокому смутку чоловіка Івана, двох дочок Анну і Марію, сина Івана, внуків. Похорон відбувся 20 жовтня 1999 р. на цвинтарі св. Миколая в Чикаго, Ілл.

Вічна їй пам'ять!

Секретар

ПАУЛИНА ФІНК член УНС Відділ 57 в Cohoes, NY. Померла 28 жовтня 1999 р. на 78-му році життя. Нар. в 1920 р. в Cohoes, NY. Залишила у глибокому смутку брата Михайла. Похорон відбувся 31 жовтня 1999 р. на цвинтарі свв. Петра і Павла в Waterford, NY.

Вічна їй пам'ять!

Секретар

МАРІЯ ДЖУЛІЯ КОНЕК член УНС Відділ 137 Т-ва ім. Богдана Хмельницького в West Easton, PA. Членом УНС стала в 1949 р. Померла 8 листопада 1999 р. на 76-му році життя. Нар. в 1923 р. в Penn Allen, Pa. Залишила у глибокому смутку дочку Магдалину, сина Теодора, сестер, брата і 1 внучку. Похорон відбув-ся 11 листопада 1999 р. на цвинтарі св. Володимира в Palmerton, PA.

Вічна їй пам'ять!

Секретар

ВЕСЛІ БАЗАР член УНС Відділ 78 Т-ва св. Миколая в Minersville, PA. Помер 9 листопада 1999 р. на 82-му році життя. Нар. в 1917 р. в Cressons, PA. Членом УНС став в 1977 р. Залишив у глибокому смутку Анну, Лео, Стефана, Веслі, Йосифа. Похорон відбувся на цвинтарі св. Амбросія.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

ТІНА БРОВЧУК член УНС Відділ 441 Т-ва ім. Тараса Шевченка в Тандер Бей, Онт. Канада. Померла 5 листопада 1999 р. на 69-му році життя. Нар. в 1929 р. в Голляндії. Членом УНС стала в 1981 р. Залишила у глибокому смутку сина Стефана, двох дочок Маріяну, Барбару і двох внуків. Похорон відбувся 9 листопада 1999 р. на Сансет-Ґарден цвинтарі в Тандер Бей, Онтаріо, Канада.

Вічна їй пам'ять!

Секретар

ЙОСИФ ЛАХОВІЧ член УНС Відділ 5 Т-ва св. Миколая в Асторії, Н.Й.. Помер 29 жовтня 1999 р. на 81-му році життя. Нар. в 1918 р. в Нью-Йорку. Членом УНС став в 1971 р. Залишив у глибокому смутку дружину Марту, дочок Марію, Пеґґі і внуків.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

МИХАЙЛО ШПИЛЬЧИН член УНС Відділ 21 в Джансон Сиці, Н.Й. Помер 25 червня 1999 р. на 76-му році життя. Нар. в 1923 р. в с. Лищівка, повіт Долина. Членом УНС став в 1968 р. Залишив у глибокому смутку дочку Ольгу і сина Марка. Похорон відбувся 29 червня 1999 р. на цвинтарі св. Івана Хрестителя в Джансон Сиці, Н.Й.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

ВОЛОДИМИР ЗАҐВОСЬКИЙ член УНС Від-діл 288 Т-ва св. Димитрія в Бетлагем, Па. Помер 10 листопада 1999 р. на 78-му році життя. Нар. в 1912 р. в Україні. Членом УНС став в 1968 р. Залишив у глибокому смутку дружину Катерину, синів Володимира, Михайла, дочок Ґлорію і Анну. Похорон відбувся 13 листопада 1999 р. на цвинтарі св. Йосафата в Бетлагем, Па.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

МИХАЙЛО ЛОЄК член УНС Відділ 427 Т-ва ім. Івана Франка в Сейнт Кетеринс. Помер 5 листопада 1999 р. на 80-му році життя. Нар. в 1919 р. в Україні. Членом УНС став в 1982 р. Залишив у глибокому смутку дружину Олену, сина Василя і двох дочок Анну- Марію і Христину. Похорон відбувся 8 листопада 1999 р. на Lakeview Cemetery в Thorold Ont.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

ЮЛІЯН ХИМИНЕЦЬ мол. член УНС Відділ 47 Т-ва ім. Ольги Басараб в Бетлегем, Па. Помер 31 жовтня 1999 р. на 47-му році життя. Нар. в 1952 р. в Нюарку, Н.Дж. Членом УНС став в 1965 р. Залишив у глибокому смутку маму Марію, дружину Любу, сина Михася, сестру, брата, тету, та кузинів. Похорон відбувся 3 листопада 1999 р. на цвинтарі св. Духа у Гемптонбургу, Н.Й.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

ГАРРІ ГАРМАТІЙ член УНС Відділ 422 Т-ва ім. С. Петлюри. Помер 1 листопада 1999 р. на 76-му році життя. Нар. в 1923 р. в с. Ковбаєвичі, Україна. Членом УНС став в 1957 р. Залишив у глибокому смутку дружину Марію дочку Міру і сина Ореста. Похорон відбувся 6 листопада 1999 р. на Fox Chase Cemetery у Філядельфії, Па.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

МИХАЙЛО ДОГЕРТИ член УНС. Відділ 5 Т-ва св. Миколая, Асторія, Н.Й. Помер 13 листопада 1999 р.,на 43-му році життя. Нар. в 1956 р. в Rockville Center, NY. Членом УНС став в 1970 р. Залишив у глибокому смутку батьків Филипа і Марію, сина Михайла і дочку Аманду, трьох сестер і брата. Похорон відбувся 19 листопада 1999 р. на St. Charles Cemetery in Farmingdale, NY.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

ЙОСИФ ГУРАЛЬ член УНС Відділ 161 Т-ва св. Василія в Еймбридж, Па. Помер 13 жовтня 1999 р. на 72-му році життя. Нар. в 1927 р. Залишив у глибокому смутку сина Томаса, брата Михайла, сестер Анну і Ольгу. Похорон відбувся 16 жовтня 1999 р. на Alta Reste Cemetery в Altoona, PA.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

СТЕФАНІЯ ЛЕСЛІ член УНС Відділ 163 Т-ва „Єдність" у Філядельфії, Па. Померла 28 жовтня 1999 р. на 84-му році життя. Нар. в 1915 р. у Філядельфії, Па. Членом УНС стала в 1977 р. Залишила у глибокому смутку сина Стефана, брата Мирона. Похорон відбувся 30 жовтня 1999 р. на цвинтарі в Oakland, Philadelphia, PA.

Вічна їй пам'ять!

Секретар

МИХАЙЛО ТИНЬО член УНС Відділ 42 Т-ва ім Т. Шевченка в Пассейку, Н.Дж. Помер 9 листопада 1999 р. на 78-му році життя. Нар. в 1921 р. в Поляні Сировичній на Лемківщині. Членом УНС став в 1949 р. Залишив у глибокому смутку дружину Евгенію, синів Богдана і Михайла, внуків Михайла і Лору. Похорон відбувся 12 листопада 1999 р. на цвинтарі св. Духа в Нью-Йорку.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

МИХАЙЛО ЛЕЗАН член УНС Відділ 102 Т-ва свв. Петра і Павла в Клівленді, Огайо. Помер 4 листопада 1999 р. на 79-му році життя. Нар. в 1920 р. в Клівленді, Огайо. Членом УНС став в 1944 р. Залишив у глибокому смутку дочку, внучку і брата. Похорон відбувся на Holly Cross Cemetery в Brookpark, OH.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

НАДІЯ-АМЕЛІЯ ТУМАН член УНС Відділ 266 Т-ва ім. Івана Франка в Амстердамі, Н.Й. Померла 26 вересня 1999 р. на 70-му році життя. Нар. в 1929 р. в Амстердамі, Н.Й. Членом УНС стала в 1980 р. Залишила в глибокому смутку чоловіка Володимира, дочок Каролину, Дебору, Даяну, сина Михайла і шість внуків. Похорон відбувся 29 вересня 1999 р. на цвинтарі св. Василія в Union Mills, NY.

Вічна їй пам'ять!

Секретар

ЕЛЕОНОРА-АННА БИКОВСЬКА член УНС Відділ 171. Померла 30 жовтня 1999 р. на 74-му році життя. Нар. в 1925 р. в Джерзі Сиці, Н.Дж. Членом УНС стала в 1983 р. Залишила в глибокому смутку сина Стефана, дочку Ненсі, брата Володимира, чотирьох внуків. Похорон відбувся 3 листопада 1999 р. на цвинтарі Holy Cross в North Arlington, NJ.

Вічна їй пам'ять!

Секретар

АЛЕКСАНДЕР КОНОВАЛ член УНС Відділ 83 Т-ва ім. Івана Франка в Філядельфії, Па. Помер 24 жовтня 1999 р. на 74-му році життя. Нар. в 1925 р. в Городецьку, Україна. Членом УНС став в 1968 р. Залишив у глибокому смутку дружину Александру, трьох синів із родинами, дочку з родиною, шістьох внуків, трьох сестер в Україні. Похорон відбувся 29 жовтня 1999 р. на цвинтарі св. Марії, Факс Чейс.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

ТЕОФІЛЯ СИС член УНС Відділ 180 Т-ва ім. Тараса Шевченка, Akron, OH. Померла 14 верес-ня 1999 р. на 82-му році життя. Нар. в 1909 р. в Польщі. Членом УНС стала в 1972 р. Залишила в глибокому смутку дочку Дарлену і її родину. Похорон від-бувся 17 вересня 1999 р. на Holy Cross Cemetery в Akron OH.

Вічна їй пам'ять!

Секретар

АННА БУСКІ член УНС Відд. 163 Т-ва „Єдність" у Філядельфії, Па. Померла 3 січня 2000 р. на 80-му році життя. Нар. в 1919 р. у Філядельфії, Па. Членом УНС стала в 1969 р. Залишила у глибокому смутку дочку Катерину, синів Василя і Боба, сестер Катерину і двох внучок. Похорон відбувся 10 січня 2000 р. на цвинтарі св. Марії в Елкінс Парк, Па.

Вічна їй пам'ять!

Секретар

ОЛЕГ МАРІОН КУРІЦА член УНС Відд. 399 Т-ва „Леви" в Чикаго, Іл. Помер 13 жовтня 1999 р. на 73-му році життя. Нар. в 1926 р. в Тернополі, Україна. Членом УНС став в 1992 р. Залишив у глибокому смутку дружину Генрієтту, сина Юрія, дочку Тересу і внуків. Похорон відбувся 17 жовтня 1999 р. на цвинтарі св. Миколая в Чикаго, Ілл.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

КАТЕРИНА КУДРИК член УНС. Померла 29 жовтня 1999 р. на 85-му році життя. Нар. в 1916 р. в Перт Амбой, Н.Дж. Членом УНС стала в 1955 р. Залишила у глибокому смутку племінника Андрія. Похорон відбувся 4 листопада 1999 р. на цвинтарі св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна їй пам'ять!

Секретар

ВОЛОДИМИР ДІЯК член УНС Відд. 238 Т-ва ім. Евгена Коновальця в Бостоні. Помер 19 грудня 1999 р. на 74-му році життя. Нар. в 1925 р. в с. Серединці, Україна. Членом УНС став в 1970 р. Залишив у глибокому смутку дружину Ларису, синів Василя, Андрія, Тараса з дружинами, доньку Лесю з мужем і шестеро внуків. Похорон відбувся 23 грудня 1999 р. на цвинтарі св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

Теофіля Лучка

(1920–1999 рр.)

5 листопада у Вінніпеґу на 79-му році життя відійшла у вічність Теофіля Лучка. Це була свідома українка і надзвичайно добра, побожна людина. Мені, як близькій її приятельці, хочеться розказати про неї людям, згадавши найкращі риси покійної.

Всі, хто знав Філю, а ми саме так її звали, не можуть забути її гостинний, привітний і затишний дім, а особливо літню оселю „Діброву" неподалік від Вінніпеґу, де ми, її друзі і знайомі, часто збиралися влітку, щоб згадати минуле, поговорити про Україну і поділитися думками про наше сьогодення.

Для Філі „Діброва" частинно заступала її рідні Гаї на Тернопільщині, звідки вона походила. Там був сад, городи і сіножаті – усе нагадувало українські лани, за якими так тужило серце. Філя вирощувала чудові квіти, а її чоловік, бл. п. Петро Лучка, доглядав пасіку.

Філя завжди була дуже уважною і чутливою до чужого горя, поспішаючи розважити і потішити, чим лиш могла.

Вона любила й зберігала наші традиції і звичаї і так само виховала свого сина Юрка. Бувши дуже жертвенними людьми, Філя з чоловіком особливо багато допомагали студентам богослов'я, бо вірили, що в українських святинях є запорука нашого морального і національного життя на чужині. Жертвували вони мовчки, ніколи не хизувалися своєю щедрістю. Були це скромні люди, які своїми ділами зберігали добре ім'я України серед чужинців.

Філя дуже хотіла поїхати в Україну, щоб походити старими стежками, згадати молоді літа. Але, на жаль, здоров'я її так і не дозволило цю мрію здійснити. По земних життєвих трудах відійшла Філя з цього світу спокійно, з глибокою вірою в Бога.

О. С.,
Вінніпеґ

Помер освітянин і патріот

В понеділок, 10 січня 2000 року, на 70-му році життя помер в Києві Федір Петрович Погребенник, після двотижневого перебування в стані коми внаслідок крововиливу в мозок. Був похований на Байковім кладовищі.

Покійний був доктором філології, професором літератури в Київському університеті, одним з найвидатніших філологів та літературознавців в Україні й діяспорі. Він – автор багатьох наукових праць, фолкльорист, колекціонер стрілецьких пісень та пам'яток з української історії та літератури. Протягом останніх п'ятьох років – організатор вечорів серії „Видатні жінки України" (у Будинку вчителя, Київ).

Ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями і знайомими, що в понеділок, 17 січня 2000 р. відійшов у Засвіти у Воррен, Миш.

бл. п.

БОГДАН-МИРОН КУДРИК

нар. 18 листопада 1914 р. в Рогатині, Україна

ПАНАХИДУ відправлено 20 січня 2000 р. в похоронному заведенні Мандзюка.
ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ – 21 січня 2000 р. в українській греко-католицькій церкві св. Йосафата у Воррен, Миш.
Тіло було перевезене і похоронене 22 січня в мавзолею у Вашінгтоні, Д.К.

Залишив у смутку:
сестру – ОКСАНУ ПОРИТКО
брата – РОМАНА
братову – СОФІЮ КУДРИК
сестрінка – ІРИНЕЯ ПРОКОПОВИЧА
ближчу і дальшу родину в Україні і на поселеннях

Вічна йому пам'ять!

Подаю сумну, болючу вістку, родині, приятелям і знайомим, що 23 січня 2000 р. по довгій недузі відійшов у вічність мій дорогий ЧОЛОВІК

бл. п.

РОМАН МОРОЗ

нар. 1910 р. у Львові

ПАНАХИДА була відправлена в четвер, 27 січня 2000 р. в похоронному заведенні Humiston в Кергонксоні, Н.Й.
ПОХОРОН відбувся 28 січня 2000 р., о год. 10-ій ранку з церкви св. Трійці в Кергонксоні, Н.Й. на цвинтар St. Joseph, Yonkers, NY.

В смутку:
дружина – СТЕФА з родиною

Вічна йому пам'ять!

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА в АМЕРИЦІ
ділиться сумною вісткою з членами й українським громадянством, що 31 грудня 1999 р. у Самітт, Н. Дж., на 94-му році багатотворчого життя перенісся у Божу вічність

бл. п.

д-р ВАСИЛЬ ВИТВИЦЬКИЙ

дійсний член Наукового Товариства ім. Шевченка, композитор і учитель музики, музичний критик, редактор монографій М. Березовського і М. Гайворонського, автор спогадів „Музичними Шляхами" та низки статтей на музичні теми.

Дружині Дарії, дочці Ларисі Ґісо, синові Богданові з родинами, ближчій та дальшій родині складаємо глибоке співчуття.

Вічна йому пам'ять!

УПРАВА НТШ

Ділимося сумною вісткою, що в суботу, 22 січня 2000 р. відійшла у вічність наша найдорожча ТЕТА і ДВОЮРІДНА СЕСТРА

бл. п.

МАРІЯ „МУХА" ПІДГОРОДЕЦЬКА

зі СТЕЦЮКІВ

всім знана як „ПАНІ МУХА"
довголітня власниця ресторану „Орхідея" в Нью-Йорку

ПАНАХИДА буде відправлена в п'ятницю, 28 січня 2000 р., о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Петра Яреми у Нью-Йорку, 129 E. 7th St., а відвідини покійної в п'ятницю від год. 2-ої по пол. до 5-ої веч.
ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбудуться в церкві св. Юра в Нью-Йорку, E. 7th St., NYC, в суботу, 29 січня 2000 р., о год. 9:30 ранку, а опісля на цвинтар св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Брук, Н. Дж.

В глибокому смутку залишилися:
братанок – ЮРІЙ СТЕЦЮК з дружиною КАТЕРИНОЮ і синами ПЕТРОМ та МАРКОМ з дружиною РОНДОЮ
сестрінка – ЛІДІЯ ДУМАНСЬКА в Україні
брат – о. Митрат ПЕТРО СТЕЦЮК з родиною у Торонто, Канада
двоюрідна сестра – ЛЯРИСА МУЗИЧКА з мужем ЯРОСЛАВОМ
двоюрідний брат – АНДРІЙ ЗВАРУН з дружиною ДЖУДІ і дітьми
швагрів родини – АРЕТА ПІДГОРОДЕЦЬКА з мужем ЗЕНКОМ і дітьми
– ОКСАНА ЛА ПОНТ з ПІДГОРОДЕЦЬКИХ з мужем ФИЛОМ і дітьми
– ЛІДА САВКІВ з мужем ОЛЕГОМ
– СТЕФА ХАРЧЕНКО
ближча і дальша родина в Америці, Канаді і в Україні.

Вічна її пам'ять!

Замість квітів просимо жертвувати на: Фонд св. Софії в Римі і на Сиротинці в Україні.

ГОЛОВНА УПРАВА ОБ'ЄДНАННЯ б. ВОЯКІВ УКРАЇНЦІВ в АМЕРИЦІ (ОБВУА) ділиться сумною вісткою з членством і українською громадою, що 5 січня 2000 р. відійшов у вічність в Ірвінгтоні, Н.Дж.

бл. п.

КОСТЬ ГРЕЧАК

нар. 25 вересня 1911 р. в Долині, Галичина.

Довголітній член ГУ ОБВУА, оформив і зібрав архівні експонати Легіону УСС і був організатором виставок цього архіву в Америці і Канаді, член церковної ради параії св. Івана Хрестителя, відділу Т-ва „Самопоміч", УСВТ „Чорноморська Січ" і інших організацій. Був всецiло відданий українській визвольній боротьбі.

ПАНАХИДУ відправлено 9 січня 2000 р. в похоронному заведенні Литвин і Литвин в Юніон, Н. Дж.

Похоронений 10 січня 2000 р. з церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж. на українському православному цвинтарі св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Дружині Гелені, синові д-рові Андрієві, та родині в Україні і в діяспорі висловлюємо щирі співчуття.

УПРАВА ОБВУА

ПОДЯКА

30 січня 2000 р. минає 1-ша річниця смерти нашого найдорожчого МУЖА, БАТЬКА, ДІДА та СТРИЙКА

бл. п.

ВОЛОДИМИРА БАРАНА

Складаємо щиру подяку нашим рідним, приятелям і знайомим, котрі своєю участю в похоронах вшанували Покійного, та всім що прислали нам вислови співчуття.

Щиро дякуємо о. Іванові Чировському за відслуження Панахиди, Служби Божої в церкві св. Марії в Маямі, за його теплі слова про Покійного та за відпровадження тлінних останків на вічний спочинок в Голивуд Меморіял Ґарденс.

Щиро дякуємо за прощальні слова, що їх виголосив побратим по зброї Іван Хоптій.

Щиро дякуємо за поминальну Службу Божу в 40-ий день після смерти, яку відслужив о. Роман Лагола з Монтреалю, Канада.

Складаємо подяку всім рідним і близьким, що були присутні на тій Службі Божій, а також дякуємо за квіти та за пожертви замість квітів на добродійні цілі.

Дружина – АННА
дочки – ЕВГЕНІЯ
– ЛЮБА з мужем ВОЛОДИМИРОМ ЛАНДЕЛИ
син – РОМАН
внуки – СТЕФЦЯ і МИКОЛКА

Зі смутком повідомляємо, що 17 січня 2000 р. на 94-му році життя відійшов у вічність

бл. п.

ІВАН КУНЦІВ

ПАНАХИДА відбулася 22 січня 2000 р., о год. 9-ій ранку в похоронному заведенні Насевичів, у Філядельфії.

СЛУЖБА БОЖА – 22 січня 2000 р., о год. 10-ій ранку в церкві Царя Христа, а відтак на український католицький цвинтар св. Діви Марії на Факс Чейсі.

Горем прибиті:
дружина – ІВАННА
сини – РОМАН з родиною
– БОГДАН з родиною
братанок – БОГДАН ЗУБ з дружиною

Вічна йому пам'ять!

У глибокому смутку повідомляємо, що 22 січня 2000 р., проживши 88 років відійшов у вічність

бл. п.

ІВАН ТИМОШЕНКО

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися у вівторок, 25 січня 2000 р., о год. 10-ій ранку в українській православній катедрі св. Володимира при 2238 W. Cortez St., Chicago, IL., а відтак на Elmwood Cemetery, River Grpove, IL.

Залишені у смутку:
дружина – ОЛЕНА
донька – АННА
внуки – МИХАЙЛО
– ДІЯННА ВІЛЛІЯМС з мужем МАРКОМ
– ДАВИД з дружиною КЕТЛІН

Вічна йому пам'ять!

Шановні читачі,

за добрим звичаєм "Свобода" вміщує посмертні згадки, часто із світлинами, про тих, що відійшли. Такі публікації є не тільки останньою даниною покійному, вони посилюють зв'язок між поколіннями української іміграції, а крім того часто служать джерелом історичних досліджень.
Наш тижневик не бере плати за вміщення таких споминів і світлин. Проте суворі обставини редакційного життя, коли щораз дорожчими стають папір, обладнання, зв'язок і друкарні, змушують нас нагадати громаді про добрий звичай пожертв на пресовий фонд. Такі пожертви, надіслані чеком на адресу "Свободи" разом із споминами про дорогих людей, стануть найкращим підтвердженням реального піклування кожного добродія про нашу спільну українську справу, виразником якої прагне бути тижневик "Свобода".

Ділимося сумною вісткою, що 15 січня 2000 р. упокоїлася в Бозі, у Торонто, Канада, на 94-му році життя

бл. п.

СТЕФАНІЯ ПАСТУШЕНКО

з дому БУКАЧЕВСЬКА

Покійна народилася в Скалі Подільській, Україна.

ПАНАХИДА відбулася у понеділок, 17 січня 2000 р. в похоронному заведенні „Кардинал".

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ у вівторок, 18 січня 2000 р. з української католицької церкви св. Димитрія на цвинтар Park Lawn у Торонто.

Залишила у глибокому смутку:
сестру – ДАРІЮ СТРУК-ГУСАР
сестрінку – НАТАЛКУ ГУСАР з мужем КРИСОМ
брата – ЯРОСЛАВА БУКАЧЕВСЬКОГО з дружиною ЯРОСЛАВОЮ та синами МАРКОМ і РОМАНОМ
та ближчу і дальшу родину в Канаді, Америці і Україні.

У середу, 19 січня 2000 р., саме у свято Богоявлення, з волі Всевишнього відійшла у вічність на 84-му році життя наша найдорожча МАМА і БАБУСЯ

бл. п.

ОЛЕКСАНДРА ПРАСКО

з дому МОТЕНКО

ПОХОРОННІ БОГОСЛУЖЕННЯ: четвер, 20 січня 2000 р., о год. 7-ій веч.

ПАРАСТАС у похоронному заведенні Брюскевича в Мілвокі, Висконсин.

П'ятниця, 21 січня 2000 р., о год. 10-ій ранку, Панахида в церкві св. Покрови у Філядельфії, Па.

Субота, 22 січня 2000 р., о год. 9-ій ранку, Заупокійна Служба Божа і Панахида в церкві св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж. Похорон на цвинтарі св. Андрія.

В глибокому горі:
дочка – МАРІЯ з мужем ҐРЕҐОМ, сином ОЛЕКСАНДРОМ і дочкою ОЛЕНОЮ
сини – МИКОЛА з дружиною ОЛЬГОЮ та дочками КАТЕРИНОЮ і ОКСАНОЮ
– ІВАН з дружиною ПАРАСКЕВІЄЮ, сином ВІКТОРОМ і дочкою СОФІЄЮ
родичі в Україні.

Вічна їй пам'ять!

РЕКЛЯМА • ОГОЛОШЕННЯ • ПОВІДОМЛЕННЯ • *Марійка Оціславська 973-292-9800 #3040*

АНДРІЙ ВОРОБЕЦЬ
Професійний продавець забезпечення УНС
ANDRE WOROBEC
Licensed Agent
Ukrainian National Ass'n, Inc.
9 Bayard Pl., Newark, NJ 07106
Tel.: (973) 292-9800 ext. 3055
Fax: (973) 292-0900
e-mail aworobec@hotmail.com

МИХАЙЛО П. ГРИЦАК
адвокат
З КРИМІНАЛЬНИХ І ЦИВІЛЬНИХ СПРАВ, ЯК ТАКОЖ КОМПЮТЕРСЬКОГО ПРАВА
Член адвокатської палати в Н. Дж., Н.Й., Конн., Вашінгтоні.
316 Lenox Ave., Westfield, NJ 07090
Tel.: (908)789-1870; (732) 627-0517

АДВОКАТ
ЯРОСЛАВ КУЗЕМЧАК

СПЕЦІЯЛІСТ ВІД КОМПЕНСАЦІЙ І ВИМОГ В НАСЛІДОК АВАРІЙ

- на роботі
- автомобільних
- в публічних місцях
- лікарських помилок

Перша консультація безплатна
Оплату беремо лише після виграші процесу про відшкодовання

А ТАКОЖ:

- ВОДІННЯ під впливом алькоголю
- КУПІВЛЯ І ПРОДАЖ нерухомостей
- ПРОЦЕСИ цивільні і кримінальні
- ШТРАФИ
- РОЗВОДИ
- ЗАГАЛЬНІ КОНСУЛЬТАЦІЇ

WELT & DAVID, Clifton, NJ
(973) 773-9800

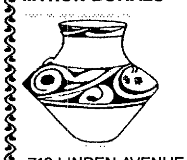
ECONOMY AIRFARES
FREGATA TRAVEL
Нью-Йорк/Львів – 599 дол.+tax (round trip)
Нью-Йорк/Київ – 499 дол.+tax (round trip)
429 дол. (one way)
Restrictions Apply
250 West 57 Street, #1211
New York, NY 10107
Tel.: 212-541-5707 • Fax: 212-262-3220

ЮРІЙ СТЕЦЮК
GEORGE L. STECIUK
SALES REPRESENTATIVE
ПРОДАЖ ДОМІВ у Morris, Essex, Union, Somerset Counties.
Щира, чесна і особиста обслуга.
Free Market Analysis of Your Home.
Referral & Relocation throughout USA

Weichert Realtors
CHATHAM OFFICE:
64 MAIN SREET
CHATHAM, NJ 07928
#1 REALTOR IN N.J.
#1 REALTOR IN MORRIS Co.
#1 INDEPENDENT REALTOR U.S.
OFF: (973) 635-5000
EVES: (973) 539-8917
FAX: (973) 635-5086

MYRON BOKALO MARIKA PROCIUK BOKALO

Ручно мальована кераміка трипільського і гуцульського стилів.
„Wedding favors"
742 LINDEN AVENUE
RAHWAY, NJ 07065
(732)382-2223

Йосиф Купчак
власник
JOSEPH MEAT MARKET
М'ясні европейські вироби
437 Smith Street, Perth Amboy, NJ
Tel: (732) 442-4660

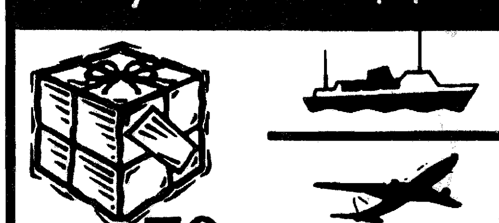
UKRAINIAN CATERING

ОБСЛУГОВУЄМО ВСІ ПРИЙНЯТТЯ
СМАЧНО І НЕДОРОГО!
457 Clifton Ave. Clifton, NJ 07011
973-546-4659

EuroLink
Дзвінок в УКРАЇНУ
31¢ за хвилину
Із зміною або без зміни
телефонної компанії далекого зв'язку
1-800-758-1023

Пакунки та доляри в Україну

$0.50 lb*
$1.89 lb*
79 ¢ LB при пересилці через UPS
*** Окрема доплата за доставу кожного пакунка**

Ліцензійована пересилка долярів.
Достава американської готівки в руки отримувача
(973) 763-8778
ROXOLANA 1 (888) 725 8665
300 Parker Avenue, Maplewood, NJ 07040

Smiles Unlimited **DENTAL CENTER**
Emil T. Kesler, D.D.S. Valentina M. Kesler, D.D.S.
Ми розмовляємо по-українськи!
Безболісне лікування зубів:
косметичні пломби • коронки • містки • протези • видалення зубів.
Надаємо невідкладну допомогу при болі зубів.
Ми працюємо від 9-ої год. ранку до 8-ої год. вечора від понеділка до суботи
(908) 722-5511
60 South Main St., Manville, NJ 08835 (напроти „Fleet" банку)

GRAND STREET MEDICAL ASSOCIATES
is pleased to announce
MIKHAIL GUSMAN, M.D.
Internal Medicine
has joined their practice at
6360 Rt. 209
Kerhonkson, New York
(Next to Candlelight Inn Restaurant)
New Patients Welcome
Office Hours: **MONDAY-FRIDAY 9 am – 5 pm**
(914) 626-7119

Фірма „КАРПАТИ"
Переробляє хати, пивниці, направляє дахи, виконує цементні праці, переробляє лазнички, малює назовні і всередині. Виконує малі і великі роботи (Handy man)
Василь Чолак. Тел.: **(718) 937-6821**
Beeper **(917) 491-6150**

ФІРМА „МІСТ"
Забираємо посилки з вашого дому 24 години
Україна – найнижчі ціни!
(973) 223-8655 • 1-888-633-7853

ARKA Company DEPARTMENT STORE
26 First Avenue,
New York, NY 10009
Tel.: (212) 473-3550
НА СВЯТА: ВЕЛИКИЙ ВИБІР ДАРУНКІВ — кераміка різьба, вишивки, карточки.

• РОЗШУКИ •

Рідня в Україні пошукає родину **ПЕЛИПА: ФЕДОРА, МАРІЮ (ГАЙДУЧОК), АНАСТАСІЮ і МИХАЙЛА**. Жили в Scranton, PA. Прошу писати: Україна, Львівська обл., Жовківський р-н, с. Гійче, вул. Шевченка 97
Пістун Марія Олексіївна

Компанія „Wood-Art" на Фльориді потребує майстрів з художньої обробки дерева та столярної справи. Добра платня та медичне забезпечення.
Тел.: **1 (407) 668-0660**
1(407) 574-7796 (Vasyl Boychuk)

• ЗНАЙОМСТВО •

Жінка 54 роки познайомиться з порядним чоловіком для серйозних відносин.
Тел.: (203) 888-3548

Жінка (60 років) з України пошукує доброго, порядного чоловіка для серйозних відносин.
Тел.: 1-908-273-8896

Фірма ЄВШАН
пропонує касети, компакт диски, відео, шкільні книжки, комп'ютерні програми, писанки та різні подарунки. Замовляйте новий каталог на 1999 рік!
тел: 1–800–265–9858

UKRAINE-PAC
(973) 831-1499
PACKAGE and FOOD Parcel Service

• ПРАЦЯ •

Потрібний автомобільовий механік з досвідом праці на імпортованих автах. Ми навчимо побажану особу. Добра платня і бенефіти. Мусить мати свої робочі інструменти та володіти англійською мовою. Maplewood, NJ
Tel.: 973 762-2880

Пошукую людей до роботи. Початковий заробіток 1,600 дол. на місяць. Знання англійської мови не є обов'язковим.
Тел.: (919) 847-4494

Пошукую жінку до опіки старшої особи тільки на ніч. За точнішими інформаціями тел.:
(973) 537-1243 Неля
(212) 777-4441 Людмила

ЗБОРИ ВІДДІЛУ УНС

НЕДІЛЯ, 13 ЛЮТОГО 2000 р.

Рочестер, Н.Й. Управа 217 Відділу УНС Братства св. Йосафата повідомляє, що Загальні збори відбудуться о год. 1-ій по пол. в залі школи св. Йосафата. Просимо всіх членів прийти на збори. Ольга Ганушевська – секретар.

ЗБОРИ ВІДДІЛУ УНС

НЕДІЛЯ, 30 СІЧНЯ 2000 р.

Пассейк, Н. Дж. Річні загальні збори 42 Відділу УНС Т-ва ім. Т. Шевченка відбудуться о год. 2-ій по пол., в УНДомі при 237 Hope Ave. На зборах буде звіт уступаючої управи і вибір нової на 2000 р. У зборах візьме участь Уляна Дячук – предсідник УНС. Просимо членів взяти чисельну участь. В. Марущак – предсідник, В. Гаргай – заст. пред., Ю. Котляр – фінанс. секретар, Варвара Тижбір – рекд. секретар.